STRIPSCHRIFT

verschijnt maandelijks
nummer 124
prijs *f* 4,95

* A. H. Palacios
* Noel Sickles
* Inside Woody Allen

Vergis je niet

Oude nummers van Stripschrift zijn nog steeds verkrijgbaar tegen de oorspronkelijke prijs

Vul de antwoordkaart in het hart van het blad in.

18 (*f* 2,25): Vijftig jaar Bruintje Beer met een herdruk van **Bruintje Beer verdwaald**, Walt Disney Studios (tekenfilm)...

19 (*f* 2,25: Kabouterstrips met herdruk van het **Paulus de Boskabouter**-verhaal nr. P.14, John Bakker...

20 (*f* 2,25): **Prins Valiant** door Harold R. Foster met een herdruk van **Aanval op de Neveleilanden** (1960); Thé Tjong Khing.

36 **1/2** (*f* 1,50): **Mad** poster & gemengd nieuws.

38 **1/2** (*f* 1,50): Het pikante **Lucky Luke**-verhaal **Luke se défoule** (1966) op posterformaat & gemengd nieuws.

45/46 (*f* 3,25): Superhelden; **Octobriana; Guus Slim's** Tillieux met herdruk van **Felix; Heer Bommel en zijn Iksel** (1908-einde).

47/48 (*f* 3,25): Peyo met herdruk van **De Groene Draak (Johan en Pirrewiet)** uit **Sprint; De Blauwbloezen** van Slaverius, Giles; herdruk **De valstrik van de Rode Kreek** (Timoer, 1956); tekenfilm en pornostrip...

51/52 (*f* 3,75): Alles over Marc Sleen met **Nero**-bibliografie en **Oktaaf Keunink**-herdrukken; Börge Ring; Gotlib met fraaie herdruk van een onfris verhaal...

55/56 (*f* 3,75): Special over Peter de Smet met een herdruk van de oer-**Generaal** en van zijn **Fulco en de Miesmannetjes** (uit **'t Kapoentje**): Druillet mét adembenemende herdruk (1969); striptekenaars aller landen verenigt u...

57/58 (*f* 3,75): Erg veel over Marten Toonder met name zijn jeugdwerk **(Thijs IJs); Buck Danny** en dus ook Victor Hubinon; Daan Jippes (**2 voor t**) Richard Corben met een gruwelijke herdruk...

59/60 (*f* 3,75): 50 jaar Disney-tekenfilms, een tussensprint van Kees de Bree; Daan Jippes over Carl Barks mèt unieke **Donald Duck**-herdruk van Barks; **Donald Duck**-weekblad en een heel klein **Kuifje**...

65 plus (*f* 2,25): Interview Tibet met herdruk **Rik Ringers leidt de dans** (1955); **Chick Bill; Tina;** Jay Linch door Evert Geradts; **De Wonderen van Mu** (11/33-11/44)...

66 (*f* 2,25): Interview Franquin met uitvoerige bibliografie én herdrukken **Guust Flater, The Spirit** van Will Eisner, Dick Matena (over de **Macaroni's); De Wonderen van Mu** (11/45-11/49).

67 (*f* 2,25): **Nader tot Kuifje 3** over interessante drukvarianten; interview Carry Brugman; speciaal Roba met **Bollie en Billie** en **De Sliert** en een bibliografie; **De Wonderen van Mu** (11/50-11/70)...

68/69 (*f* 3,75): De Marten Toonder-story deel 1 en het begin van de herdruk van **Tom Poes en de Schoonschijners** (1610-1635); alles over **Akim** en **Tarzan**-pulpuitgaven; **De Wonderen van Mu** (11-72-11-82).

70 (*f* 2,25): De Marten Toonder-story deel 2 (**Panda**, Toonder-studioos); Jan van Haasteren; **De Wonderen van Mu** (11-83-einde); **Tom Poes en de Schoonschijners** (1636-1655)...

71 (*f* 2,25): **Koning Hollewijn;** Lambil, Cauvin; **Tom Poes en de schoonschijners** (1656-einde)...

72 (*f* 2,25): **Blake en Mortimer; Panda;** een persiflage op **Kuifje;** veel over Craenhals met de herdruk van **Fort Bravo** uit 1953...

73 (*f* 2,95): Legendarische beschouwingen van Domien ten Berge over Marten Toonder; **Tibor, Fulgo** en **Rakalilliputuitgaven;** Dick Matenapersiflage op stripfanzines...

74 (*f* 2,95): 4 blz. **Zuiptor** van Uco Egmond, speciaal voor Stripschrift, Raymond Macherot (**Chlorophyl, Poezekat**); Domien ten Berge over Marten Toonder; **Professor Pi...**

75/76 (*f* 4,25): Uitvoerige aandacht aan Peter O'Donnell met een herdruk van zijn **Modesty Blaise**; Willy Lohmann's vochtige **Kraaienhove**-persiflage...

77 (*f* 2,95): Special Gerrit Stapel met de nergens elders gepubliceerde strip **Mijn vriend Andries**; Aart Clerkx tekent voor **Stripschrift:**..

78 (*f* 2,95): Speciaal voor Stripschrift 8 blz. Daan Jippes in **Intercity Incident**; interview met Forest 'Bud' Sagendorf over **Popeye; Modesty Blaise**; algemene beschouwingen over de vloek in het beeldverhaal...

79 (*f* 2,95): Jules Feiffer; **Moem**; Piet Wijn onder de loepe èn voor het voetlicht met een herdruk van **De Moorse Tovenaar; Tintin et moi** (Kuifje dus)...

80 (*f* 2,95): De **Robbedoes**-verhalen van Fournier; **The Hulk** met een herdruk; **De Tovenaar van Fop**; Vervolg & slot-herdruk **De Moorse Tovenaar** van Piet Wijn...

81/82 (*f* 4,25): Special Peyo, **Smurfen** met herdrukken; alles over de Dupuis-tekenaars in een overzichtelijke encyclopedie; Tillieux en een **Felix**-herdruk...

83 (*f* 2,95): De stripbladen **Sjors** en **Pep** (nu **Eppo**); Loriot; begin unieke herdruk van de **Dick Bos** reclamestrip **Glashard**; de populariteit van stripfiguren...

85 (*f* 2,95): De professoren in het Europese beeldverhaal (**Zonnebloem, Barabas, Adhemar, Sickbock, Pirlwytskofsky, Kalker, Lupardi**—; Harry Balm, **Kuifje**-wedstrijd; Patty Klein over stripscenario's; **Dick Bos**...

86 (*f* 2,95): komplete inhoudsopgave van **Stripschrift** nr. 49/50 t/m 84; Eddy Paape, informatie over het SDCN...

87 (*f* 2,95): Alles over **Bert Bus** met een herdruk van zijn Nitokris, kartoenrubriek Ong-Gezien over **Tom Ungerer**, start van herdrukken **Simpelman, Lucky Luke** voer voor psychologen en een unieke L.L.-persiflage.

88 (*f* 2,95): **Ridderspecial: Prins Valiant, De Rode Ridder** en de Vlaamse Ridderschap van **Bob de Moor** op hun historische betrouwbaarheid getoetst. Een nummer geknipt voor het (geschiedenis) onderwijs, met Prins Valiant-persiflage van **Wood** en aandacht voor tekenfilm **Tarzoon**, de schande van de jungle.

89 (*f* 2,95): **Uitgeverij Casterman,** met o.m. interview met **Jacques Martin, Jacques Tardi**, in de voetsporen van Jules Verne, herdruk van unieke **Tardi**-oorlogsstrip, **Kuifje en de Picaro's**, de **4 Helden**, gewogen en te licht bevonden, **Craenhals, Kresse.**

90/91 (*f* 4,60). Zéér uitvoerige **Disney**-special met Art Babbit, Floyd **Gottfredson, Barks index,** de tekenfilm Fantasia, **Donald Duckweekblad** nader bekeken, Mickey Mouse-Donald Duck - strijden om de macht in een **Bill Elder**-persiflage, en als **extra** een kompleet nimmer in Nederland gepubliceerd MM-verhaal: **MM als oorlogsvrijwilliger.**

92 (*f* 2,95): **De auto in de strip,** ambivalentie t.o.v. Jean Graton's schepping **Michel Vaillant, Julie Wood,** herdruk. MV-strip, Strip en werkelijkheid bij MV, en **Van strijd tot strip,** overpeinzingen bij de Nederlandse politieke plaat van Kartoenist/striptekenaar **Wim van Wieringen.**

93 (*f* 2,95): Start van **herdrukken** (vert. Dick Matena) van de legendarische strip **Pogo** met een artikel over schepper Walt Kelly, nog meer over **Paulus de Boskabouter**, aandacht voor Toonder's **Magister Hocus Pas,** miskend en onderkend genie. Jan Gerhard Toonder over **De Stripkunst** van Marten Toonder. **Onggezien** en een opzienbarende kartoen van Yrrah uit VN.

94/95 (*f* 3,60): Alles over **2000 nummers Robbedoes**-weekblad. De ontwikkeling van het blad, interview met **hoofdredacteur Karel Cávens**, de geboorte van **Robbedoes** in herdruk... **Robbedoes index** t/m nr. 2000; verder aandacht voor de dertigste verjaardag van het **weekblad Kuifje**, Pogo.

96 (*f* 3,25): **Jijé-special interview** en een herdruk van zijn **Pogologie,** Jan Gerhard Toonder en Lo Hartog van Banda en de start van een nieuwe rubriek Frans nieuws **La France Oh la la.**

97 (*f* 3,25): De opkomst en ondergang van de keizerstrip **Trigië**, in een interview met tekenaar met tekenaar **Don Lawrence, Verdwenen Kuifjes** door Har Brok teruggevonden, interview met **Selby Kelly** weduwe van Pogo-tekenaar Walt en tevens degene die de strip voortzette... herdrukken.

98 (*f* 3,25): Uniek **documentatienummer: Strips in de dertiger jaren** met Herman Pieter de Boer over **De Toverwereld van Doe mee,** Mr. van Veen over **De relatie kinderprent-stripverhaal**... De werkelijke geschiedenis van Tripje, Gerrit Theodoor **Rotman,** George van Raemdonck, **Bulletje en Boonestaak** Honderdduizenden **Soete suikerbollen van W. G. van de Hulst en Zn., Thijs IJs,** Toonder's eerste beer... Barend Servet over zijn wederwaardigheden met **Gijsje Goochem**, GG-herdrukken.

99 (*f* 4,95) SUPERDIK **Amerikanen nummer** met o.m. een exclusief interview met **Wallace Wood,** stripmaker **Martin Lodewijk over Milton Caniff,** unieke herdrukken **Male call** (Caniff) en **The Curse** van **Wood en als extra Wood-persiflage** op **Caniff-strip** Terry & The Pirates, **Trigië,** politiek gewogen, een navrante beschouwing, **Pogo** herdrukken, **Kuifje** in Rotterdam en een verslag van het **congres in Angoulème.**

100 (*f* 4,95): Een 64 pagina's jubileumnummer met onder meer een diepgravend interview met tekenaar **Hans G. Kresse**, een volledige herdruk van het 65-ste Eric de Noorman-verhaal: **De stille strijd**, een door **Toonder** zelf opnieuw bewerkte lezing over eigen werk, een interview met **Hergé**, de relatie tussen **striphelden en tekenfilms** onderzocht door de Stichting **Holland Animation**, een artikel over **Cartoons** door cartoonist/striptekenaar **Wim van Wieringen**, het eerste artikel in de reeks over de opkomst en ondergang van de **Hollandse Stripschool** en een duik van **Guus Luijters** in zijn stripverleden.

101 (*f* 3,95): **Een scenaristen special,** interviews met **Greg, Jacques Lob, Jean Michel Charlier, Pierre Dionnet**, aandacht voor **Blueberry**, een **Pogo-persiflage** door **Wallace Wood/Harvey Kurtzman** met kanttekeningen van Evert Geradts en het begin van de herdruk van het 66-ste en laatste Eric de Noorman-verhaal: **De eerloze krijg.**

102/103 (*f* 3,95): Extra dik (56 pag.), met aandacht voor de geschiedenis van Kuifje Weekblad, **interviews** o.a. met de schepper van Blake en Mortimer. **E.P. Jacobs, Bob de Moor en Claude Auclair**, een tekenaar van de nieuwe generatie, de Lombard-uitgaven uitgepuzzeld, een artikel van **Henk J. Meier** over **Rik Ringers** en het vervolg van de Eric de Noorman herdruk: **De eerloze krijg.**

104 (*f* 3,95): Sublieme omslag van **Joost Swarte** en een gesprek met hem door **Herman Pieter de Boer,** een reaktie op het **Trigië**-artikel uit nummer 99, een verslag van de Kartoenale, deel 2 in de serie over de opkomst en ondergang van de **Hollandse Stripschool**, een Pogo-herdruk en het vervolg van **De eerloze krijg.**

105 (*f* 3,95): Aandacht voor 'Duckman' **Carl Barks** d.m.v. een artikel en een **herdruk** van een van zijn eerste **Donald Duck**-verhalen, een lezing van **Daan Jippes** over het maken van strips, aandacht voor tien jaar **Het Stripschap, Tante Leny** plus de herdrukken van **Pogo** en **Eric de Noorman.**

106 (*f* 4,95): Hugo Prattnummer, interviews, beschouwingen en een herdruk van **Luck Star O'Hara**, de VNU-story III, de jaarlijkse Stripdoorsnede, herdrukken van **Pogo, Eric de Noorman,** boekbesprekingen...

107/108 (*f* 4,95): Alles over **Kapitein Rob** en zijn schepper Pieter Kuhn, de volledige **Kapitein Robmusical** van Evert Werkman, herdrukken **Eric de Noorman** en Smurfen...

109/110 (*f* 4,95) **Eppo**-special met beschouwingen en interviews over en met Henk Kuijpers (**Franka**), Bert Bus, René Follet, Peer en Uco, de VNU-story IV, kritiek op de vooroordelen tegen strips, een kartoenbijdrage van Ton van Hoogendoorn, de boekenspecial met o.a., **Kuifje in Zwitserland,** herdrukken van **Pogo** en **Eric de Noorman...**

111 (*f* 4,25/: Stripproduktienummer over het ontstaan van strips, tekenwerk (door Matena), scenario, lettering, inkten, inkleuring, merchandising en syndication. Nogmaals **Kapitein Rob**, herdrukken van **Pogo** en **Eric de Noorman...**

112/113/114 (*f* 5,95): Driedubbelnummer over detectivestrips met Eisner, en zijn **Spirit, The Shadow, Schlomo Raven, Jack Palmer** (Pétillon), Loro, **Jess Long**, detectivefilms, 3 forse herdrukken plus **Eric de Noorman,** boekbesprekingen...

115 (*f* 4,25): Een tipje van de sluier opgelicht over Strips en politiek en verder Willem, Peter van Straaten, Behrendt, Crumb en de **Eric de Noorman**-herdruk...

116 (*f* 4,95): Centsprenten en strips, interviews met Ben van Voorn en Piet van Elk en beschouwingen over Alain Saint-Ogan, Toonder en Piëts **Bassie**, Chantal Montellier, Martin Lodewijk en de **Eric de Noorman**-herdruk...

117/118 (*f* 6,50): Interview Blanc-Dumont met herdruk, Jijé-polemiek, inhoudsopgave **Stripschrift** nrs. 85-117/118, de redaktionele **Top 20** van 1978, een boekenspecial, herdruk **Pogo** en de afsluiting van de **Eric de Noorman**-herdruk...

119 (*f* 4,95): **Lucky Luke**, interviews met Morris en Goscinny, 2 unieke herdrukken, **De Ballade van de Daltons**, 50 jaar **Kuifje**, Marketing van Stripschriften op de Nederlandse markt...

120 (*f* 4,95): Science Fiction met Leloup, **Arman en Ilva**, Dick Matena en Enki Bilal met herdruk...

STRIP SCHRIFT

nr. 124 1979

Uitgegeven door Vonk/Uitgevers B.V. voor Het Stripschap Nederlands Centrum voor Belangstellenden in Strips, goedgekeurd bij K.B. 30 sept. 1968: ingeschreven K.v.K. A'dam onder nr. V 531651.

Redaktie: Postbus 15268, 1001 MG Amsterdam, tel. 033-31181

Uitgever: Vonk/Uitgevers B.V., Postbus 420, Zeist, tel. 030-781865
Advertenties: Loes Leeman, Oude Gracht 248, Utrecht, tel. 030-316259

Redaktie: Hans van den Boom, Kees de Bree, Har Brok, Rob van Eijck, Hans Frederiks, Wim van Helden, Ernst Pommerel

Vaste medewerkers: Eric Hoek, Henk J. Meier, Jean-Pierre Mercier (Frankrijk), Nico Noordermeer, Guus Ong, Albert Tol

Vormgeving en produktie: Loes Leeman

Stripschrift is verkrijgbaar:
via een abonnement (jan t/m dec) à *f* 38,50
Abonnementsprijs buiten Benelux *f* 50,—
giro 209948 t.n.v. Stripschrift, Slavenburgs Bank Zeist, giro 81168, banknr. 64.48.33.416; of via een lidmaatschap/abonnement van het Stripschap, giro 1513000 t.n.v. de penningmeester van het Stripschap, Amrobank, Amsterdam, giro 390376, banknr. 42.11.38.114; alsmede in de losse verkoop à *f* 4,95.
Houders van een CJP-paspoort kunnen zich bij hun CJP-buro opgeven en betalen de gereduceerde abonnementsprijs van *f* 34,50 voor een kalenderjaar.
Lopende (bestaande) abonnementen kunnen niet omgezet worden!
Abonnementen op Stripschrift die in de loop van het abonnementsjaar worden opgegeven, kunnen slechts voor een gehele jaargang worden afgesloten.

Stripschrift is eveneens verkrijgbaar in veel boekhandels en kiosken.

NIETS UIT DEZE UITGAVE MAG WORDEN VERVEELVOUDIGD EN/OF OPENBAAR GEMAAKT, DOOR MIDDEL VAN DRUK, FOTOCOPIE, MICROFILM OF OP WELKE ANDERE WIJZE OOK, ZONDER VOORAFGAANDE SCHRIFTELIJKE TOESTEMMING VAN STRIPSCHRIFT EN AUTEURS.

DE VERANTWOORDELIJKHEID VOOR DE GEPLAATSTE ARTIKELEN BERUST BIJ DE AUTEURS.

Druk: Vonk Zeist

U kent de doelstelling van Het Stripschap: de waardering bevorderen voor strips in het algemeen en Nederlandse strips in het bijzonder. Welnu, de Nederlandse strip kwam in Stripschrift 122/123, het Vandersteen-nummer, aan zijn trekken. Ditmaal kijken we buiten de grenzen, naar strips uit de Oude én de Nieuwe Wereld.
Ruime aandacht besteden we aan de tekenaar van Alexis Mac Coy, de Spanjaard A. H. Palacios, die strips maakt over het verleden van Spanje en Amerika.
Het verleden van de Amerikaanse strip komt ook aan bod: Scorchy Smith-tekenaar Noel Sickles wordt u voorgesteld, evenals een uiterst populaire hedendaagse Amerikaanse strip: Inside Woody Allen, die u overigens ook in de toekomst in Stripschrift zult aantreffen.

EP

INHOUDSOPGAVE

PALACIOS, strips op z'n Spaans
een overzicht van de aktiviteiten van de tekenaar van 'Alexis Mac Coy'

in gesprek met ANTONIO HERNANDEZ PALACIOS
een interview met de tekenaar, waarin zijn wat oudere verhalen 'El Cid' en 'Manos Kelly' centraal staan

LA PAGA DEL SALDADO
een strip van A. H. Palacios

NOEL SICKLES, stichter van de Caniff-school
Rob van Eijck belicht het werk van dé tekenaar van 'Sorchy Smith'

POGO

INSIDE WOODY ALLEN
een interview, ingeleid door Kees de Bree, met de tekenaar Stu Hample, die die strip maakt in samenwerking met de hoofdfiguur zélf

IN DE ZOEKER

BOEKBESPREKINGEN
Hans Frederiks verhaalt van zijn ervaringen met Eisners 'A Contract with God', terwijl Har Brok Van Eijcks 'Beeldspraak' onder de loep neemt

BOEKEN IN HET KORT
nieuwe stripuitgaven besproken

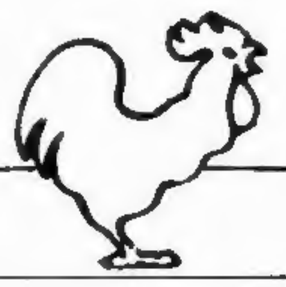

NIEUWS

POSTRIPTUM

DE STRIPSCHAPPAGINA

PROFESSOR PI

Sommaire
Le sujet principal de ce numéro de Stripschrift est le dessinateur d' Alexis Mac Coy, A. H. Palacios. Il y a aussi des articles sur le dessinateur américain Noel Sickles et la bande dessinée de Woody Allen. Et naturellement les rubriques habituelles.

Summary
Main topic of this issue of Stripschrift we have the Spanish artist A. H. Palacios. We also have articles on Noel Sickles and the comic strip 'Inside Woody Allen'. Of course we have the usual columns.

PALACIOS

Via twee ***Mac Coy***-albums kunnen we nu in het Nederlands taalgebied eindelijk ook eens kennismaken met een van Spanje's beste striptekenaars:
Palacios, of liever ***Antonio Hernandez Palacios***.
Andere landen waren ons er al in voorgegaan: Spanje uiteraard, Portugal, Duitsland en Frankrijk hadden al veel eerder ontdekt dat Palacios niet alleen een virtuoos tekenaar is, maar ook met opeenvolgende tekeningen een goed lopend verhaal weet te vertellen. En dan te bedenken dat hij pas sinds een jaar of tien regelmatig strips tekent!

strips op z'n Spaans

Trinca

Palacios, die nu achter in de vijftig is, begon zijn carrière als professioneel stripmaker in 1970, met het verschijnen van het eerste nummer van ***Trinca***. Palacios was een 'ontdekking' van dit tweewekelijkse Spaanse stripblad, dat werd uitgegeven door een semi-overheidsuitgeverij. Trinca publiceerde, tot het in 1973 opgeheven werd, vrijwel uitsluitend nieuwe stripreeksen van Spaanse striptekenaars.[1]
Voor Trinca tekende Palacios twee series: ***Manos Kelly*** en ***El Cid***.
In ***Manos Kelly*** probeerde Palacios een ánder soort western te maken dan gebruikelijk. 'Manos' Kelly (vrij vertaald: 'Kelly met de handjes') heeft als verkenner en gids Generaal Scott gediend in de Mexicaanse oorlog van 1848. Bij zijn terugkeer naar het zuidwesten van Noord-Amerika, waar de Spaans-Mexicaanse invloed nog lang vrij sterk gebleven is, raakt hij al gauw betrokken bij de conflicten tussen de kolonisten en de Indianen. In de loop van de verhalen wordt daarnaast beetje bij beetje de voorgeschiedenis van Kelly uit de doeken gedaan (als kind uit Spanje vertrokken, z'n vader gesneuveld in El Alamo) en krijgt de lezer inzicht in de Amerikaans-Mexicaanse conflicten van die tijd.
El Cid, de legendarische Spaanse veldheer uit de elfde eeuw, is de tweede stripreeks die Palacios voor Trinca maakte. Van deze strip zijn twee verhalen gepubliceerd, een derde is, hoewel geheel of grotendeels voltooid, in Trinca ongepubliceerd gebleven.
Naast deze vervolgverhalen tekende Palacios voor Trinca ook nog korte verhalen onder de titel ***La Paga del Soldado***, oorlogsverhalen uit de tijd dat het Spaanse leger in Noord-Afrika vocht

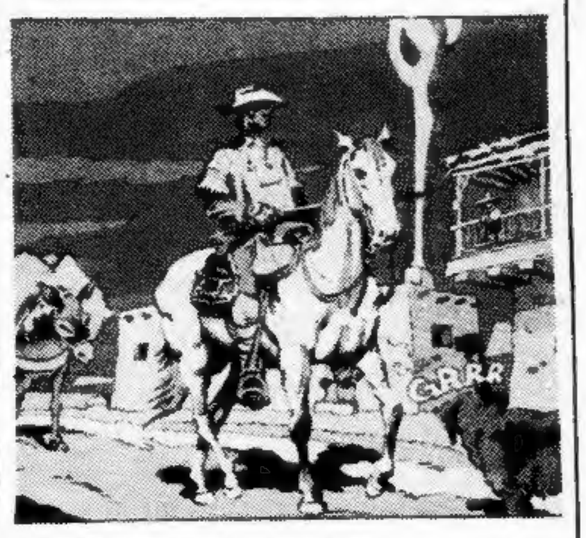

1 Zie ook Stripschrift no. 49-50 van januari 1973

(1909-1910).
Voor al deze stripreeksen schreef Palacios ook de teksten. Het is erg jammer dat geen van deze strips het tot een Nederlandse publicatie heeft kunnen brengen, want qua sfeer overtreffen de verhalen zeker die van Palacios' huidige scenarist.

Frankrijk

Toen Trinca plotseling werd opgeheven richtte Palacios, zoals zoveel Spanjaarden al voor hem hadden gedaan, zijn aandacht op de Franse markt. Dit leverde voor Pif de stripheld ***Garin*** op, waarvan maar één verhaal van 16 pagina's verscheen. Meer succes had hij bij Dargaud, waar men voor het nieuwe maandblad ***Lucky Luke*** juist een goede westernstrip nodig had. Het werd ***Alexis Mac Coy,*** op tekst van Jean-Pierre Gourmelen. Een jaar lang ('74-'75) werd deze strip in episodes van 6 tot 10 pagina's per maand gepubliceerd. Deze verhalen zijn terug te vinden in de eerste twee albums, die in verband met de afwijkende lengte van de episodes extra dik zijn (56 pagina's) en waarvan de verhalen op de laatste pagina nogal vreemd afbreken (album nr. 2 heeft zelfs twee extra pagina's met een vlug in elkaar gedraaide afronding). Na de opheffing (alweer) van Lucky Luke maandblad besloot Dargaud een aantal strips voort te zetten in ***Pilote*** (bv. Joe Fast, Jonathan Cartland), dan wel rechtstreeks in album (Lucky Luke uiteraard en ook Mac Coy). Dit heeft geresulteerd in op dit moment zeven albums, terwijl een achtste ***Little Big Horn*** al aangekondigd is.

Kleuren

Bij Palacios zijn de kleuren over het algemeen schitterend. Helaas is zijn tekenstijl ook buitengewoon gevoelig voor wat betreft de kwaliteit van het drukwerk. Dat is overduidelijk te zien bij de eerste paar albums, waarbij een systeem van kleurenscheiding gebruikt is dat voor de tekeningen van Palacios ongeschikt blijkt te zijn. Sommige pagina's komen scherp en duidelijk over, maar van andere blijft weinig meer over dan een stel wazige contouren, als bij een onscherpe foto.
Bij latere albums is men – waarschijnlijk door ervaring wijs geworden – op een andere kleurscheidingsmethode overgestapt. Onscherpe pagina's komen nu niet meer voor, en dat brengt de 'leesbaarheid' van de tekeningen gelukkig weer terug op het niveau van Manos Kelly en El Cid.

H.v.d.B.

CARED
PALACIOS.

Het hierna volgende interview met Palacios werd gemaakt door Alfonso Lindo, aanvankelijk hoofdredakteur en later onderdirekteur van Trinca, **vóórdat Palacios** Alexis Mac Coy **tekende. Evenmin ter sprake komt zijn serie** La Paga del Soldado, **een leemte waarin voorzien wordt door publikatie van een aflevering van die reeks na dit interview.**

in gesprek met

ANTONIO HERNANDEZ PALACIOS

door Alfonso Lindo

Hij is geboren in Madrid; hij tekende al toen hij nog maar nauwelijks kon lezen. Hij deed al zijn vriendjes versteld staan als hij op de modderige terreintjes die ze als voetbalveld gebruikten, grote tekeningen maakte. Hij tekende er reusachtige figuren, zomaar op de grond. De Spaanse Burgeroorlog brak uit toen hij nog maar een jongen was. De ogen werden hem geopend, hij keek en tekende en had medelijden met de mensen die leden en bang waren. Hij leerde, hij leerde ontzettend veel en zijn kennissen spoorden hem ertoe aan ermee door te gaan. Dat deed hij, hij deed zijn uiterste best; hij tekende in een razend tempo. Soms ging hij naar de loopgraven om schetsen te maken; hij vereeuwigde al het menselijke leven dat zich daar in gevaar bevond. Hij kwam met het stripverhaal in aanraking via zijn grote liefde, de schilderkunst, en tekende een paar korte verhalen, todat hem de mogelijkheid geboden werd met Manos Kelly **en** El Cid **te beginnen.**
Ik heb met Hernandez Palacios gesproken, omgeven door boeken en tekeningen, in de zitkamer van zijn huis; achter hem één van de schitterende prenten die hij gemaakt heeft als illustratie bij Dante's La divina commedia, **in zijn karakteristieke stijl: heel expressief, heel levendig en met felle kleuren.**

EL CID

Libro II
LAS OBRAS DE LEON

1063/DECEMBER
DE AVOND VALT OP EEN KOUDE DAG IN DE EERSTE WEEK VAN DECEMBER. HET EXPEDITIE-LEGER VAN SANCHO KOMT LÉON BINNEN DOOR DE KONINGS-POORT. HUN VLAGGEN Z'IJN GESTREKEN.

OVERWINNAARS, MAAR NIET BLIJ. DE TOCHT NAAR HUIS IS ZWAAR GEWEEST. NEEM GRAUS, WAAR DE OOM VAN SANCHO, RAMIRO I VAN ARAGON, AANVOERDER VAN DE VIJAND, STIERF.

TOEN VOLGDEN DE AFSCHUWELIJKE GEBEURTENISSEN IN DE VALLEI VAN USUA.

EN NU ZAL HIJ Z'IJN VADER, DE KONING, MOETEN VERTELLEN, DAT Z'IJN GEDRAG NIET DAT IS GEWEEST WAT MEN VAN EEN KIND VAN KONINKLIJKE BLOEDE VERWACHT.

ER HANGEN GEEN VLAGGEN, ER WORDT NIET GEJUICHT. ER HEERST EERDER EEN TRIESTE SFEER.

EN OVERAL HOOR JE GEFLUISTER...

... EN ZE ZEGGEN DAT HIJ ZIJN OOM VERMOORD HEEFT.

DAT KAN NIET WAAR Z'IJN!

HERNANDEZ

Het verleden van Spanje

Hoe is het allemaal zo gekomen, Antonio?
Misschien omdat ik er een beetje genoeg van had de geschiedenis van het zuidwesten van de Verenigde Staten te zien als iets zuiver Noordamerikaans, terwijl veel landen een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkeling en de geschiedenis van dat land, de Spanjaarden bijvoorbeeld. Dat is allemaal vervormd door films, tijdschriften en romannnetjes en de werkelijke geschiedenis is een beetje in de vergetelheid geraakt. Dat heeft me er waarschijnlijk toe gebracht figuren te creëren die waarheidsgetrouwer zijn; dat met de bedoeling een juister beeld te geven van wat er daar gebeurd is, van waar wij ook mee te maken hebben. Ik denk dat je *Manos Kelly* zo moet zien: aan de hand van opeenvolgende episodes zien we de geschiedenis van het zuidwesten van de Verenigde Staten wat de invloed van de Spanjaarden betreft, niet alleen omdat er Spaanse namen voorkomen, maar vooral omdat er de nodige sporen van teruggevonden zijn: de Spanjaarden hebben zilvermijnen geëxploiteerd die nu nog bestaan, ze hebben haciendas, boerderijen en wegen aangelegd, met andere woorden: ze hebben een land tot ontwikkeling gebracht dat tot dan toe slechts een woestenij was. Daarom vind ik het de moeite waard dat dat verleden blijft leven d.m.v. stripverhalen, films of literatuur zodat we niet vergeten dat we ondanks al onze gebreken ook grote dingen gedaan hebben. Het is de moeite waard dat we onze kinderen dat vertellen, zodat ze daar een beetje van onder de indruk komen of ze tenminste laten zien hoe ze alles kunnen leren kennen als ze dat willen.

De hoofdpersoon van dat verhaal is menselijk, ik bedoel: het is een man met gevoel, hij lijdt, hij wordt moe, het tegendeel van wat er gewoonlijk in de bioscoop te zien is.

Waarom?
Het is duidelijk dat als iemand er aanspraak op maakt dingen te laten zien die hem echt lijken, hij dat zo reëel mogelijk doet. Ik denk dat de held van een verhaal, van een film of van wat dan ook iemand is die op alle andere mensen lijkt: als hij tegen een steen schopt, zal hij zijn voet pijn doen. Hij moet zich scheren en wassen; we zijn alleen niet gewend (en daarom vinden we het lachwekkend) in stripverhalen of films te zien dat helden zich scheren. Ze hebben nooit pijn, ze worden nooit ouder. Het zijn natuurlijk geen mensen meer, ze worden van hun lichamelijke gedaante beroofd en in aartsengelen veranderd. Daar wil ik niet aan meedoen; het zijn immers mensen als iedereen en het kan meer dan eens voorkomen dat hun wapen ketst op het moment dat ze de trekker overhalen. Dat zijn dingen die in werkelijkheid gebeuren en waarom zouden ze dan niet in een stripverhaal mogen voorkomen?

Je zou kunnen zeggen dat Manos Kelly *de mythe van het Wilde Westen in stand houdt, al is het dan op een andere manier dan zoveel legendarische helden en avonturiers.*
Nee, nee, helemaal niet. Waar ik *Manos Kelly* mee wil identificeren is niet de mythe van het Wilde Westen, maar de geschiedenis van dat gedeelte van de Verenigde Staten. Ik probeer – zo goed en zo kwaad als het gaat – een hele reeks historische situaties zo goed mogelijk uit de verf te laten komen. Daar laat ik mijn hoofdpersoon in voorkomen, zodat ik die situaties dan kan laten zien. De omlijsting van die min of meer onschuldige avonturen is waarheidsgetrouw, historisch gezien authentiek. Maar we moeten het vooral niet over een mythe hebben, dat slaat nergens op.

Het verhaal van de XIe eeuw

Goed, we zullen het nu over je andere strip hebben, El Cid; *is dat een fantasie-held?*
Nee, een figuur van vlees en bloed. Het is mogelijk dat El Cid vóór Menendez Pidal fantasie was, maar na het onderzoek en de ontdekkingen van Menendez Pidal is daar absoluut geen sprake meer van. Met mijn *El Cid* wil ik eigenlijk – dat probeer ik tenminste – dat de mensen wat beter in de gaten krijgen wat voor ridder hij was, in zijn tijd natuurlijk.. En ik denk dat je, net als bij iedere strip, wat van dit verhaal kunt leren, ook al is het als amusement bedoeld. Ik wil dus proberen het verhaal van de XIe eeuw te vertellen, te vertellen over de geboorte van het land, dat per slot van rekening het onze is en dat is best belangrijk. Ik wil dat verhaal vertellen waarbij ik probeer een menselijke hoofdpersoon te maken, die vanaf het eerste ogenblik normaal reageert, met een Castiliaanse mentaliteit over het algemeen. Dat wil zeggen dat de mensen de hele mythologie een beetje vergeten die er rond Rodrigo Diaz de Vivar gesponnen was en hem als een menselijke figuur gaan zien, niet meer, maar zeker ook niet minder.

Je hebt gezegd dat het amusement dat je biedt ook een educatieve kant heeft en het is mogelijk dat je met je strip El Cid *iets nieuws, iets anders aan veel lezers laat zien. Heeft het stripverhaal over het algemeen educatieve waarde, zonder dat je je nu tot een bepaalde tekenaar beperkt?*
Ik denk van wel, net als ieder ander expressiemiddel trouwens, omdat je met een publiek te maken hebt. Je gebruikt dat expressiemiddel om bepaalde feiten of ideeën te presenteren. Of die dingen interessant zijn, is een ander probleem dat afhankelijk is van het talent van de auteur. Maar ik ben er sterk van overtuigd dat het stripverhaal – net als iedere andere kunstuiting – een even goed middel is als alle andere die we tot nu toe kennen.

HET WAS NIET MOEILIJK GEWEEST DE KIOWAS TE VOLGEN. TWEE DAGEN ACHTER HEN AAN EN DAAR WAREN DE COMANCHES, DIE, OVERTUIGD VAN HUN KRACHT, NIET DE GEBRUIKELIJKE WACHTPOSTEN HADDEN UITGEZET.

WAAR ZOUDEN ZE HEM VASTHOUDEN?

MORIARTY, DIE GEDOEMD WAS TAPIDA TE BEWAKEN, VERLOOR HEM GEEN MOMENT UIT HET OOG.

KIVA, DAAR KOMEN LICHT UIT DE GROND.

HALLO, BROER.

Kelly

ZELFS MET OGEN IN ZIJN ACHTERHOOFD HAD HIJ NIET KUNNEN ZIEN DAT ER IEMAND STILLETJES DICHTERBIJ KWAM.

DEZE ZAL JOUW EERVOLLE PLAATS INNEMEN, TAPIDA.

HET WAS IN EEN HANDOMDRAAI GEBEURD, ALLEEN WAT GERITSEL.

IK HEB JE MANNEN OPDRACHT GEGEVEN HET COMANCHE-KAMP IN BRAND TE STEKEN, ZODRA WIJ EEN PAARD HEBBEN.

WAT ZAL NAKONI DENKEN, ALS HIJ M'J HIER ZIET?

Yiaaa

PALACIOS

Manos Kelly. Vertaling: Annelies Heidstra / lettering: Ernst Pommerel

Het ligt wel wat voor de hand dat nu je met twee stripverhalen bezig bent, er één van de twee is die je met meer voldoening en meer plezier maakt dan het andere. Welke van de twee, Antonio, Manos Kelly *of* El Cid*?*
Ik weet het werkelijk niet. Ze ontlopen elkaar niet veel. *El Cid* raakt of interesseert me misschien meer omdat het een heel weinig bekende figuur is, aan wie een heleboel veranderd is. De mensen kennen het leven van Rodrigue echt niet en omdat ze wel eens van El Cid gehoord hebben, denken ze dat dat de titel van een toneelstuk is. Wie zich in de biografie van de man verdiept, zal moeten erkennen dat hij een heel oppervlakkig en elementair beeld van de figuur heeft, die hij in het gunstigste geval kent van de plaatjes, die je bij de chocolade krijgt. Daarom is het volgens mij een stuk van het grootste belang en daarom doe ik het met meer plezier; ik probeer op de een of andere manier een helderder en volledi-ger beeld van die grote figuur te geven, van zijn leven en zijn werk, de gewoonten van zijn tijd, de sfeer, enz.

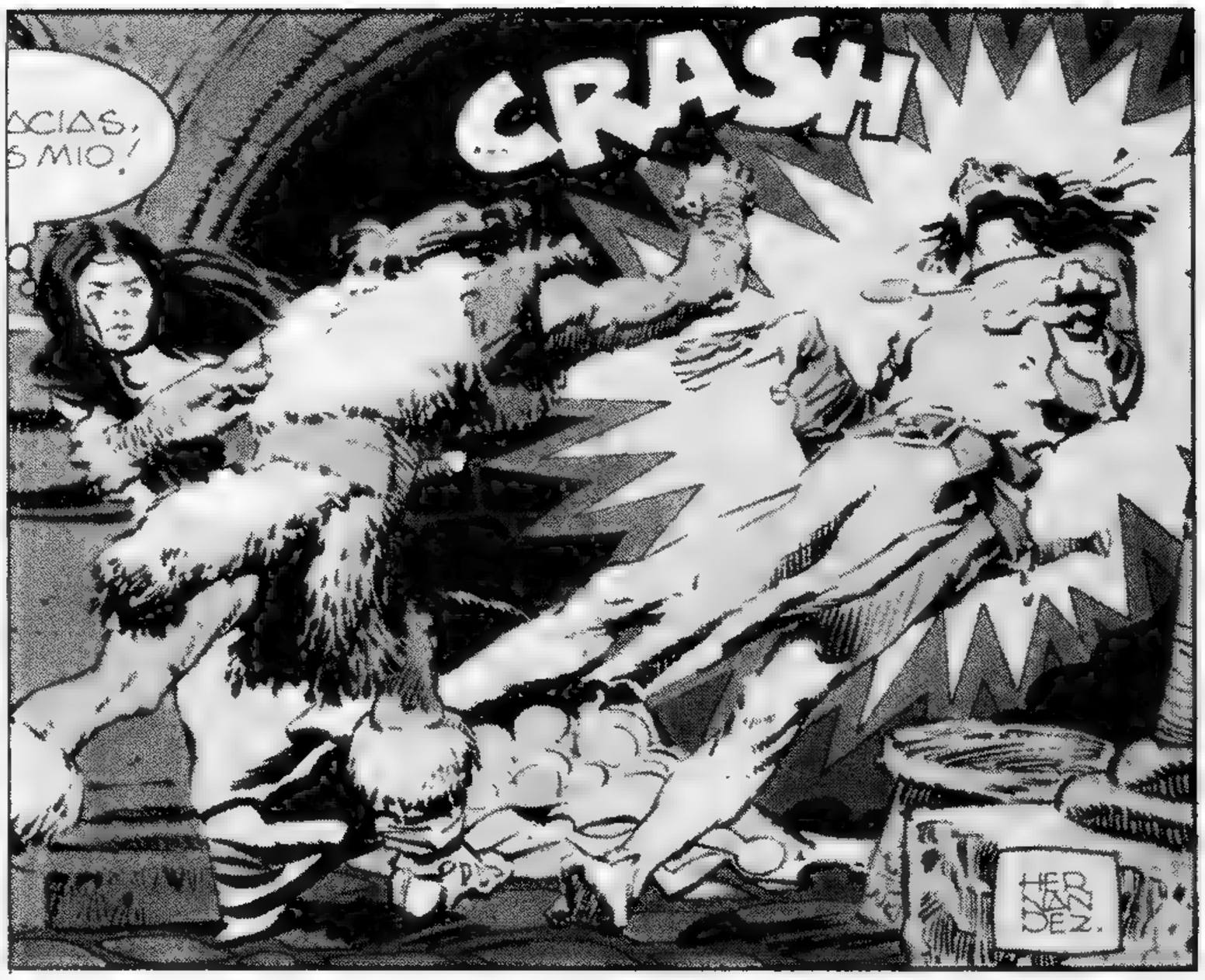

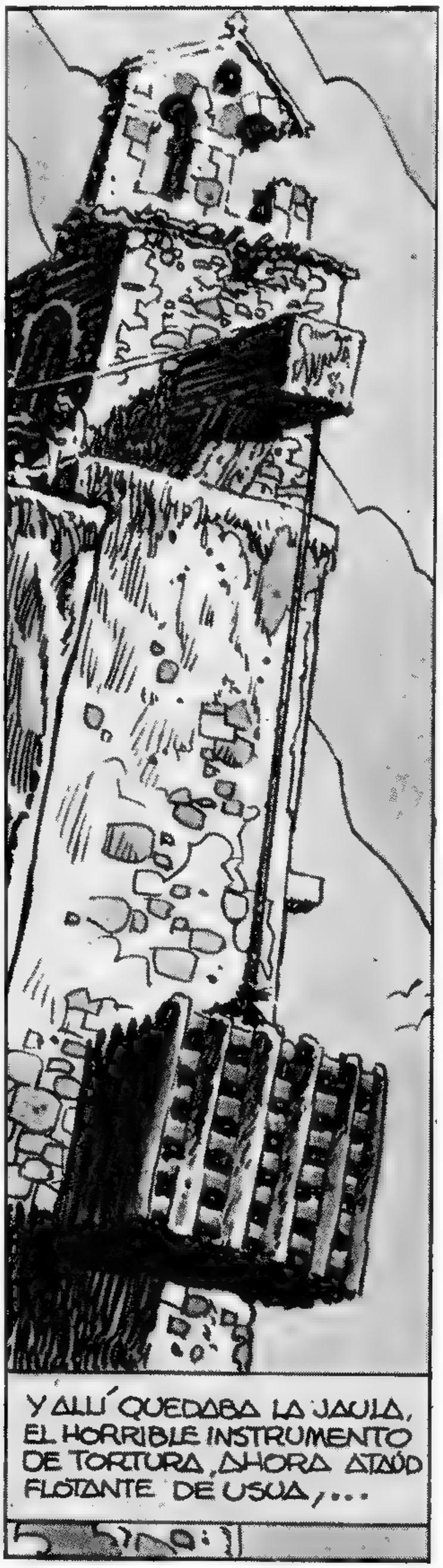

Techniek

Wat zijn de technische problemen waar je mee te maken krijgt wanneer je met je verhalen bezig bent? Je ziet in je werk soms heel kleine en tamelijk ingewikkelde details.
Technische problemen zijn een onderdeel van je werk, nee, je kunt niet zeggen dat ik technische problemen heb, maar er doet zich wel constant een ander probleem voor: het zoeken naar dokumentatie, het opzoeken van feiten. *Manos Kelly* en *El Cid* zijn historische strips en ieder geval verlangt een andere aanpak. Ik moet documentatie over die tijd vinden, van het type bouw van de huizen tot de schoenen die de mensen droegen, en daar kom ik met een plaatje van de mode uit die tijd wel uit. Problemen zijn er in feite helemaal niet; er is een hoeveelheid details die erin moeten voorkomen, ook al merk je die soms niet op, en die de tijd, waaruit ze stammen, en het karakter van die tijd doen spreken. Dát is misschien wel het ingewikkeldst.

Je gebruikte daarnet de woorden 'iedere andere kunstuiting', toen je het over het stripverhaal had. Is het stripverhaal werkelijk een vorm van kunst?
Of het kunst is of niet, weet ik niet. Ik kan je alleen maar zeggen dat ik niet weet of het kunst is. Ik geloof dat 'kunst' iets is, dat in encyclopedieën en woordenboeken staat, maar het is een dwaling als iemand denkt zeker te weten wat kunst is. Ik heb schilderijen gezien met een oppervlakte van twee meter bij zestig centimeter: alleen blauw geschilderd linnen. Als dat kunst is, waarom zou het stripverhaal dat dan ook niet zijn?

Het is een vraag die ik niet zo graag stel, maar: wat zijn je favoriete tekenaars?
Ik vind ze bijna allemaal goed, maar ik geef mogelijk de voorkeur aan de Europese tekenaars boven de Amerikaanse. Toch hebben die laatsten het stripverhaal zo'n beetje uitgevonden, naast de film, de reclame en een hele stroom producten van onze consumtiemaatschappij. De gouden tijd van het Amerikaanse stripverhaal eindigt volgens mij even voor de Tweede Wereldoorlog. Daarna is de strip in de Verenigde Staten twee kanten opgegaan: de politiek aan de ene kant en de erotiek en uiteindelijk de horror aan de andere kant. In Europa heeft het stripverhaal zijn zuivere bedoelingen gehandhaafd, wellicht omdat het daar trouw is gebleven aan zijn oorsprong, zijn ongekunsteldheid, aan een zekere dichterlijkheid in de actie. Ik geloof dat er tegenwoordig goede stripverhalen in Europa worden gemaakt, van een behoorlijk intellectueel peil en vooral wat de tekeningen betreft van een grote techniek getuigend en dát is volgens mij de kunst... Je hebt Toppi, Bataglia, Gir... nou ja, dat zou een vreselijke lijst worden...

uit *Phénix* nr. 41,
augustus 1974

Tekst en tekeningen: A. H. Palacios

LA PAGA DEL SOLDADO

Texto y dibujos: A. H. Palacios

20 SEPTEMBER, 1909.
BIJ HET AANBREKEN VAN DE DAG BEGEEFT DE TWEEDE BRIGADE ZICH OP WEG NAAR TAXDIRT.

ONDER HEN DE SPECIALE GARDE VAN ALFONSO XII VAN LUSITANIE

ONDER LEIDING VAN REGIMENTS-COMMANDANT DON JOSÉ DE CAVALCANTI EN ALBEQUERQUE.

EEN VAN DE BATALJONS MOEST ALTERUG OM DE PATROONGORDELS TE VULLEN

DE VIJAND PROFITEERT VAN DEZE OMSTANDIGHEID EN DREIGT DE RECHTER VLEUGEL VAN HET BATALJON TARIFA TE OMSINGELEN.

-PEPE, NEEM EEN SQUADRON EN HELP DE JONGENS

DAT DAAR LINKS MOET HET BATALJON VAN TARIFA Z'IJN. HET IS BIJNA OMSINGELD.

CAVALCANTI VERLAAT HET SQUADRON IN HET DAL EN ZOEKT EEN HOOG PUNT OM HET SLAGVELD TE OVERZIEN.

GENERAAL TOVAR VERTROUWT EROP DAT CAVALCANTI HET KARWEI KLAART.

OP DIE BERGHELLING Z'IJN VIJFTIENHONDERD MANNEN, SPENCER, MAAR DAAR BENEDEN IS EEN RIETVELD. VAN DAARUIT KUNNEN WE ZE BIJ VERRASSING AANVALLEN.

SPENCER, BEVEEL DE MANNEN VAN TARIFA ONS MET GEWEERVUUR TE DEKKEN.

LUITENANT SPENCER STEEKT HET SLAGVELD OVER OM BIJ HET BATALJON VAN TARIFA TE KOMEN.

EN CAVALCANTI WACHT MET DE ARTILLERIE ZIJN KANS AF.

GAAT U MET ZO WEINIG MENSEN AANVALLEN?

HÉ COMMANDANT, DAAR IS UW ADJUDANT

TOT STRAKS VRIENDEN.

ZE ZULLEN STUK VOOR STUK WORDEN AFGESLACHT, KAPITEIN

ALLEMACHTIG MAN, DOE ME EEN LOL.

DE NERVEUZE PAARDEN SCHIJNEN TE VOELEN DAT ER IETS KOLOSSAALS GAAT GEBEUREN.

TREKT UW SABEL !!

SQUADRON, NEEM UW POSITIE IN !!

SNEL GAAT HET SQUADRON IN SLAGORDE STAAN.

TOT HET LAATSTE SCHOT, KAPITEIN, DAAR GAAN WE !

LEVE DE CAVALERIE !

HET SQUADRON VERLAAT Z'JN POST TERWIJL HET BATALJON TARIFA HEN DEKT.

DE SLAGORDE VAN CAVALCANTI GAAT ALS EEN RAZENDE TEKEER.

TEN AANVAL !

HOE GAAT HET HIER, SPENCER ?

ZE HEBBEN M'N PAARD GEDOOD; DAT ZAL IK WREKEN !

CRAAK !

DE SPECIALE GARDE BOORT ZICH SNEL EEN RIJ DOOR DE SABELSTEKERS.

ER MOET ONDERZOCHT WORDEN HOE HET STAAT MET DE VERLIEZEN IN HET VELD.

ER Z'JN NOG VEERTIG RUITERS OVER. OP NAAR DE VIJFTIENHONDERD OP DE BERGHELLING !

TEN AANVAL !!

ONDANKS DE TEGENSTAND VAN DE VIJAND VALT HET SQUADRON NOGMAALS AAN.

ZE HEBBEN HELE SQUADRONS GETROFFEN.

JA, HET IS AFGELOPEN.

WE HEBBEN NOG TWINTIG MAN, COMMANDANT ....

DE VERLIEZEN Z'IJN TALR'IJK, MAAR DE VERZWAKTE V'IJAND W'IJKT NIET VOOR DE VERSCHRIKKEL'IJKE DRUK VAN DE TWEEDE AANVAL.

– VOOR HEN OPNIEUW...

TEN AANVAL!!

HET IS DE DERDE AANVAL OP TAXDIRT !

DE JONGENS VAN TARIFA, DIE ZICH AL OVERWONNEN ZAGEN, JUICHTEN...

" MOEDIGE MANNEN VAN DE CAVALERIE GAVEN HUN PAARDEN DE SPOREN EN VIELEN BIJ TAXDIRT AAN OM DE BEDOEINENSTAM UIT HET RIF VERNIETIGEND TE VERSLAAN. "

HET IS AFGELOPEN. ZE HEBBEN VEERTIEN MAN VERLOREN EN NEGENENTWINTIG PAARDEN ZULLEN NOOIT MEER GALOPPEREN. MAAR DE BEWONDERING EN DE DANKBAARHEID VAN DE MENSEN VAN DE INFANTERIE ZOUDEN ZE NOOIT VERGETEN.

EN DAT WAS HUN BESTE SOLD'IJ.

FIN

PALACIOS

Vertaling: Annelies Heidstra / lettering: Ernst Pommerel

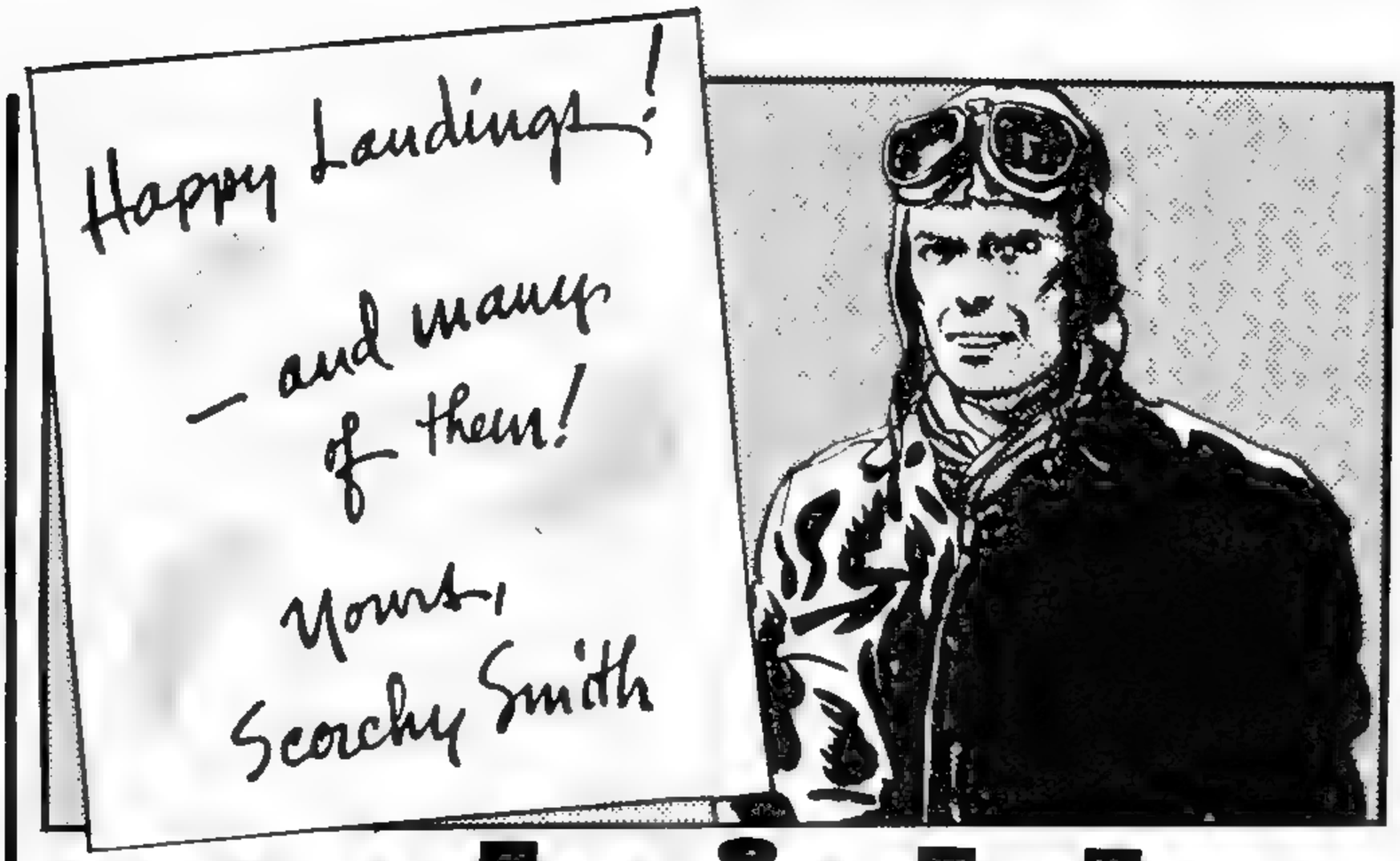

noel sickles

Stichter van de Caniff-school

Rob van Eijck

Slechts twee jaar heeft hij zich met striptekenen beziggehouden. In die korte tijd heeft hij een stripserie geproduceerd, die nog niet eens een eigen kreatie was, maar die hij van een andere tekenaar overgenomen heeft. Na die twee jaar (1934-1936) is hij wegens een financiële ruzie gestopt en heeft hij zich, op een korte periode van 'ghosten' na, nooit meer met striptekenen bezig gehouden. Hier in Nederland kent dan ook bijna niemand zijn stripfiguur, laat staan zijn naam. Toch is hij erg belangrijk geweest voor de Amerikaanse stripwereld en daardoor ook voor de Europese. Op zijn schouders rust namelijke voor een groot deel de stroming die bekend staat als de Caniff-school. Zijn naam is Noel Sickles en zijn stripfiguur heet Scorchy Smith.

I'M WILLING TO BET HE DID— PRETENDED HE DIDN'T SEE US AND PUT OFF WHATEVER MONKEY BUSINESS HE WAS UP TO—
MAYBE SO— —BUT WE SHOULD WORRY — WE KNOW WHERE THIS GAS ORIGINATES NOW— —ALL WE HAVE TO DO IS WAIT AND POUNCE —
— IS THAT WHAT YOU'RE GOING TO DO? WAIT IN THERE UNTIL THIS FELLOW SHOWS UP?
SURE. IT'S OUR BEST CHANCE— WE'LL CATCH HIM COLD — WE'LL GO BACK TO THE HORSES, GET THAT FOOD IN THE SADDLEBAGS AND BUNK IN THE LABORATORY UNTIL HE STICKS HIS NOSE IN—
N O E L SICKLES
© 1936 The A. P., All Rights Reserved

De tekenstijl van Sickles in 1934, kort nadat hij Scorchy van John Terry had overgenomen.

—THEY 'PHONED FROM RIO AT FOUR O'CLOCK —SAID THEY WERE READY TO TAKE OFF — IT'S NINE-THIRTY NOW—
LISTEN! HERE HE COMES — THAT'S A PLANE MOTOR—!
THERE HE IS! WAIT— SOMETHING SCREWY THERE! HE'S IN TROUBLE — KEEPS SIDE-SLIPPING — AND THE MOTOR IS ROUGH —!!!
NOEL SICKLES
© 1936 The A. P., All Rights Reserved

Sickles in zijn eigen stijl, 1936.

Nostalgia Press heeft met veel pijn en moeite het grootste gedeelte van de bijna vergeten *Scorchy*-strips van Sickles weten op te diepen uit archieven en partikuliere verzamelingen. In twee boeken is de periode januari 1935 tot augustus 1936 nu bijeengebracht in de grote oblongserie van antiek Amerikaans werk, waarmee deze uitgeverij zoveel ouwetjes weer toegankelijk maakt voor een groter publiek. Hoe moeilijk het is geweest om de afleveringen van *Scorchy Smith* bijeen te krijgen blijkt niet alleen uit de inleiding, maar ook het feit dat er hier en daar strips ontbreken, hoewel hun geringe aantal het volgen van het verhaal nauwelijks bemoeilijkt.

Noel Sickles is de tweede tekenaar van *Scorchy Smith* geweest. Hij werd in 1910 in Ohio geboren en begon zijn tekenaarsloopbaan als politiek cartoonist in de *Ohio State Journal*, dicht bij huis dus. In 1933 vertrok hij naar New York, waar hij samen met Milton Caniff een tijdje een studio dreef die reklametekeningen produceerde. In 1934 kreeg eerst Caniff een baan bij Associated Press en spoedig daarna ook Sickles.

Kort daarop werd John Terry, de tekenaar van een van de A.P.-strips, ernstig ziek en Sickles moest zijn strip, *Scorchy Smith*, zolang waarnemen, in de stijl van Terry en zonder vermelding van zijn eigen naam. Deze John Terry was een slecht tekenaar, maar toch slaagde Sickles er in het even slecht te doen. Toen Terry eind 1934 overleed, bleef Sickles *Scorchy* tekenen, maar kon het nu onder eigen naam doen, terwijl hem tevens gevraagd werd de strip geleidelijk wat meer naar zijn eigen stijl toe te veranderen, wat dus betekende dat hij hem beter mocht gaan tekenen. En dat gebeurde ook, met als gevolg dat de populariteit van *Scorchy Smith* aanzienlijk steeg. Toen Sickles in 1936 ontdekte dat zijn strip zo populair was dat A.P. er per week een $1500 (of volgens anderen $2000) aan verdiende, terwijl hijzelf werd afgescheept met een wekelijkse $125, vroeg hij begrijpelijkerwijze opslag.

Dit werd geweigerd en Sickles stapte op. De rest van zijn leven wijdde hij aan het tekenen van illustraties voor bladen als *Life, Saturday Evening Post, Reader's Digest* en dergelijke, met als gevolg dat hij op het moment als een der groten op dit terrein beschouwd wordt.

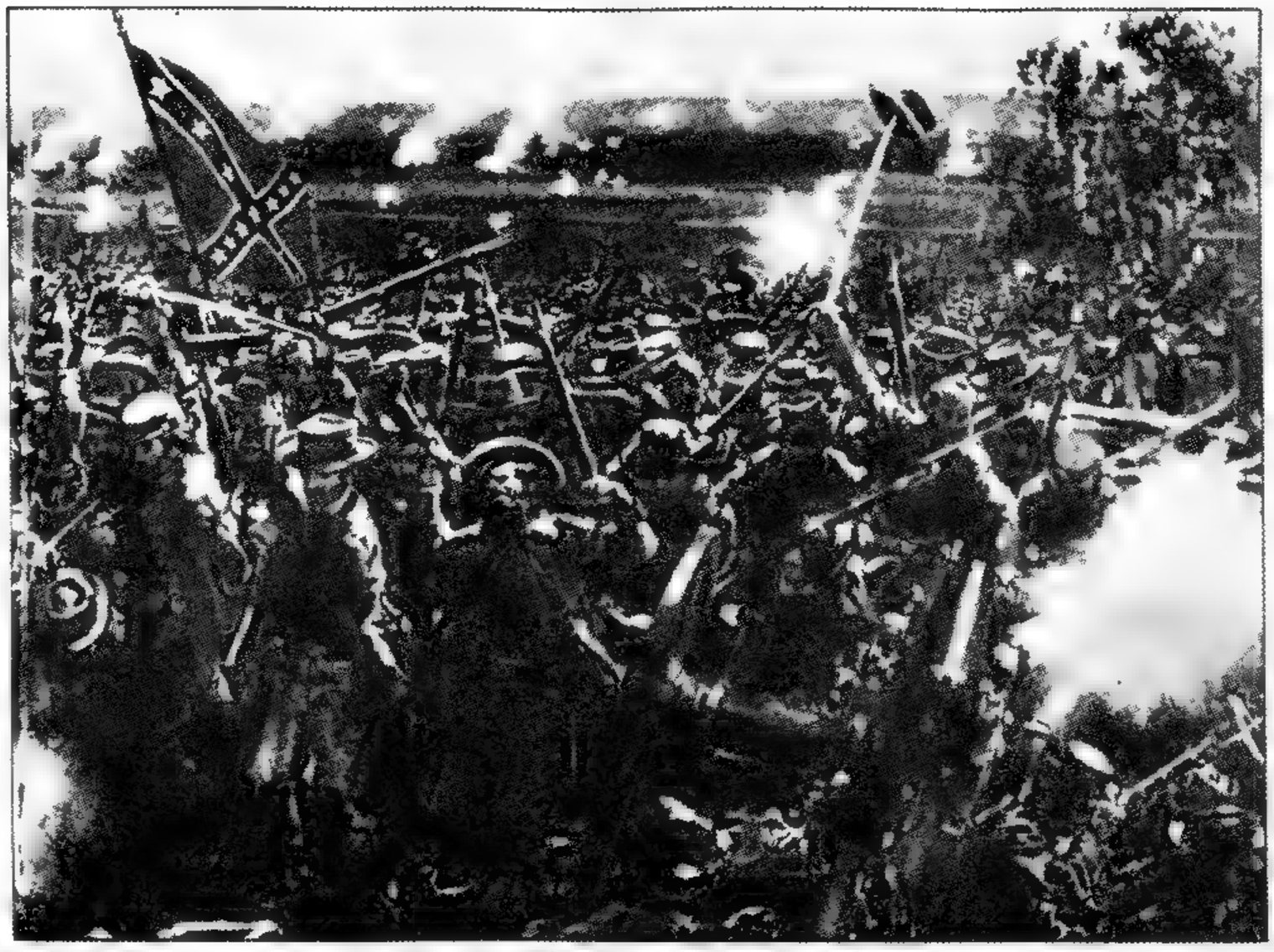

De Amerikaanse Burgeroorlog, Noel Sickles als illustrator.

Twee karikaturen van Milton Caniff door zijn vriend Noel Sickles.

Soldier of fortune

Scorchy Smith is een soort freelance-piloot, die op grond van zijn beroep in staat is allerhande avonturen te beleven. Hij heeft een eigen vliegtuigje, dat te huur is voor iedereen die een tochtje wil maken of een andersoortige opdracht voor hem heeft. En deze laatste kategorie is vanzelfsprekend in de meerderheid, zodat hij onder andere in een revolutie in een gefingeerde Zuid-Amerikaanse staat terecht komt (nogal een karnavalsrevolutie overigens, die het hele arsenaal vooroordelen tegen Zuid-Amerikanen opentrekt) of een ontvoerde juffrouw moet helpen die plotseling rijk wordt, zodat hij met haar de nodige avonturen in Noord-Afrika kan gaan beleven.
Noel Sickles heeft het realisme in de avonturen van Scorchy Smith geïntroduceerd, na de klungelige, schematische periode van John Terry. Voor een belangrijk deel deed hij dat door zijn tekenstijl. Hij voerde veel schaduwwerk in, grote zwarte partijen, en hij maakte een experimenteel gebruik van raster. Dit vergrootte niet alleen het realistische karakter van de strip, maar zorgde bovendien voor een fikse portie sfeer. Het is de typische avonturensfeer van vóór de oorlog, die niet alleen het stripverhaal kenmerkte, maar in nog wel grotere mate bijvoorbeeld de film. De verhalen zijn rechttoe-rechtaan spannend en veel diepgang zit er niet in, want het enige dat telt is het avontuur. Scorchy Smith wordt dan ook betiteld als een *'soldier of fortune'*, een gelukzoeker, een avonturier die niet geschikt is voor een kantoorbaantje, maar de afwisseling en de spanning opzoekt, terwijl hij er natuurlijk wel steeds voor zorgt aan de juist kant van de wet te blijven.

Noel Sickles was een vernieuwer die vele tekenaars na hem beïnvloed heeft. Op de eerste plaats zijn vriend Milten Caniff, maar ook andere groten als Alfred Andriola en Frank Robbins. Helemáál brandnieuw was Sickles' stijl natuurlijk niet, ook hij werd beïnvloed, maar zijn geëxperimenteer was van een zodanig kaliber dat we hem een grote invloed op het stipgebeuren kunnen toeschrijven.

De meeste invloed op Sickles kwam van Roy Crane, tekenaar van *Wash Tubbs* sinds 1924, en vooral van *Captain Easy*, die in 1929 in de strip verscheen en later een eigen verhaal kreeg. De manier waarop Crane met zwart en grijs in de weer was, vormde voor Sickles een inspiratiebron voor zijn eigen geëxperimenteer.
Toen Noel Sickles nog ghost-tekenaar voor John Terry was, kreeg hij geen kans om iets nieuws uit te proberen, maar toen hij na Terry's dood de tekenstijl meer naar zijn eigen hand mocht gaan zetten, werden de vroegere pengrijzen, de arceringen, diepzwart en werd het grijs ingevoerd door middel van raster. En daarin lag het nieuwe dat Sickles introduceerde: de licht en donker kontrasten. Hij was een pionier op het gebied van de zwart/wit-werking. Vóór hem speelde de pen bij het tekenen de hoofdrol, terwijl de penseel slechts gebruikt werd voor de afronding van de tekening. Noel Sickles draaide dit procédé om, bij hem ging de penseel de boventoon voeren. Hij inkte met penseel de schaduwvlakken in de personen en de achtergrond, en gebruikte vervolgens de pen om de lijnen in de personen af te ronden, omdat, naar zijn zeg-

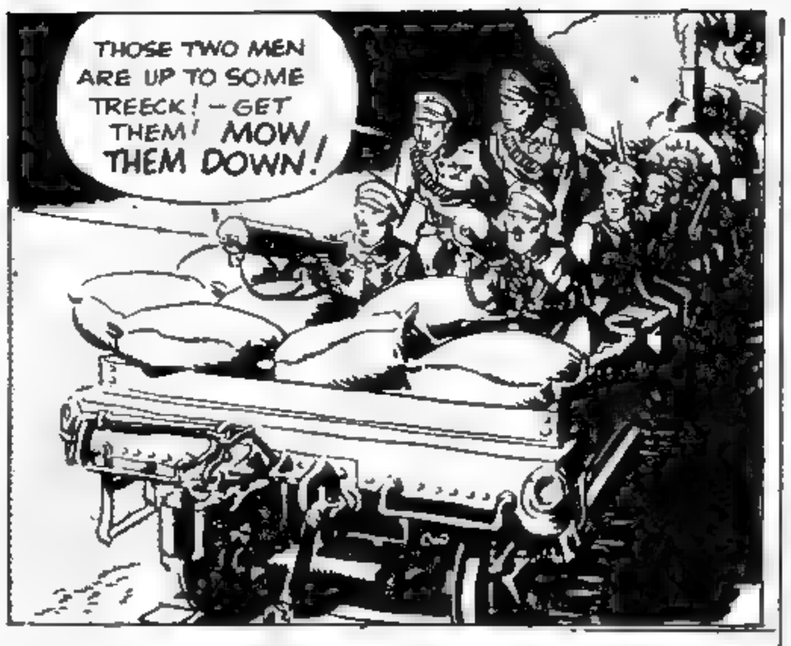

HERE'S THE SET-UP! – KRAG DRIFTED DOWNSTREAM IN THE SMALL BOAT – HE'LL STOP SOMEWHERE AND HEAD CROSS COUNTRY FOR THE COAST...
HE HASS DER BIG HEAD START!

gen, de pen levendiger is en details beter weergeeft. En deze werkwijze heeft Milton Caniff overgenomen in zijn *Terry and the Pirates* en latere strips, en hij is degene geweest die deze stijl wereldberoemd heeft gemaakt.

Toch kun je niet zeggen dat Caniffs roem als stijlvernieuwer ten onrechte is. Hij heeft in zijn beginperiode zeer nauw met Sickles samengewerkt: ze dreven gezamenlijk een studio en kwamen beiden bij Associated Press terecht. Sickles heeft Caniff nu en dan geholpen bij het tekenen van *Terry* en omgekeerd heeft Caniff af en toe Sickles ter zijde gestaan bij het schrijven van *Scorchy Smith*. Daarom is het niet juist te stellen dat Caniff de stijl van zijn collega zonder meer heeft overgenomen, wèl dat Sickles grote invloed op hem heeft uitgeoefend. Milton Caniff heeft zijn eigen elementen toegevoegd en de nieuwe zwart/wit-stijl naar eigen inzichten uitgebouwd, en daarmee de roem geoogst die hem toekomt. Samen hebben Caniff en Sickles tekenaars als Andriola en Robbins tot leerling gehad en aldus school gemaakt, niet alleen in de Amerikaanse strip, maar ook in Europa. Tekenaars als Jijé en Hubinon hebben naar Caniffs werk gekeken, en dus indirekt naar Sickles, terwijl ook een recentere stijl als die van Hugo Pratt duidelijke sporen van deze Amerikaanse vernieuwers vertoont.

Het ging Noel Sickles bij het invoeren van zijn zwart/wit-vernieuwing vooral om de eerste indruk die zijn tekeningen opriepen, om de impressie van zijn beelden. Hij streefde niet in de eerste plaats naar een zo getrouw en gedetailleerd mogelijk beeld van de bestaande werkelijkheid, maar naar het zo helder mogelijk overbrengen van de sfeer die hij zijn verhalen had toegebracht. Dat was het doel dat Noel Sickles, die zijn roem op een ander tekenterrein dan de strip verkegen heeft, zelf als volgt onder woorden brengt: 'If you can understand form, you can draw it. But a complete rendering of every detail can be boring and in some cases it is less lifelike than just presenting an impression of the object. The eyes don't see a diagram. They see the shapes of the shadows left by the light source. With just a suggestion of the shape the object becomes more real. That's what I was trying to bring to Scorchy Smith.'

Literatuur

'Scorchy Smith', door Noel Sickles, 2 delen Nostalgia Press Inc. 1977

'American dreaming: an analysis of the Adventure Strip' door Maurice Horn, in 'Inside Comics' Vol 1, nr 3, 1974

'The Comics', door Jerry Robinson, Berkley P.C. 1974

'Le noir et blanc dans la bande dessinée', door Pierre Couperie, Editions Serg 1974

'The World Encyclopedia of Comics', door Maurice Horn, Avon Books 1976

Vertaling: Eric Hoek / lettering: Ernst Pommerel

THE TILLER OF TALL TALES

HÉ, OOM ALBERT, WIL JE ONS EEN VERHAAL VOORLEZEN UIT DIT SPANNENDE-VERHALEN BOEK

SORRY JONGENS, MAAR IK HEB M'N **BURRIL** IN M'N WERKBROEK LATEN ZITTEN

WAAROM GEEF JE NIET TOE DAT JE **NIET KAN** LEZEN, OOM ALBERT ?

IK, NIET **LEZEN** ? IK BEN **GEBOREN** MET EEN **BOEK** IN M'N HANDEN ! IK KEN HET ALFABET VAN **ACHTER NAAR VOREN** !

VAN VOREN NAAR ACHTER IS NOG BETER.

HET GEVAL WIL, MR. BETERWETER, DAT IK *VERZIEND* BEN EN DIT BOEK IS **TE DICHTBIJ** VOOR MIJ.

ÓKEE, IK HOU HET WEL EEN EINDJE WEG... KAN JE HET NU ZIEN ?

VERDER ! VERDER ! IK ZIE ALLEEN EEN WAZIGE VLEK.

EN NOU ?

NOG VERDER ! VERDER, **NOG** IETS !

VER GENOEG ?
OEPS!
WURF! WURF!
HA! PRIMA!
DIE HOND IS GOUD WAARD.
WURF?
AAAH! AKELIG SLIM HONDEBROK-JE! WAAROM BE-MOEI JE JE NIET MET JE EIGEN ZA-KEN?
OOM ALBERT, ALS JE ONS NIET WIL **VOOR-LEZEN**... WAAROM **VERTEL** JE ONS DAN NIET EEN VER-HAAL?
JAAH! VERTEL ONS EENS VAN **DRIES VAN MORGEN** EN DE GOEDKEURING VAN DE **BEBORTUS**.
HEBBEN JULLUI OOIT HET MOOIE VERHAAL VAN DIE TWEE **VISSERS** GE-HOORD, DIE...
NEE! NEE! VERTEL ONS EEN VERHAAL VOL MET **ECHTE DINGEN**... NIETS **FANTASTISCH**.
KOM OP DAN... HET BESTE IS **ZELF** EEN VERHAAL TE SPELEN
HOT DOG!
Albert's House

IK ZAL M'N BLONDE HAARSTUKJE EN EEN PAAR BEREN KOSTUUMS OPZOEKEN ZODAT WE **GOUD-TOUPETJE** EN DE VIER BEREN KUNNEN SPELEN

VIER BEREN?

HET WAREN ER TOCH MAAR **DRIE**, OF NIET?

LUISTER! ALS JULLIE ALLES **ZO GOED WETEN**, DAN KAN JE JE **EIGEN** VERHAALTJES GAAN SPELEN!

OKEE, ZOALS JE WILT... VIER BEREN.

NOU OM TE BEGINNEN VERKLEDEN; JULLIE KINDEREN JE ALS BEER EN IK ZAL, ALS GOUDTOUPETJE, OP WEG GAAN NAAR M'IJN GROOTMOEDERS HUISJE.

WAT?

WAAR Z'IJN DE **ANDERE TWEE** BEREN?

DAT IS **JULLIE** PROBLEEM... JULLIE Z'IJN VAN DE **BEREN-DIENST**.. *TRA LA LA...* DAAR GAAT GOUD-TOUPETJE.

DENK JE DAT WE WERK KUNNEN VINDEN IN EEN **ANDERE** STRIP ALS WE EEN BRIEF NAAR DE REDACTIE SCHRIJVEN?

WAT DACHT JE VAN **BRUINTJE BEER?**

H'IJ VERWART DIT VERHAAL MET **SNEEUW-ROODHOEDJE.**

JA, EN **J'IJ OOK!**

GOEDE MORGEN, MENEER... IK BEN **GOUDTOUPETJE** EN DE VIER BEREN EN IK BEN OP PAD NAAR M'IJN OMA'S HUIS.

WEL HEB IK OOIT! JE HAD **M'IJ** VOOR DE GEK KUNNEN HOUDEN, HOOR, DAME!

ZACHTJES TRIPPELT GOUDTOUPETJE DOOR HET WOUD.

WEL, WEL! WAT EEN **GOEIE VERKLEDING!** BEN J'J M'IJN NEEFJE **ALA-BASTER** OF HET **RACKETY COON** KIND ?

WOWF! WIE BEN **J'J?**

IK BEN **GOUDTOUPETJE** EN IK BEN OP PAD NAAR M'IJN OPOE'S HUISJE OM FORTUIN TE ZOEKEN

WERKEL'IJK? GOH, IK DACHT ALT'IJD DAT J'J EEN **MYTHE** WAS!

VREES NIET, ZOON... EN WAT HEB-BEN WE HIER? BEN JE DE PAP AAN HET MAKEN?

NEE... **TAART**

MMM... WAT IS HET **RECEPT?**

MODDER... STENEN... TAKJES... EN..

EN SCHILDPADDERS OM HET TE VERLEVEN-DIGEN.

GORK?

HELP! IK BEN I VERGIFTIGD!

IK BEN BL'IJ DAT IK JUL-LIE ER NOG NIET **IN** HEB LATEN GAAN... **GOUDTOUPETJE** ZEGT DAT DIE PRUT *PUUR* VERGIF IS.

PUUR.. HE?

INSIDE WOODY ALLEN

de frustraties van een doorgedraaide schlemiel!

door Kees de Bree

Wat Jacques Tati, Pierre Etaix en Jerry Lewis als regisseurs annex komieken betekenden voor de film, wat Mort Sahl, Lenny Bruce, Mike Nichols en Elaine May als nieuw soort entertainers betekenden voor Amerika's humor in nachtclubs, dat betekent Woody Allen in z'n eentje voor zowel film als nachtclub. Een 'wise-crack' spuiend mannetje dat zijn verbale cartoons op toneel en in de film intellectualistisch verpakt in een stroom absurditeiten. Een mannetje dat met een uitgestreken verontschuldigend gezicht satirische monologen houdt zonder platte grollen over schoonmoeders en secretaresses. Een komiek zonder kolder die voor de jaren vijftig zo populair was.

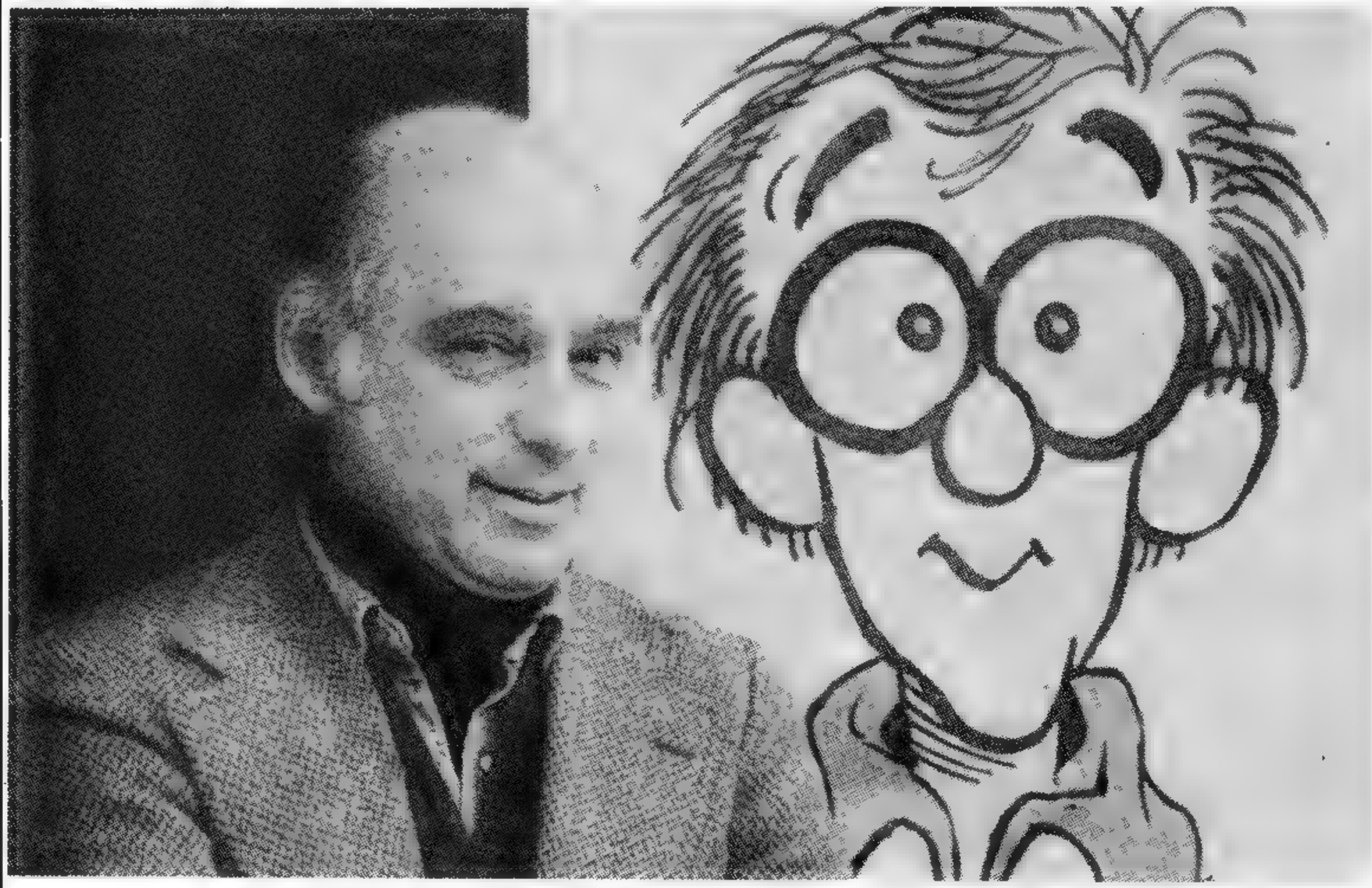

aardige staat van dienst opgebouwd. Een paar jaar geleden schreef hij de strip 'Robin Malone' die door Bob Lubbers getekend werd. Hij schreef kinderboeken als 'Children's Letters to God' en 'Silly Joke Book'. Hij was geruime tijd assistent van Al Capp en maakte diverse gagstripseries voor King Features. Onlangs verscheen het boek 'Non-Being and Something-Ness' waarin een collectie van de aardigste 'Inside Woody Allen' strips uit de kranten bijeen is gegaard, vermeerderd met een groot stel gagstrips die niet in de krant verschenen omdat ze te filosofisch, satirisch of te scherp waren voor de kranten. Niet volgens de kranten (geen censuur) maar gewoon volgens Hample en Allen zelf. In ieder geval strips waarin God, de Dood en

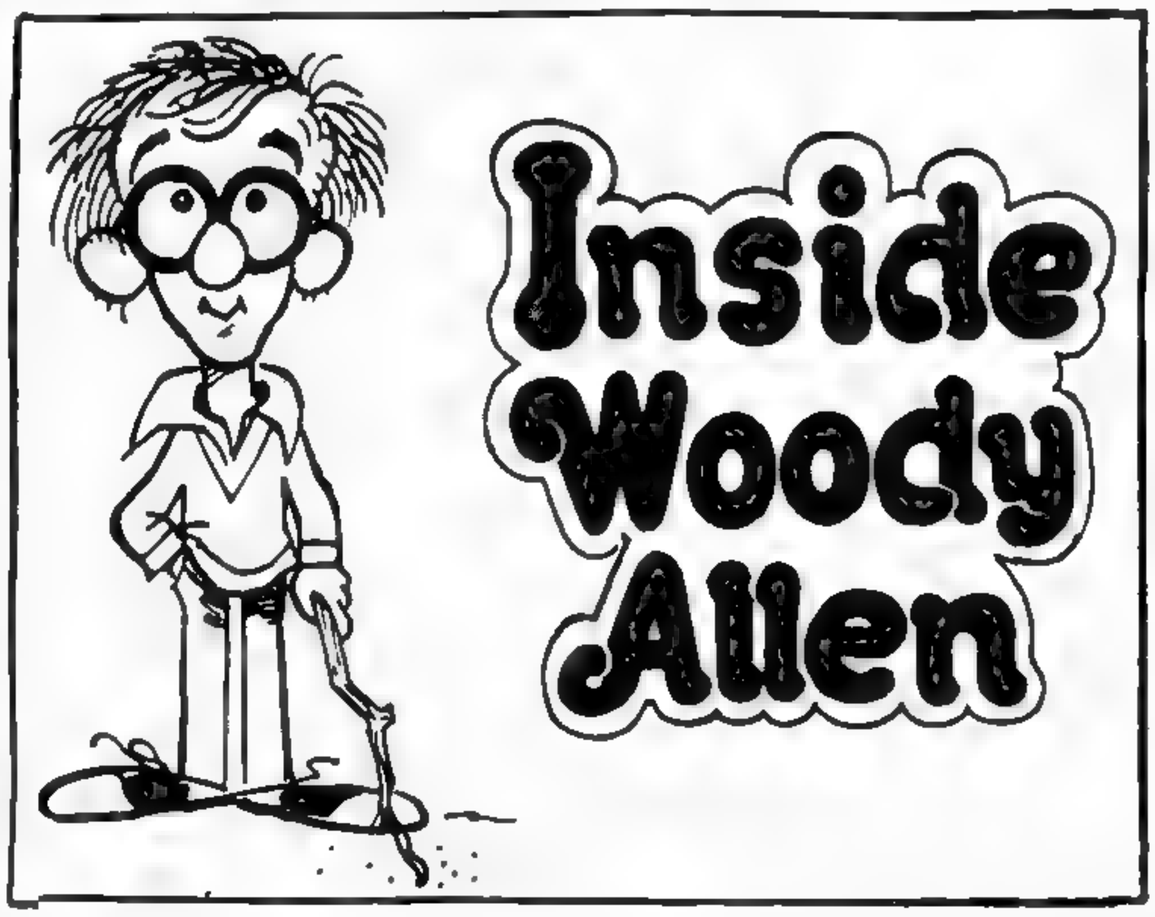

Na een periode waarin hij optrad als nachtclub-performer begon hij met het schrijven van films voor anderen en ten slotte voor zichzelf terwijl hij ook de regie zelf ter hand nam. Met films als 'Take the money and run' (1969), 'Bananas' (1971) en 'Play it again Sam' (regie Herbert Ross) had hij wel succes, maar de grote doorbraak kwam pas met 'Sleeper' (1974). Vanaf die tijd heeft Woody Allen een grote verscheidenheid aan projekten ter hand genomen om alle facetten van zijn veelzijdig talent te kunnen beproeven. Hij schreef scenario's voor films, grappen voor collega-komieken, trad nog steeds op in nachtclubs, schreef boeken als 'Getting Even' en 'Without Feathers' en pleegde ongekende roofbouw op zichzelf. Hij is nog steeds de beste komiek van de jaren zeventig maar iedere nieuwe film lijkt me iets slechter en minder spontaan dan de vorige. Woody Allen die dank zij zijn geloof in eigen kunnen aan de top is gekomen, dreigt door zijn vastberadenheid, zijn geringe twijfel aan eigen humor te verstarren. Alles en iedereen wordt opgeofferd aan The Joke, die de grote meester bedacht heeft. Het is bekend dat Allen voor de film Sleeper een enorme *aardbei* waar drie maanden aan gewerkt was, bij nader inzien liet vervangen door een kolossale *artisjok* (van 30 meter) alleen omdat hij dan zo'n aardige artisjok-grap in de film kon verwerken. Alles is meer overwogen en hij neemt de humor nog ernstiger dan hij al deed. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de kleine komiek, die al 4 psychiaters versleten heeft, manisch depressief is en dat zijn levensverdriet gigantische vormen heeft aangenomen. Terwille van het publiek wordt alle ellende omgebogen in een bevrijdende schaterlach, terwijl zijn gekwelde kopje een geboetseerde glimlach vertoont. Zijn klein postuur: afhangende schouders, piekend haar en kalende kruin, zijn door enorme brilleglazen bedekte schrikachtige oogjes, de vale gelaatskleur, het zijn stuk voor stuk uiterlijke kenmerken van de eeuwige schlemiel. Kenmerken die door Woody Allen kunstig worden gebruikt om zichzelf belachelijk te maken. Geheel in de trant van door Allen bewonderde humoristen als Robert Benchley en S. J. Perelman vertekent hij op zeer komische wijze de zwakheden van zijn Ik-figuur (het mannetje dat door hemzelf gespeeld wordt). Dat rare mannetje dat hij speelt maar tevens zelf is, kreeg vorm in films, toneelstukken en boeken en sinds enige tijd ook in stripvorm. Samen met tekenaar en tekstschrijver Stu Hample, een man die hij kent uit zijn prilste jaren als nachtclub-performer, maakt hij de strip 'Inside Woody Allen', die in Amerika binnen de kortst mogelijke tijd een overweldigend succes had. Stu Hample, een bescheiden tekenaar, die evenals Allen zijn gebrek aan fysieke kracht al op jeugdige leeftijd door middel van grappen moest compenseren is waarschijnlijk de geschiktste man om vorm te geven aan de ideeën van Allen. Hample is in Nederland volstrekt onbekend maar in Amerika heeft hij inmiddels een

de mislukte Relatie centraal staan. In het hiervolgende interview met Stu Hample wordt de lezer een kijkje gegeven in de keuken van het humoristische tweetal. Hample praat met Jean Desprez over z'n eerste ontmoeting met Allen, hun samenwerking, zijn carrière en natuurlijk over 'Inside Woody Allen'.

K. de B.

I LEARNED A LOT FROM THAT ENCOUNTER GROUP YOU SENT ME TO.
YES?
EVERYONE WAS TOTALLY HONEST. WE TOLD EACH OTHER WHAT WE REALLY THOUGHT OF EACH OTHER.
NO ONE WAS ALLOWED TO GET AWAY WITH ANY FALSEHOOD OR INSINCERITY.
YOU MUST'VE LEARNED A LOT ABOUT YOURSELF.
YES, I LEARNED HOW VALUABLE SELF-DECEPTION CAN BE.
© King Features Syndicate Inc 1978
World rights reserved
Hample

Hoe is het om samen met een beroemde komiek aan de 'Inside Woody Allen'-strip te werken? Wie doet wat?
Ik mag dan de ideeën aandragen, het draait in de strip om het leven en milieu van Woody. Toen ik voor het eerst met hem sprak over het idee voor de strip, zei hij dat zijn leven één moeilijke relatie met meisjes was – dat alles goed ging zolang ze goede vrienden bleven, maar dat hij enorm gespannen werd zodra hij iets meer wilde. Dus introduceerden we een psychologe in de strip die over zijn frustraties praat en tegen wie aangepraat kan worden. Een 'Nemesis' voor Woody is het donker-ogige, wilde, intellectuele buitenmeisje. Dus dat figuur noemen we 'Bella' in de strip. Maar onze Woody-figuur in de strip houdt van weldadig geproportioneerde types met prachtig lang blond haar en dat is de figuur 'Laura'. In werkelijkheid is Woody helemaal niet burgerlijk, bekrompen en neemt hij beslist geen Howard Johnson-achtige houding aan t.o.v. gezinnen en gezinsleven. Maar we wilden toch een familie in de strip. Dus namen we zijn zuster en haar man, een verzekeringsman en hun twee kinderen, die in een voorstad wonen. We laten Woody regelmatig op bezoek gaan bij hen om zodoende commentaar te kunnen leveren op het Amerikaanse kleinsteedse leven, zoals dat in Chic Young's 'Blondie' specifiek tot uitdrukking komt. Wij maken een omgekeerde 'Blondie' om het populair uit te drukken. Met de psychische afwijkingen of moeilijkheden van de personen hebben we geen enkele moeite. Woody is zelf jarenlang onder behandeling van een psychiater geweest, dus hij stelde ogenblikkelijk voor daar de draak mee te steken en er een aantal grappen over te maken.

Komen jij en Woody regelmatig bij elkaar om dingen te bespreken en maken jullie dan aantekeningen van de ideeën die jullie allebei hebben of schrijft Woody de grappen en beperk jij je tot het tekenwerk?
In alles wat je zegt schuilt een beetje waarheid. We doen het op verschillende manieren. Het is inderdaad een gezamenlijke poging van Woody en mij. Er is geen standaard-manier. Het spreekt vanzelf dat als een beroemd iemand samenwerkt met een minder beroemd iemand, die minder beroemde altijd zal denken dat hij meer samenwerkt dan hij in feite doet, als je begrijpt wat ik bedoel.
De samenwerking verloopt heel soepel. Hij schrijft wat grappen en ik schrijf er een paar en als ze af zijn geef ik ze aan Woody, die als het erop aan komt de uiteindelijke autoriteit is. Hij is een fijne kerel om mee te werken en hoewel hij uitzonderlijk tweeslachtig kan zijn, wijfelt hij nooit omtrent hetgeen hij wil. Hij kan soms zeggen: 'Deze grap vind ik middelmatig. Als je er geen onrustige nachten aan overhoudt, zou je hem dan niet beter kunnen laten vallen?' Dan laat ik de grap natuurlijk weg. Maar als ik helemaal achter een bepaald idee sta, vraag ik waarom hij het middelmatig vindt en dan discussieren we erover. En als hij vindt dat ik gelijk heb geeft hij dat ruiterlijk toe en als er iets veranderd moet worden om meer tot the point te komen, doen we dat.

Er zijn 2 dingen waar iedere strip volgens Woody beslist aan moet voldoen. In de eerste plaats moet hij grappig zijn en in de tweede plaats moet hij een stukje sociaal commentaar geven.

Ik wilde je net naar de methode vragen die je gebruikt om continu zo'n stroom grappen te kunnen lanceren, maar ik ken geloof ik het antwoord al.
Precies. Ik heb een werkelijke onfeilbare methode, ik werk met Woody Allen!

Hoe zijn jullie er toe gekomen samen aan een strip te gaan werken?
Tja. Ik kende Woody al jaren. Ik zal je straks wel vertellen hoe ik hem ontmoet heb. Maar ik denk dat ik het idee voor de strip heb, dankzij een opmerking die ik las in Mort Walkers boek 'Backstage at the strips'. Mort schreeft dat Woody's humor een ideale basis was voor een goede strip. Kort daarna vroeg iemand of ik dacht dat Woody samen met mij een strip zou willen maken en ik antwoordde dat ik geen flauw idee had. Ik heb toen Allens manager gebeld en hem de vraag voorgelegd. Hij dacht dat het antwoord negatief zou zijn maar hij bood desalniettemin aan er met Woody over te praten. Na een tijdje belde de manager terug en zei: 'Woody zegt dat hij interesse heeft en dat hij het fijn zou vinden als je een paar proeftekeningen aan hem zou willen opsturen.' Dat deed ik. Ze bevielen Woody kennelijk en we maakten een afspraak. Ik had hem in tijden niet meer gezien, maar het werd een erg gemoedelijk gesprek. Woody vroeg: 'Waarom maak je zelf niet wat grappen?' Ik probeerde het en toen zei hij op een bescheiden, héél bescheiden manier: 'Tjee, misschien kan ik je wat helpen bij de grappen.' Daat zat ik dan met de naar mijn mening beste humoristische schrijver ter wereld die aanbood om mij te helpen. Ik wilde eigenlijk iets zeggen in de geest van 'OH-WOW' maar ik mompelde alleen 'O.K.' Woody en ik gingen aan de slag en het resultaat brachten we naar King Features Syndicate. De rest hoort tot de stripgeschiedschrijving. We konden de strip meteen kwijt aan een enorme hoeveelheid kranten.

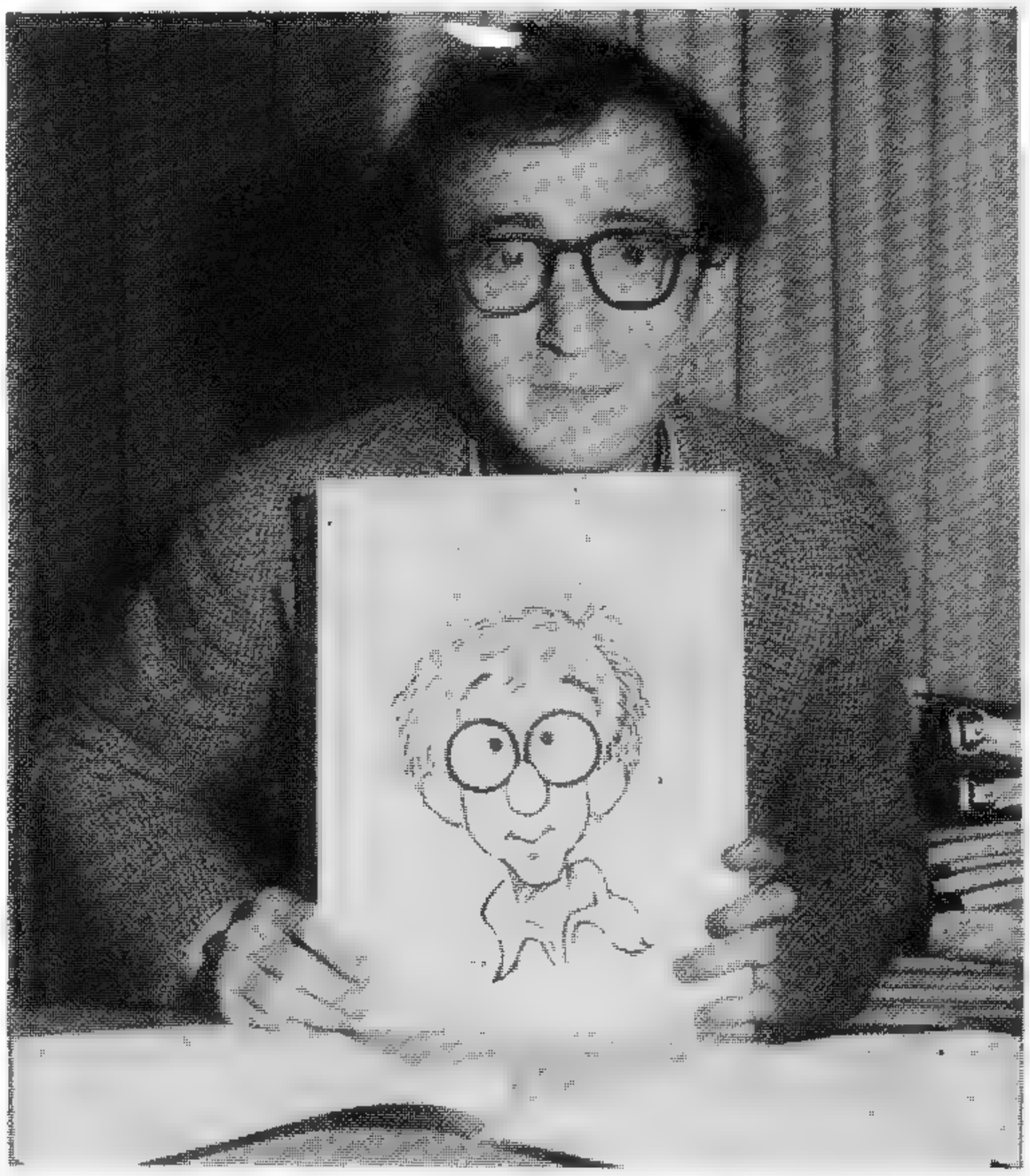

Naast je vele schrijfwerk en het tekenen van cartoons was je al lang geïnteresseerd in het maken van een strip met een bekende figuur uit de amusementswereld, nietwaar?
Inderdaad. Omstreeks 1944-1945, toen ik bij de marine zat, was m'n favoriete radio-komiek Kenny Delmar met zijn Senator Claghorn figuur in de Fred Allen show. Ik dacht dat de senator het vreselijk goed zou doen als stripfiguur. Ik wilde hem wel eens ontmoeten, dus ging ik in mijn matrozenpak van mijn basis in New London naar New York, sliep voor 50 dollarcent in het gebouw van de USO, zocht Delmar's nummer op in het telefoonboek en ging hem opzoeken. Kenny nam me meer naar Fred Allen die het idee van een Claghornstrip fantastisch vond. Nu was ik op mijn negentiende natuurlijk nog niet in staat om een strip te schrijven en de strip werd dan ook nooit gemaakt al was de goede wil aanwezig. Maar, zoals ik al zei, ik was er per slot van rekening op uit gegaan om Fred Allen te ontmoetn en dat was gebeurd. Ik zag zijn show wekenlang iedere zondagnacht en zo leerde ik de humor van Kenny die in zijn show optrad, goed kennen.

Heb je voordat je aan 'inside Woody Allen' begon al eens strips gemaakt?
Zoals alle huidige striptekenaars, tekende ik al voor ik op school zat. Ik was niet zo goed in sport en als de kinderen naast het huis van mijn grootouders een spelletje baseball wilden beginnen, kozen ze mij als laatste of helemaal niet. Ik

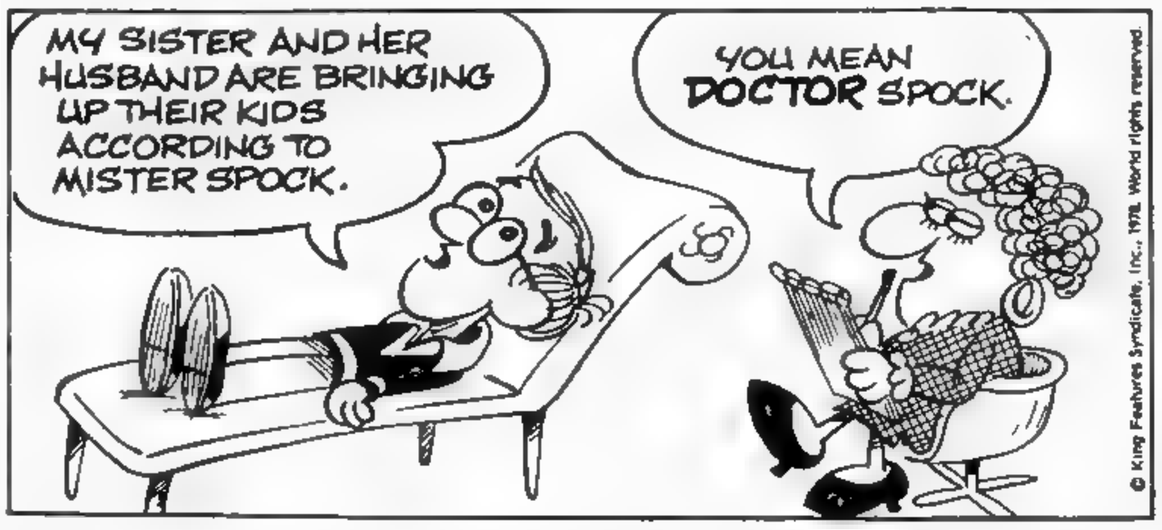
MY SISTER AND HER HUSBAND ARE BRINGING UP THEIR KIDS ACCORDING TO MISTER SPOCK.
YOU MEAN DOCTOR SPOCK.
© King Features Syndicate, Inc., 1978, World rights reserved.

denk dat ik tekeningen maakte om de aandacht te krijgen die ik normaal niet kreeg. Ik vroeg aan de kinderen welke stripfiguren ik voor hen moest tekenen en dan maakte ik de gewenste figuren. Ik heb zelf een heleboel van deze ervaringen vastgelegd in een boek 'Blood for Holly Warner' genaamd, het is een jeugdboek van mijn hand dat enkele jaren geleden door Harper is uitgegeven. Mijn vader was handelsreiziger, een geestige Willie Loman en sinds mijn geboorte in Binghampton N.Y., hebben we in een groot aantal steden gewoond: tweemaal in Elmira, Bradford, Pennsylvania drie keer, Cleveland, Ohio, Detroit, Baltimore, Washington en ga zo maar door. Omdat ik op de verschillende scholen steeds 'de nieuweling' was, moest ik me steeds waar maken. Ik sprak luider en sneller dan de anderen en ik was een moppentapper. Mijn vader was erg geestig en ik identificeerde me met hem. Ik was een actief figuur, altijd de cartoonist of kunstredacteur van de schoolkrant en via het maken van strips ben ik aan het schrijven geraakt. Dat mijn cartoons het zo goed deden kwam omdat ik zo'n briljant humorist was (alhoewel best o.k.) maar omdat ik ideeën had. En ook nu zou ik tegen iedere cartoonist en gagstrip-tekenaar willen zegen: 'Het zijn de ideeën die de cartoons maken!'

Je hebt een paar jaar met Al Capp samengewerkt, is het niet?

Jazeker! Ik had hem op een bijeenkomst horen spreken en nadat hij klaar was met zijn toespraak heb ik mezelf aan hem voorgesteld. Later ben ik hem op een morgen in een restaurant in New York tegen het lijf gelopen. Ik werkte destijds aan de Wildroot Cream Oil commercials en ik vertelde Al Capp dat ik graag zijn stripfiguur Fearless Fosdick in een advertentiecampagne wilde gebruiken. Hij gaf me zijn fiat maar zei wel dat hij niet zou weten hoe je Fosdick in een korte gagstrip zou kunnen gebruiken... 'maar ga gerust je gang!' Zodoende schreef ik de eerste Wildroot Fearless Fosdickstrip, en maakte er een ruwe opzet van voor drie stroken. Daarna herschreef Al de strip, kortte hem in, verbeterde hem hier en daar en voegde er wat visuele grappen aan toe. Vanaf dat moment werkten we regelmatig samen. Ik gaf hem ideeën voor zijn vervolgstrip die éénmaal per week in kranten en tijdschriften verscheen maar Capp was uiteindelijk toch de man die ze schreef of die ze herschreef in zijn eigen stijl en met zijn eigen woorden. Hij was het genie — ik maakte slechts de ruwe schetsen die hij afmaakte. Deze samenwerking duurde twee jaar. Ik leerde Capp erdoor kennen en ging tenslotte full time voor hem werken. Ik heb nooit aan de musical 'Li 'l Abner' gewerkt, maar ik verzorgde wel de reclame voor Al en ik was zijn privé-chauffeur die hem rondreed in zijn Jaguar. Toen ze klaar waren met de Broadway musical 'Li 'l Abner'ging ik naar New York waar ik wat in het theater rondhing. Toen wijlen Albert Dorne de beroemde 'Cartoonist Course' in Westport oprichtte, vertegenwoordigde ik Capp meestal op bijeenkomsten waar de cursus in elkaar gedraaid werd. Ik zat vaak naar Capp te kijken als hij aan het werk was en ik vond hem fantastisch. Hij was zo'n groot kunstenaar dat men zich niet realiseerde wat voor een groot *schrijver* hij was maar hij was eveneens zo'n groot schrijver dat men zich weer niet realiseerde wat voor een groot kunstenaar hij was! En wat een invloed heeft hij gehad! Ik ben er vast van overtuigd dat de 'Get Smart'-tv-series zijn voortgekomen uit Fearless Fosdick, dat de Beverly Hillbillies rechtstreeks navolgelingen zijn van Li 'l Abner en Daisy Mae en dat de bijziende tekenfilmfiguur Mr. Magoo voortgekomen is uit Weakeyes Yokum... en ga zo maar door. Al had, net als vele striptekenaars, een kleine ronde spiegel waarin hij grijnsde en allerlei gezichten trok die hij aanbracht in zijn strip. Ik vroeg hem eens: 'Waar haal je eigenlijk je ideeën voor je verhalen vandaan?' Hij antwoordde: 'Er zijn maar een paar onderwerpen, jongen... liefde, dood, rijkdom, armoede en het najagen van dingen!'

Je hebt jezelf net een moppentapper genoemd. Je hebt ook honderden clubs bezocht om naar de meest uiteenlopende komieken te luisteren. Heb je ook persoonlijk kennis gemaakt met de entertainers en is dat ook de manier waarop je kennis gemaakt met Woody Allen?

Dat is een lang verhaal. Kijk, omstreeks 1954 maakte ik een tv-show, 'Buffalo-Cartoon Capers' genaamd, waarvoor ik strips tekende. Wildroot Cream Oil was mijn sponseor.
Mijn tv-regisseur was Frank Buxton, een erg geestige man die komiek wilde worden. Ik schreef wat sketches voor hem en nam hem mee naar vrienden voor wie hij de sketches opvoerde. Bij toeval ging ik, toen ik op een keer in Chicago was, naar een show waarin Mike Nichols en Elaine May optraden. Op een gegeven moment kondigde Mike aan dat ze gingen improviseren. Hij vroef of iemand in het publiek een openingszin wist (alles was goed) en een eindzin en of iemand een suggestie wilde doen voor een parodistische stijl (van Shakespeare tot Porky Pig, het maakte niet uit). Een aangeschoten man opperde een weinig inspirerende zin en daarom gaf ik hem kort daarna de volgende zin: 'Mevrouw, als u nog één druppel kippevet op mijn Bijbel laat vallen, zal ik u voor uw leven verstoten uit de Andalusische kamers van de Audubon Societeit!' Iedereen barstte in lachten uit en toen iedereen uitgelachen was, zei Mike: 'Kunt u dat even herhalen?'
Ik herhaalde het en er werd nog harder gelachen. Ze speelden de geïmproviseerde scène rond mijn zin en na afloop van de show maakte ik kennis met hen. We hebben tot 5 uur in de ochtend zitten praten en strips zitten tekenen op het tafelkleed. Toen heb ik Elaine gevraagd of ze mij en mijn vriend de tv-regisseur wilde introduceren bij hun manager, als ze terug waren in New York. Ze was erg aardig, beloofde het te zullen doen en hield woord. Haar manager Jack Rollins nam mijn

WITH THESE DARK GLASSES AND THIS FLOPPY HAT, NO ONE WILL RECOGNIZE ME...
SO FAR, SO GOOD. NOT A SINGLE PERSON HAS YET DETECTED WHAT LURKS BEHIND THIS FACADE...
© King Features Syndicate, Inc., 1978
I'VE DONE IT. I'VE MADE IT HERE WITHOUT BEING RECOGNIZED...
DR. FOBICK
I'M SO LONELY... NOBODY TALKS TO ME...
11-9

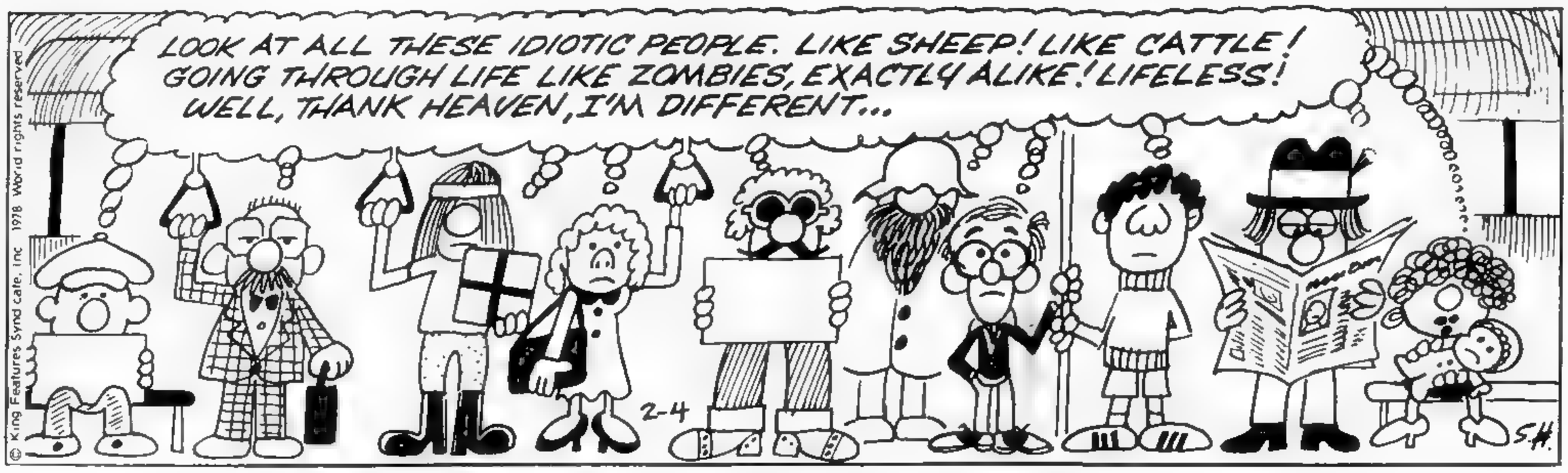
LOOK AT ALL THESE IDIOTIC PEOPLE. LIKE SHEEP! LIKE CATTLE! GOING THROUGH LIFE LIKE ZOMBIES, EXACTLY ALIKE! LIFELESS! WELL, THANK HEAVEN, I'M DIFFERENT...
© King Features Synd cate, Inc 1978 World rights reserved
2-4
S.H.

vriend Frank Buxton in dienst. Een paar jaar daarna liep ik met Rollins alle nachtclubs af om te kijken naar het optreden van zijn werknemens. Het bleek dat hij Woody Allen onder zijn hoede had die één van de schrijvers was van de Gary Moore Show. Hij was toen midden twintig en verdiende een heleboel geld maar toch beviel het werk hem niet omdat hij vond dat de show geestig was. De manier waarop ze zijn teksten behandelden zinde hem helemaal niet en daarom nam hij ontslag. Rollins zei tegen hem: 'Als je wilt dat je materiaal goed gebracht wordt, waarom breng je het dan niet zelf op de planken?' Nu is Woody verschrikkelijk verlegen en hij zei dan ook dat hij dat beslist niet kon, maar de manager wist hem te overreden en Woody begon te spelen in stukken als 'The bitter End', in New York. In het begin werkte hij voor niets en later kreeg hij 50 dollar per week voor zijn optreden. (Als schrijver verdiende hij natuurlijk duizenden dollars). Moppen over schoonmoeders waren in die tijd erg 'in' en het publiek was niet gewend aan zijn materiaal, zijn ingewikkelde soort monologues intérieurs, zijn bijzonder spitsvondige moeilijke psychiatrische grappen en sketches en er werd niet altijd flink gelachen. Ik sloeg Woody vele malen gade als er niet om hem werd gelachten. Hij raakte er altijd van streek van. Als hij Jack Rollins vroeg wat er aan de hand was, zei deze: 'Je vocht met je publiek!' Woody zei dan dat ze hem kwaad maakten en dat ze hem uitdaagden en met hem vochten." Rollins zei dan weer: 'Natuurlijk doen ze dat. Ze moeten je leren kennen en ze moeten je aardig vinden voordat ze om je grappen gaan lachen, anders voelen ze zich vijandig. En als jij die vijandigheid voelt, straal jij die vijandigheid op jouw beurt weer uit en dan bestrijden jullie elkaar. Wat jij moet doen, is je uitermate zelfverzekerd opstellen. Als ze denken dat je bang bent, haten ze je daarom en ze willen uiteindelijk toch dat jij de winnaar bent.' Ik zag Woody uitgroeien van een angstige jongen tot een misschien nog steeds wat angstige, maar nu ijzersterke performer die zijn angst goed weet te verbergen voor het publiek. Soms liepen hij en ik na de show een eindje om en praatten wat. In die dagen was hij nog geen beroemdheid en hij kon rustig over straat lopen zonder lastig gevallen te worden. Dat is nu niet meer mogelijk, hij moet nu in een auto rijden of als hij toch wil lopen, zijn hoed diep over zijn ogen trekken. De mensen herkennen hem tegenwoordig echter zelfs aan zijn hoed of pet.

Na het succes van 'Annie Hall' en 'Interiors' zal het publiek hem helemaal wel op de huid zitten.

Reken maar. Maar of dat naarder of prettiger voor iemand is, hangt natuurlijk helemaal af van de persoon in kwestie. Of hij al dan niet graag herkend wil worden. Het is een eindeloze problematiek. Herkend willen worden, erkenning vinden, maar als het eenmaal zo ver is, de druk om bekend te blijven, de afschuw van mensen, de ivoren toren, de vereenzelviging, de eenzaamheid en alles wat er nog meer met dat zwaar beladen woord beroemdheid te maken heeft. Het is uiteraard een dankbaar onderwerp om geestige situaties voor onze strips uit te halen en dat hebben we dan ook gedaan. En er zitten strips tussen die het beter in beeld brengen dan ik het onder woorden kan brengen. Snuffel zelf maar eens inde wereld 'Inside Woody Allen'.

Jean Desprez
Copyright C.P.

® INSIDE WOODY ALLEN

UNCLE WOODY, HOW D'YOU TELL A BLACK WIDOW SPIDER?
YOU GO UP TO HER QUIETLY AND SAY, "MRS. SPIDER, I HAVE SOME BAD NEWS FOR YOU..."
© King Features Syndicate, Inc., 1978 World rights reserved
2-18
Hample

HEE! WOODY ALLEN! BEDANKT DAT JE ME ZOVEEL LAAT LACHEN!

HEB JE M'N FILMS GEZIEN?

NEE, IK HEB EEN RAAM TEGENOVER JE SLAAPKAMER

"WOODS", GELOOF J'J DAT GEEST EN LICHAAM ÉÉN ZIJN?
LIM...

OP DIT MOMENT DENK IK VAN WEL...

MAAR VRAAG HET ME NOG EENS IN BED.

ALS ER EEN RECHTVAARDIGE GOD BESTOND...

-ZOU H'J MAKEN DAT WE TWEE KEER PER WEEK ATEN EN DRIE KEER PER DAG DE LIEFDE BEDRE-VEN.

GOD IS STIL!

ALS WE NU OOK DE MENSEN HUN MOND KONDEN LATEN HOUDEN

BEN J'J NIET WOODY ALLEN?
JA
ZEG EENS IETS-GRAP-PIGS
IK GEEF OP STRAAT GEEN VOORSTEL-LINGEN
DAT IS NIET GRAPPIG
WIL JE EEN HAND-TEKENING?
DAT IS NIET GRAPPIG
NOU
LAAT MAAR ZITTEN

342

IK BEN MENEER ALLAN, IK KOM VOOR DOCTOR FOBIE

EH... MENEER ALLEN: IK MOEST U VAN DR. FOBIE ZEGGEN DAT ZE ZO TEROG IS

BEDANKT

NU U HIER TOCH STAAT, KAN IK U METEEN BEDANKEN VOOR DE VELE VROL'JKE MOMENTEN DIE U ME VERSCHAFT.

AH, U BENT EEN FAN VAN M'J, HÈ ?

REKEN MAAR! IK MIS GEEN CONSULT

42

WAT?

ALS U BOVEN MET DR. FOBIE PRAAT OVER UW PRIVÉ LEVEN, LAAT IK DE INTERCOM AAN STAAN.

OH?

NEEM VAN M'J AAN DAT IEDERE PORTIER IN HET HELE BLOK KOMT LUISTEREN

U BENT HIER IN DE BUURT ERG POPU-LAIR

TJA, IK WIST NIET DAT IK DAAR OOK EEN PUBLIEK HAD...

...IK DENK DAT DIE K'JKC'JFERS VAN DE TV ACHTERAF TOCH NIET GOED Z'JN...

Vertaling: Kees de Bree / lettering: Ernst Pommerel

Strips

door
Rob van Eijck

Sommige tekenaars scheppen er genoegen in zichzelf, een collega, of een andere bekende persoonlijkheid in hun strips op te nemen. Hier geven wij U enkele voorbeelden uit eigen land

In deze Zoeker willen we nog even aansluiten bij die in het vorige nummer, waar we Lambik, zwaar geïnspireerd door Prins Valiant, met stok en zwaard zagen vechten. Die scène heeft kennelijk diepe indruk gemaakt op de Vandersteen-Studio, want ook de Rode Ridder ziet er geen bezwaar in om zich op dezelfde wijze tegen zijn aanvallers te verdedigen.

Dino Attanasio als dierendokter in zijn 'Conny Wildschut' in Tina.

Robert van der Kroft tussen de menigte in zijn eigen 'Sjors en Sjimmie'.

Jan van Haasteren en zijn dochter Saskia in zijn 'Baron van Tast'.

IK GELOOF DAT 'IE 'N ERFENISJE HEEFT GEHAD OF ZO IETS... HET HAD NIET BETER TERECHT KUNNEN KOMEN... KIJK, DAAR ZIT 'IE TOEVALLIG!
NOG STEEDS DE ERFENIS AAN 'T VIEREN, JAN?

Jan Kruis, beroemd als portretschilder, zelf geportretteerd door Martin Lodewijk in 'Agent 327'.

Bert Bus in een zorgelijke vaderrol in 'Vera van de Risico', door vriend en collega Nico van Dam.

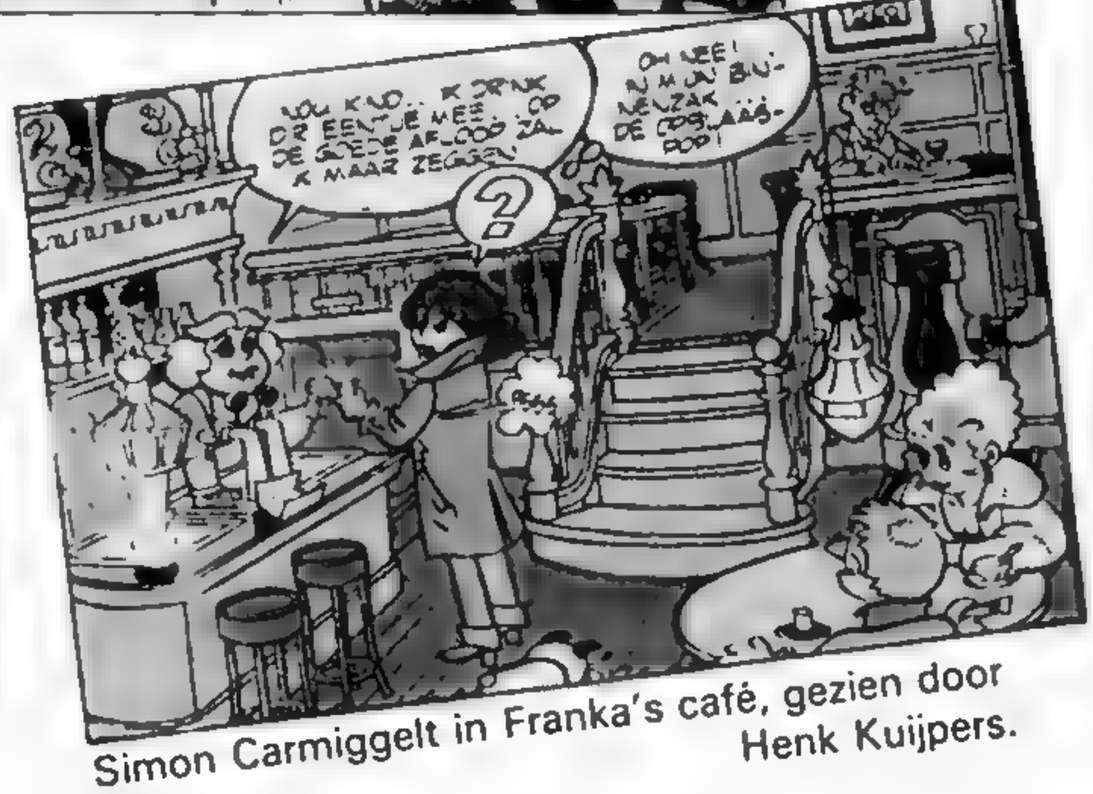

Simon Carmiggelt in Franka's café, gezien door Henk Kuijpers.

STRIPWINKELS

'PLATENBAR-STRIPWINKEL LEO'

Lange Kerkstraat 32
4461 JJ Goes, telefoon 01100-13194

MEIROOS STRIP- EN LECTUUR-SHOP/SHOPPINGCENTER
Oudegracht 136, hoek Vinkenburgstraat
Utrecht, telefoon 030-334357

STRIP ANTIQUARIAAT PANDA

Frederikstraat 955
2514 LJ 's-Gravenhage,
telefoon 070-635950*
geopend di t/m vr van 12 tot 6 uur; zaterdag van 11 tot 5 uur; donderdag/koopavond tot 9 uur geopend.

DE ZAAK ZONNEBLOEM
Haarlemmerstraat 27, Amsterdam,
telefoon 020-247294
- de hoogste prijs voor uw 2e hands-strips!

de Jacobijn

JACOBIJNESTRAAT 10
HAARLEM
TEL. 023-320782

Antiquariaat

Liendertseweg 66A
Amersfoort
tel. 033 - 25975

"Bommel"

STRIPS - BOEKEN
MUNTEN - POSTZEGELS

STRIPSPECIAALZAAK

FANTASTIC VISIONS

Slaak 18, Rotterdam, telefoon 010-331710

DE LEKTUURHAL
Nauwe Burgstraat 3, Sneek,
telefoon 05150-15510

LAMBIEK
Kerkstraat 104, Amsterdam,
telefoon 020-267543

OLD COMIC HOUSE KRALINGEN

Frits Ruysstraat 28a
3061 ME Rotterdam
tel. 010-523171

Stripantikwariaat calvo

Sandelingplein 2
Rotterdam-Zuid

geopend zaterdag 10 tot 5 uur
telefoon 010-840636
bestellingen bezorgen wij aan huis!

Werd uw zaak niet vermeld?
En stelt u daar wel prijs op?
Belt u even:
030-316259

Wij nemen uw naam graag in deze lijst op.

Nu ook een
STRIPSPECIAALZAAK
in Vlissingen
met de meest uitgebreide kollektie strips, ook Frans-Engelstalige.

GRAMM.-STRIPS 76
DE STRIPWINKEL
Paul Krugerstraat 146-148
4381 WK VLissingen

SPECIAALZAAK IN STRIPBOEKEN

WOUTS STRIP- EN SF SPECIAALZAKEN

van Woustraat 126, Amsterdam en
Oostenburgerstraat 69, Amsterdam,
tel. 020-792116 en 020-224680
Organisatoren van stripbeurzen. Gaarne informeren wij u onze enorme kollektie strips en SF en over bedoelde beurzen.

P.G. Hermans

Broerenstraat 4,
Arnhem. tel. 085 - 431398

RICHARD
Rombout-Hogerbeetsstraat 78,
Amsterdam, tel. 020-842923

Strip antiquariaat "SJORS"

Voorstraat 371, Dordrecht,
telefoon 078-142012
openingstijden: ma t/m vrij 13.00-17.30 uur; zaterdag 10.00-17.00 uur.

DE LEKTUURHAL
Over de Kelders 10, Leeuwarden,
telefoon 05100-30756
Dracht 100, Heerenveen

literatuur in stripvorm

Het zijn slechte tijden voor de import van het Franse stripverhaal in Nederland. De enige importeur die er nog wat aan deed, en niet eens zo slecht, zet z'n aktiviteiten op een laag pitje. En geef ze eens ongelijk. Want wat moet je met een wagen vol Franse strips als je ze aan de straatstenen niet kwijt kan? Wat moet je met een stapel Metal Hurlants als je konkurrent je net voor is geweest? Die stapel raak je nooit meer kwijt. Zet 'm maar in je magazijn, als je dat al hebt... investeringen meneertje! Zeg maar gewoon verlies.

Goed, importbedrijf Atlantis zet z'n Franse import op een laag pitje. Gelijk hebben ze. Want wie leest er nog Frans? Het grote publiek is tevreden met *De Minimensjes, de Partners, de Tros TV* en een volgevreten pens. Ach, vertel mij wat over die stripverzamelaars... urenlang zemelen over onbenulligheden als eerste drukken en zo conservatief in hun koopgedrag als de pest. Voor echt goeie dingen is de markt te klein. Wat zou je je druk maken voor lezers die toch elke keer naar de winkel hollen als er weer een nieuwe *Suske en Wiske* is uitgekomen? Strips waar ze een beetje bij na zouden moeten denken laten ze toch staan. Toch moeten er mensen zijn die verder willen kijken als *Paling en Ko* of *Jerom*, want er gebeurt wél veel in de stripwereld.

Er zijn steeds meer tekenaars die zich gaan richten op een volwassen publiek, tekenaars die strips maken die boven het nivo uitgroeien waarop al zo'n tijd gewerkt wordt. Tekenaars die uitstijgen boven de kinderstrip, boven alleen ontspanning en vermaak. Strips beginnen literatuur te worden. Hugo Pratt maakt het al jaren en een blad als *A Suivre* heeft het hoog in z'n vaandel staan: literatuur in de strip. Ook in Amerika beginnen sommige tekenaars het door te krijgen. Hoewel Amerika natuurlijk bij uitstek het land is waar de strip geïndustrialiseerd is. Waar eigenlijk helemáál geen plaats is voor iets wat buiten het normale schema valt, waar geen plaats is voor iets wat niet verkoopt. Waar experimenten als *Witzend* gedoemd zijn om te mislukken, waar alles draait om superhelden en verkoop. Waar kreativiteit een vies woord is... Toch zijn er tekenaars die een uitzondering op deze regel vormen.
Will Eisner is dat al jaren.
Met de Spirit hinkte Eisner altijd al op twee gedachten: z'n strip moest verkopen, maar hij wilde er toch meer van maken dan alleen een held die tegen de misdaad vocht. Z'n verhalen waren vaak ongewoon, z'n tekenstijl en kamerastandpunten gedurfd, maar uiteindelijk was hij toch niet tevreden met zijn thema: de held, bestrijder van misdaad en onrecht. Er moest toch meer mogelijk zijn...
Twee jaar geleden begon Eisner aan een projekt waarvan *A Contract with God and other tenements stories*, het uiteindelijk resultaat zijn. *A Graphic Novel* staat er op de omslag. En dat is precies wat het is: een boek en niet zomaar een comic.
In de vier verhalen die dit boek bevat grijpt Eisner terug in zijn herinneringen. Hij vertelt hoe het veertig jaar geleden was in een bepaald deel van Amerika. De verhalen zijn wel degelijk aktueel: het leven in een overbevolkte stad, verpauperde afbraak wijken, werkeloosheid en de dromen van mensen over hoe het zou kunnen zijn of worden. Hij situeert de vier verhalen uit *A Contract with Gold* in een huurkazerne (tenement) uit de jaren dertig in de Bronx in New York. *In huurkazernes waar geen privacy was of anonimiteit. Je was deelnemer of je zat eerste rang in het pubiek. Iedereen wist alles over iedereen...*

Het pand was net een soort passagierschip, dat voor anker lag in een betonnen zee. In het binnenste van het schip woonde de kapitein, de koncierge van het pand. De koncierge van Dropsie 55 was meneer Scuggs. Niemand vond meneer Scuggs aardig. Ze waren allemaal eigenlijk een beetje bang voor hem... Tja, waarom eigenlijk? Misschien waren ze wel bang voor hetgeen wat ze niet wisten. Tenslotte was hij in dienst van de huisbaas, de vijand. Tussen het beantwoorden van de klachten, het gezanik en geroddel door kon hij moeilijk anders dan afstand houden om z'n waardigheid en autoriteit te verdedigen... Z'n werk was niet gemakkelijk...

Zo begint het derde verhaal uit dit boek. Eisner gebruikt hier een truuk die hij ook regelmatig bij De Spirit toepaste: er wordt iets verteld en daarbij zijn er illustraties. Illustraties die een extra dimensie geven aan hetgeen wat er verteld wordt: A Graphic Novel. Bij de Spirit hield het vertéllende gedeelte meestal op na de eerste pagina, maar hier gaat het door. Bij een geïllustreerd verhaal ligt het accent op de tekst, terwijl hier het accent op de tekeningen ligt.
Het heeft weinig zin om gedetailleerd in te gaan op de inhoud van de verhalen. Eisner laat in z'n verhalen zien wat er omgaat in mensen, mensen die op een dergelijke manier moeten leven. Hij toont hun dromen en desillusies, het drama van een mensen leven... Eisner blijkt in dit boek nog lang niet uitgepraat te zijn. Na een lange stilte komt hij verrassend briljant terug. Een boek waar de tijd nu rijp voor is. Een deel van het publiek moet toch ook volwassen geworden zijn...?

Hans Frederiks

Rob van Eijck: *Beeldspraak*. Uitg. Brabantia Nostra (Breda 1978). Prijs *f* 29,75 (abonnees CISO *f* 24,75). 128 blzz.

door Har Brok

Bespreking van publikaties uit de eigen kring van redakteuren wekt ter redaktievergadering steeds een zekere schroom en er zijn zelfs tijdschriften die bespreking van zulke uitgaven geheel achterwege laten om elke twijfel aan integriteit uit te sluiten. Toch is dat niet juist. Een bespreking hoort niet zomaar een mening te zijn en bovendien voorziet ze voor een deel in de informatieoverdracht bij potentiële of niet-kopers. Niet langer geaarzeld dus.

Beeldspraak bevat een achttal interviews door Van Eijck met de Nederlandse striptekenaars/-scenaristen Peter de Smet, Dick Matena, Martin Lodewijk, Evert Geradts, Daan Jippes, The Tjong Khing, Dik Bruynesteyn en Hans G. Kresse, alle gehouden tussen januari en augustus 1975 (het niet gedateerde interview met Lodewijk ook?), inklusief telkens een beknopte biografie en een uitvoerige bibliografie. Men kan zich geredelijk het waarom van deze uitgave afvragen, want een bundel nergens elders gepubliceerde interviews is tamelijk uniek. Er zijn natuurlijk genoeg interviewbundels, maar dan gaat het om reeds verschenen interviews, die wegens groot sukses, relatieve onbereikbaarheid of gebleken eeuwigheidswaarde herdrukt werden (Bibeb, Van Ieperen, Jessurum d'Oliveira, Van Marissing en dergelijke) en die kwalifikaties kunnen voorlopig nog niet aangelegd worden voor *Beeldspraak*. Als genre lijkt het interview dan ook eigenlijk te vluchtig, te mager voor uitgave in boekvorm: er zit een noodgedwongen tijdelijk aspekt aan de antwoorden, er worden zijpaden ingeslagen, innerlijke tegenspraak, een niet bij ieder even paraat geheugen, het zijn allemaal onvolkomenheden, die veel geïnterviewden voorinzage doen vragen in de tekst, om van een afwijzing van letterlijk uitgesproken beweringen nog maar te zwijgen.

Iets anders is het natuurlijk toch als interviews speciaal voor een boekuitgave gemaakt worden, zoals het geval is bij *Beeldspraak* van Van Eijck. Hij heeft zich juist niet om de aktualiteit tot de genoemde tekenaars gewend, maar om meningen omtrent het beeldverhaal, informatie over hun manier van werken, hun strips, hun persoon en hun karrière. Omdat echter iedere tekenaar toch een geval apart is, het zijn tenslotte ook mensen, heeft die vermoedelijk vooropgezette aanpak toch geleid tot een wat onevenwichtig geheel waar de aksenten telkens weer op andere plaatsen liggen. Logisch, zoals gezegd, maar wie nu bepaalde meningen onderling wil toetsen blijft regelmatig steken, terwijl juist een uitgave als deze nu eens een aardige gelegenheid zou bieden tot onderlinge vergelijking.

Een wat strakkere leiding van Van Eijck zou in dit opzicht zeker tot meer resultaat geleid hebben, al blijft het natuurlijk problematisch mensen als bijv. Jippes en Bruynesteyn op één spoor te zetten, of Geradts en Kresse, of vult u maar in.

Toch zijn er ook wel overeenkomsten te vinden, vooral in de toch altijd serieuze aanpak van hun vak: die ligt voor ieder op een ander vlak, maar serieus is hij wel en zo hoort het ook. Opvallend is de split sing die min of meer toevallig ontstaat als we leeftijdsgrens van 40 jaar hanteren, dat wil zeggen ten tijde van de interviews. De eerste 5 (allen tussen de 30 en 40) laten blijken dat ze goed geïnformeerd zijn over de wereld van het beeldverhaal en ze verwijzen in hun betogen gezamenlijk naar 120 kollega's of andere strips. The Tjong, Bruynesteyn en Kresse beperken die verwijzingen gezamenlijk tot een 13-tal. Dat demonstreert misschien hun bescheidenheid, maar volgens mij nog meer het feit dat deze auteurs minder met het stripverhaal zijn opgegroeid of minstens toch dat ze er minder geforceerd op gedrukt zijn door de grote miskenning van dit genre uit de jaren '40 en '50. Op kernpunten zijn ze ook veel nuchterder, maar vermoedelijk zal hetzelfde over een stuk of wat jaren ook voor de eerstgenoemde 5 gelden. Al met al resteren er zo toch nog allerlei aardige aanknopingspunten.

De keuze van de geïnterviewde tekenaars verantwoordt Van Eijck met verschillende argumenten in z'n inleiding. Hoewel die verantwoording uiterst integer is, had er toch ook gekozen kunnen worden voor een nog grotere diversiteit. Mij lijkt dat waar het om het vak gaat, mensen als Fred Julsing, Joost Swarte, Aart Clerkx, Theo van den Boogaard, Jan van Haasteren, Jean Dulieu, Frans Piët, Gerrit Stapel of Marten Toonder zeker ook in aanmerking komen. Van Eijck geeft evenwel toe dat zijn persoonlijke voorkeur ook een rol gespeeld heeft.

Tot slot maar beslist niet als toegift moet erop gewezen worden dat *Beeldspraak* door zijn magnifieke illustratiekeuze en lay-out (van Dirk-Jan Booy) de lezer indringend laat kennismaken met de strips van de geïnterviewden. De uitgever heeft hier absoluut niet op beknibbeld en het resultaat mag er zijn: prachtige opgeblazen totaalbeelden, intrigerende details, schetsen, uitstekende foto's (van Hans van den Boom), ruim uitgemeten en ook daardoor overzichtelijke bibliografieën, kortom 'liefdewerk/oud papier' zoals ze dat geloof ik noemen.

Na de ongegeneerde loftuitingen uit de vorige alinea, een flaptekst waardig, nog enkele slotopmerkingen. Om deze uitgave ook buiten de kring van stripfanaten een zekere bruikbaarheid te geven heeft Van Eijck door middel van voetnoten de in de interviews genoemde tekenaars en strips steeds ter plaatste toegelicht. Een absoluut nadeel daarvan is dat we nu telkens weer identieke voetnoten aantreffen over Hergé, Druillet (de topscorers), E. P. Jacobs, Franquin enzovoorts. Beter ware geweest één toelichtende lijst achterin, terwijl anderzijds voor een groter publiek telkens een beknopte sekundaire bibliografie zijn nut had kunnen hebben.

Een ander punt, dat ik tot nu toe vermeden heb, is de gedateerdheid van de interviews. Het is natuurlijk beslist zo dat Van Eijck in het bijzonder ingaat op algemeenheden, maar desondanks zijn de eerste 5 interviews niet los te zien van de fusie tussen *Pep* en *Sjors* juist ook in 1975. Het resultaat van die fusie, *Eppo* dus, speelt bij lezing steeds mee op de achtergrond en funktioneert soms in absolute tegenspraak met de tekst. Daarnaast betekent het feit dat Van Eijcks manuskript in 1975 afgesloten werd ook dat de bibliografieën achterhaald zijn. Jammer natuurlijk, maar Van Eijck kan daar helaas ook niets aan doen. De lezer echter zal met het gemis van deze stormachtige vier laatste jaren rekening moeten houden...

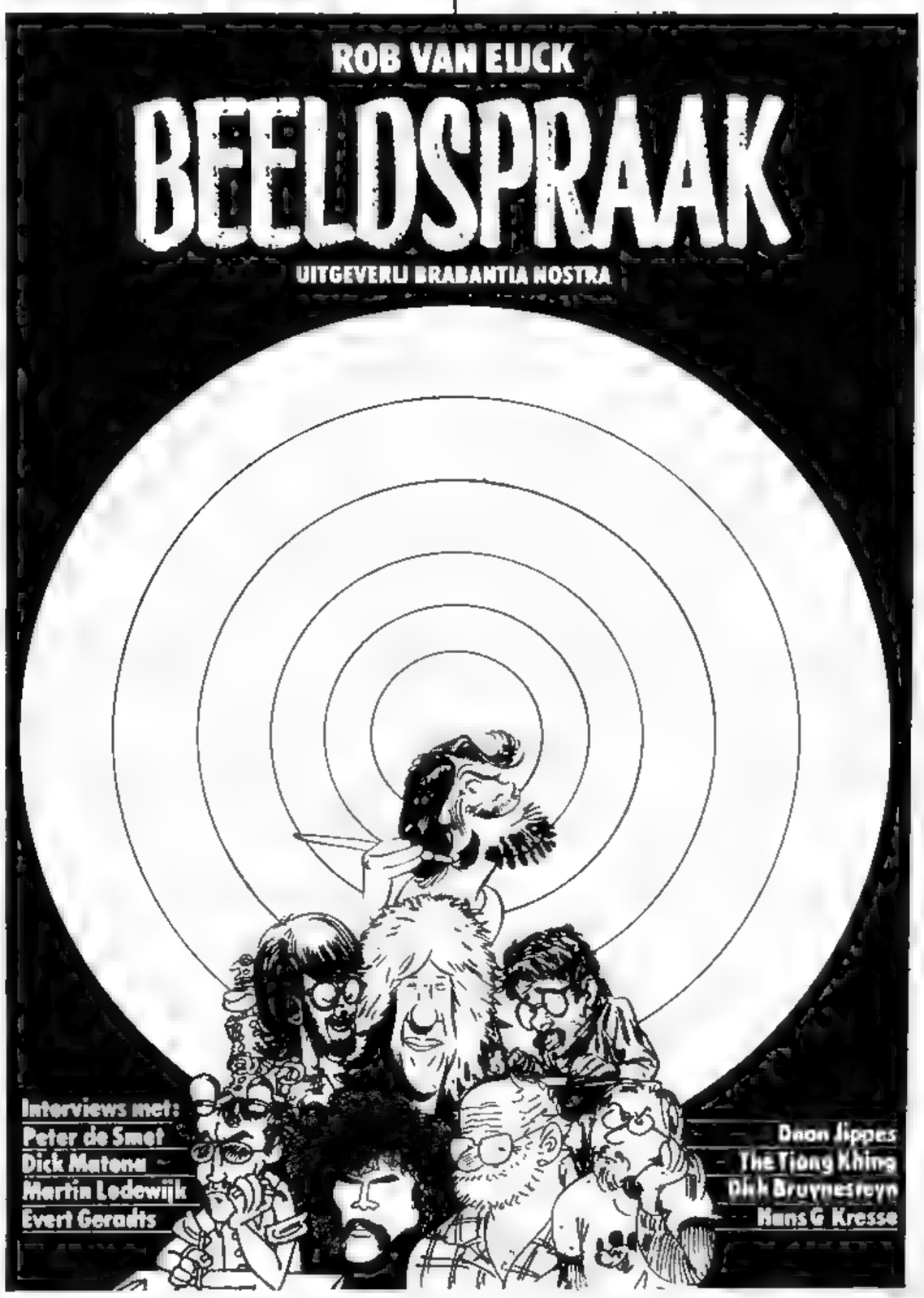

Don Lawrence/Mike Butterworth:
Planeet van de angst
(Opkomst en ondergang van het keizerrijk Trigië, deel 10).
Oberon/IPC, Haarlem/London 1979. *f* 5,50.

In deze bundeling de verhalen *De vloek van de Mummie* (uit *Sjors*?), *Het geheim van de Abandon-Burcht* (in *Eppo* 7501-7509) en *De geheimzinnige Stem* (in *Eppo* 7637-7645, getiteld *Het geheim van de Duivelsrots*). Ondanks de bezwaren die in *Stripschrift* tegen deze reeks geuit zijn, blijft een sterk punt dat ze bijzonder spannend is met vaak verrassende wendingen. Het vaak knappe tekenwerk voegt aan de vrij beknopte tekst een hele dimensie toe, al eist het soms teveel de aandacht op. Ook deze drie verhalen zijn uitstekend in hun soort en in elk geval niet al te machtsverheerlijkend en militaristisch. Het gegeven blijft natuurlijk de diktatuur van Trigo, vooral in het eerstgenoemde verhaal.

(H.B.)

Gotlib.
Waanzin waanzuit.
(Deel 2 uit de reeks Stipstrip).
Uitg. Oberon. Haarlem 1979. *f* 6,50.

Voor het Franse tijdschrift 'Pilote' tekende Marcel Gotlib naast zijn bekende Gai-Luron verhalen ook lange tijd de serie Rubrique-a-Brac, die in Nederlandse vertaling in het blad 'Pep' verscheen. In vele van de afgeronde kolderieke strips uit deze serie is Isaac Newton, de geleerde die de zwaartekracht uitvond nadat een appel op zijn hoofd was gevallen, de hoofdpersoon. In die gevallen waar hij niet zelf optreedt is in ieder geval de absurdheid van de manier waarop zijn onsterflijke uitvinding gedaan werd, in ere gehouden. Rubrique-a-Brac is, de naam zegt het al, een allegaartje. Gotlib presenteert de lezer verhaaltjes over dieren, rare mensen, wetenswaardigheden, pseudo-filosofische beschouwingen, doordrammerig gebeuzel en geheel eigen versies van sprookjes. Wie denkt de afkomst of het gedrag van Klein Duimpje, Tarzan en Roodkapje te kennen, zal versteld staan. Olifanten zeggen de tafel van 8 op, honden schrijven sombere memoires en er blijken tovenaarsexamens te bestaan waar heel wat mis gaat. Gotlib creëert zowel in tekst als tekeningen absolute kolder in het kwadraat. Iedere beweging, iedere gelaatstrek en ieder figuur is belachelijk. In dit boekje is niet het beste gebundeld wat Gotlib gemaakt heeft maar desalniettemin zijn er genoeg lodderogen, hinkepoten en nerveuze zielepoten voor een paar spontane lachexplosies.

(K. de B.)

Berck:
De monster opdracht
(Lowietje, deel 4).
Oberon, Haarlem 1979. *f* 5,50.

Deze vierde aflevering van de jacht van Lowietje en zijn butler Jacob op de erfenis van zijn oom Frederik (eerder verschenen in *Eppo* 7714-7735) voert genoemde hoofdfiguren met in hun voetspoor hun vaste tegenspelers, de onbenullen Teetje en Toffel, naar het eiland Drakondië in de Stille Zuidzee, waar een draak opgespoord moet worden. Lowietje wint natuurlijk en tante Doortje, opdrachtgeefster van de genoemde onbenullen, trekt aan het kortste eind. Gericht op een jong publiek is deze reeks best aardig, maar het gegeven is te mager om er een hele reeks aan op te hangen. De afloop staat bij voorbaat vast en de beloning is bij voorbaat overbodig, want wie riskeert er nu zijn leven voor een smak geld, terwijl hij kennelijk toch al geld in overvloed heeft? Zo'n los verhaal is echter nooit weg en er zit vaart en humor in. Op blz. 18 trouwens een gastoptreden van Popeye.

(H.B.)

Lex Ritman
Het stormachtige leven van Kapitein Rob
Uitg. Panda. Den Haag 1978. *f* 12,50.

Neem iemand die bezeten is van Kapitein Rob, iemand die iedere fictieve handeling van de stripfiguur en zijn vrienden met dodelijke ernst bekijkt, herleest, bestudeert en analyseert. Geef zo iemand, die niet kan schrijven, vervolgens een pen in handen en het resultaat is het boekje als 'Het stormachtige leven van Kapitein Rob' waarvan alleen de titel iets van 'leven' of 'spanning' suggereert, maar dat even dood en levenloos is als een uitgedroogde kwal die een jaar op het droge ligt. Lex Ritman heeft aan de hand van een reeks atlassen de reizen van zijn held Rob gereconstrueerd. Verder heeft hij een lijst gemaakt van de verschenen verhalen, korte inhoudsbeschrijvingen gemaakt, een paar stripscènes vergeleken met de werkelijkheid, een interview met mevrouw Kuhn-Groenewoud gemaakt en Evert Werkman, de tekstschrijver van Kapiteit Rob, aan het woord gelaten. Het boekje hinkt op 2 gedachten: de verering voor de stripheld en die voor de tekenaar waarbij de laatste het onderspit moet delven. Het geheel is een lang uitgesponnen mythologisering geworden van Kapitein Rob, geschreven door een humorloze fanaticus die uitsluitend zijn eigen hersenspinsels serieus neemt maar zeker niet zijn lezers.

(K. de B.)

Instituut voor Neerlandistiek
Vondel en Amsterdam
Uitg. Espee. Amsterdam 1979. *f* 24,50.

Ter gelegenheid van Vondels driehonderste sterfjaar hield het Theatermuseum in Amsterdam een tentoonstelling. In plaats van een catalogus uit te brengen, besloot men een rijk geïllustreerd verhaal rond Vondels gedicht 'Inwijdinge van 't Stadhuis t' Amsterdam' (een gelegenheidsgedicht dat buitengewoon veel informatie verschaft over het Amsterdam van Vondels tijd) in boekvorm uit te brengen. De teksten en illustraties die de dominerende positie van Amsterdam in de wereld op treffende wijze beklemtonen, werden bijeengegaard door een werkgroep van de Amsterdamse Universiteit. Uitgeverij Espee kwam op het voortreffelijke idee de 'supercatalogus' van een strip te voorzien waarin Vondel en Amsterdam centraal moesten staan. Theo van den Boogaard verzorgde de tekst en Hans Pieko en Hendrik J. Vos de tekeningen voor de 13 pagina's tellende strip waarin een wazige, niet begrijpende en dichtende Vondel door middel van een teletijdmachine uit 1679 naar het Amsterdam van nu is getransporteerd. Een perfekt geheel dat vanwege het overweldigende succes nu ook in de boekhandel verkrijgbaar is.

(K. de B.)

Vliegwiel

Nieuwsredaktie Har Brok en Hans van den Boom

Bijdragen voor deze rubriek in de vorm van knipsels, recensie-eksemplaren, ruilabonnementen, fondslijsten, huisorganen, aankondigingen, brieven en zichtzendingen gaarne naar het redaktiesekretariaat. De bijdragen in de Nieuwsrubriek zijn, voor zover niet ondertekend door anderen, samengesteld door de nieuwsredaktie.

Oberon

In één album verschenen de verhalen *Heidi* en *Heidi en Peter* van Johanna Spyri, in stripvorm gegoten door Patty Klein en Piet Wijn. Beide verhalen verschenen in 1976 in *Tina*. Prijs *f* 5,95. Eveneens in verband met *Tina* verscheen ook het achtste *Groot Tina Boek*: bijna 200 bladzijden (anonieme) strips en andere tijdspassering voor meisjes van 9 tot 15 jaar. Prijs *f* 6,50.

Classics

In de bekende series verschenen de volgende nummers: *Tumac* nr 4 (tekst Manilla, tek. L. M. Rocca en R. Pinto), *Batman* nr 108 en 109 (teksten Bob Haney en David V. Reed, tek. Jim Aparo, John Calnan en Tex Blaisdell), *Superman* nr. 98 (teksten Cary Bates en Elliot S. Maggin, tek. Curt Swan, K. Schaffenberger en Tex Blaisdell), *Mad* 102 met als Nederlandse strip twee bladzijden *Mad kern(k)ramp* (Rob Bakker/Willy Lohmann), *Tex Willer* nr 96, *Strijd* nr 11167, *Starket* nr 101, *Romance* nr 64, *Cupido* nr 76, *Ponyclub* nr 80 en voor de allerjongsten *Barbapapa* nr 8 en *Beertje Bambam* nr 5. Eveneens nieuw bij Classics Lektuur het 82 blz. tellende stripalbum *Jacht op de euvele Râ's Al Ghûl!*, het eerste album in de reeks *Batman* met tekst van Denny O'Neil (die eerder onder het pseudoniem Sergius O'Shaugnessy voor *Marvel Comics* gewerkt heeft) en tekenwerk van Irv Novick, Dick Giordano en Neal Adams (tekenaar van *Superman versus Mohammed Ali).* Prijs *f* 5,50.

Drukwerk

Nieuw bij de établissementen Drukwerk het album *Wankele schreden* van Evert Geradts, een bundeling van oude verhalen van Jan Zeiloor en Suusje uit *Aloha, Modern Papier* en *Tante Leny Presenteert...* daterend van 1970-1974. Tevens verscheen in boekvorm de strip *Een keurig wit pakje met geen vlekje besmeurd* van Aloys Oosterwijk. Prijs: elk *f* 8,95.

Paalzitter

Onder de titel *Johan, de Naakte Paalzitter* ('een getekend handboek voor therapeuten en Andersdenkenden') heeft Harlekijn Holland stripwerk van Wouter Stips in album uitgegeven. *Johan, de Naakte Paalzitter* verscheen eerder maandelijks in afleveringen in het blad *Harlekijn* sedert 1976 en werd voor deze bundeling hertekend en aangepast. Voor *f* 14,95 bent u eigenaar van deze relatie-technische beschouwing in stripvorm. Goed verzorgd, dat wel, maar duidelijk is ook dat de stripvorm een wervende funktie heeft.

Schoolagenda

Een uitgave van Centri-press is de *School Strip Agenda '79/'80*, rijk geïllustreerd met stripprodukties uit de Eppo: De Stuntels, De Generaal, Sjors en Sjimmie, de bekende korte Asterixverhaaltjes, Lucky Luke (*Sonate in colt majeur*), Leonardo, enzovoorts. Prijs *f* 4,50 (in kleur).

Vrouwen

Real Free Press, sinds enige tijd gevestigd in de Dirk van Hasseltsteeg 25 (Amsterdam) heeft een groot assortiment *Vrouwenboeken,* dat wil zeggen *Strips (underground comix) door vrouwen – voor vrouwen – over vrouwen* in zijn importpakket opgenomen. Daar gaan we dan: *Amazon Comics* (Foolbert Sturgeon), *Girl Fight Comics* 2 (Trina Robbins), *Far Out West* (Even Eve), *Dynamite Damsels* (Roberta Gregory), *Complete Fart* (Lee Marks) *Dirty Laundry* 1 en 2 (A. Kominsky en R. Grumb), *Further Fattening Adventures of Pudge* (Lee Marks, een soort *Freak Sisters,* deel 2 en 3), *Man Hunt* 1 en 2, *Pandoras Box Comics* (C. Lyvely, J. Sutton), *Mama! Dramas, Sex and affection* (Jim Himes) *Tits & Clits Comix* 1 – 3 (C. Lyvely/J. Farmer/J. Sutton), *Trina's Women* (Trina Robbins), *Twisted Sisters Comics* (A. Kominsky), *Wimmen's Comix* 1 – 7, *Wet Satin* 1 en 2 (Trina Robbins e.a.). Onderwerpen variërend van zelfverdediging, 'vaginaal centraal geëmancipeerd gedrag' tot de anthologie van de vrouwelijke striptekenaars. De folder met dit soort beknopte inhoudsaanduidingen is wellicht op aanvraag te verkrijgen. De prijzen variëren van *f* 4,– tot *f* 6,50. Naast deze comics levert Real Free Press ook andere vrouwenboeken uit Amerika: in verband met strips valt daaronder nog te melden *Shary Flenniken's 'Sketch Book' (f 12,45), Shary Flenniken's 'Drought Chic'* (*f* 9,60) en de kartoens *Fences* (14,50) van Molly Ramolla. Verder nog G.B. Trudeau met *Joanie* (*f* 9,25) en een aantal 'vrouwengrammofoonplaten', maar dat is weer wat anders.

Real Free Press

Voor 1979 kondigt de Stichting Real Free Press de verschijning aan van deel 5 van Will Eisners *The Daily Spirit* (*f* 7,50), de delen 6 en 7 van George Herrimans *Krazy Kat* (*f* 7,50), een Adventure of Eric the Norseman van H. G. Kresse namelijk *The Living Dead* en de portofolio *Hier en Daar* met 20 prenten van Midzy Stoop-Longuevergne met een gelimiteerde oplage van 100 eksemplaren (elk *f* 40,–). Daarnaast staat nog steeds aangekondigd de uitgave *Comics and Stories* van Joost Swarte. Inlichtingen en bestellingen bij Real Free Press. Dirk van Hasselssteeg 25, Amsterdam (020-248653).

Strips op school

In de serie Kleinbeeldcahiers van uitgeverij De Vuurbaak BV in Groningen verscheen als nummer 3 het lesboekje *Strips – voer voor luie lezers?* van L. L. Bouwers. Het bevat natuurlijk de bekende items, zoals de definitie van strips, de soorten, de verschillende ekspressiemiddelen, de totstandkoming van strips, maar daarnaast ook is er aandacht voor eventueel aan te leggen normen bij de beoordeling. Tenslotte is er het lange hoofdstuk 'Strips zijn niet waarde-vrij' getoetst aan het 'geloof' van Hans G. Kresse en Marten Toonder en aan de 'god' van nogmaals Marten Toonder. Een eens wat andere benadering, waarbij kwistig uit *Stripschrift* nr. 100 geciteerd wordt. Ook over *Stripschrift* zelf heeft Bouwers een oordeel: 'Bij een blad als *Stripschrift* zien we ook per jaargang steeds meer aandacht besteed aan undergroundwerk, worden we geconfronteerd met godslasterlijke taal in interviews, gaat het om het medium strip alleen, zonder ethische regels, die volgens mij bepalend zijn als eindoordeel over het beeldverhaal; een ethiek vanuit de Bijbel' (blz. 25). L. L. Bouwers is als docent Nederlands verbonden aan de Gereformeerde Scholengemeenschap te Zwolle. Prijs *f* 7,50.

Die Kinder des fliegenden Robert

Onder deze titel verscheen kort geleden een boek over de 'archeologie' van het Duitse beeldverhaal. Het boek is een verzameling artikelen over ondermeer de Duitse 'Bilderbogen', Piet de Smeerpoets (Struwwelpeter), de vooroorlogse Duitse stripbladen, oorlogspropaganda, Vater und Sohn, etc. Uitgeverij Becker & Knigge, Podbielskistrasse 29, 3000 Hannover. (prijs onbekend)

Asterix (1)

Albert Uderzo heeft het proces gewonnen, dat hij tegen uitgeverij Dargaud aangespannen had. Dit betekent, dat de nieuwe Asterix (d.w.z. het verhaal dat na 'de Belgen' zal moeten komen) hoogstwaarschijnlijk niet meer bij Dargaud uitgegeven zal worden. Ook zit het er in dat Dargaud een aantal al eerder verschenen verhalen niet meer mag herdrukken. Wie de nieuwe uitgever wordt en wie voortaan de teksten voor Asterix zal schrijven is nog onbekend.

Asterix (2)

Het stripweekblad *Eppo* zal eind september bij nummer 40 een 36 pagina's dik Asterixalbum cadeau doen. In dit album (op Eppo-formaat) zal het – oorspronkelijk voor dagbladpublicatie gemaakte – stripverhaal 'Asterix verovert Rome' compleet en in vier kleuren worden afgedrukt.

Mandril

De kleurenbijlage van *Vrij Nederland* van 9 juni jl. was voor het grootste gedeelte gewijd aan *MANDRIL, maandblad voor mensen,* dat verscheen van 1948 tot 1953. Schrijvende medewerkers van Mandril waren o.a. E. Elias, Henri Knap, Carmiggelt, Campert, Herman Pieter de Boer. In het blad tekenden mensen als Opland, Ted Schaap (Scapa), Fiep Westendorp, Eppo Doeve, Wim van Wieringen, Charles Boost en Lucebert.
Vooral voor cartoonliefhebbers is deze bijlage zeer de moeite waard. Vrij Nederland, postbus 1254, Amsterdam, 020-262375.

Laudy (1)

Bij de Belgische uitgeverij Jonas verscheen het luxe uitgevoerde boek 'De Vrolijcke en heerlijcke daden van Keizer Karel en andere vertelsels'. In het boek (zwart-wit, linnen omslag met goudopdruk, vierkleuren stofomslag) zijn een aantal legenden herdrukt, die tussen 1953 en 1958 door Jacques Laudy voor het blad 'Petits Belges' in beeld

werden gebracht. Het boek (oplage 500 ex.) is bij de uitgeverij niet meer te krijgen, maar moet zeker nog bij de diverse stripspeciaalzaken in de verkoop zijn. Het tweede deel van deze reeks zal een herdruk bevatten van het complete verhaal 'de vier heemskinderen', dat uit 1946 stamt. In het album (68 pagina's 500 ex.) zullen ook de door Laudy bij dit verhaal gemaakte kleurenplaten worden opgenomen.
Bij voorintekening gaat dit boek 50 gulden of 700 belgische franken kosten (Bank Brussel Lambert, nr. 310-0037593-43). Uitgeverij/stripwinkel Jonas, Steenweg op Bergen 391, 1070 Brussel, tel. 02/522 58 87).

Laudy (2)

Bij uitgeverij Panda verscheen voor de eerste keer in boekvorm het eerste verhaal van Hassan en Kaddoer, *De Dief van Bagdad*, door Jacques Laudy en Jacques van Melkebeke. De uitvoering van het album is identiek aan de Lombard-uitgaven van begin vijftiger jaren, dus met linnen rug, harde kaft, en de oude zachte pasteltinten van die tijd. Prijs: *f* 79,—. Uitgeverij Panda, Postbus 55, Koudekerk aan de Rijn.

Uit de bladen

Mickey Mouse uit de computer

De televisie-afdeling van de Zweedse omroep heeft een gecomputeriseerd systeem in gebruik genomen, dat de produktie van tekenfilms een stuk sneller maakt.
Het op conventionele wijze vervaardigen van animatie- en tekenfilms is een enorm tijdrovend werk. Voor iedere seconde tekenfilm zijn tussen de twintig en 25 getekende beeldjes met kleine verschillen nodig. De nieuwe techniek 'Antics' gaat uit van een basistekening die met een speciale lichtpen in de computer (een Sperry Univac 1100/11) wordt gevoerd. Met behulp van instructies en gecodeerde richtinggegevens worden ook snelheid- en positiespecificaties in het computergeheugen opgenomen. De basistekening kan hierna op allerlei verschillende manier worden veranderd: krimpen, vergroten, zwaaien, uiteenvallen, schudden of wat dan ook. Momenteel zijn er zo'n 40 verschillende bewegingsinstructies gereed en word aan nog meer mogelijkheden gewerkt.
(Nieuwsnet, 9-6-1979)

Signalement

In april 1979 verscheen in *Bondig*, het blad van de Voedingsbonden van het F.N.V. een aflevering van de strip 'Drommelse meid', die zeker de potentiële tipgevers voor deze rubriek moet aangaan (zie illustratie). Zonder meer interessant is natuurlijk dat de auteur Nel van Beek-Van Koten na de strip *Dol en Mina* nog steeds aktief blijkt te zijn. In *Vrij Nederland* van 2-6-79 een uitvoerige beschouwing over Bernard Holtrop, getiteld 'De vertekende wereld van Willem', van de hand van Hans Mulder.
Eind van deze zomer gaat in *Haagse Post* de strip *Mensman* lopen getekend door Aart Clerkx en geschreven door Ischa Meijer.

Holland Animation

In *Holland Animation Bulletin* jg. 6 (1979) nr 3 aandacht voor de NIAM (Stichting Nederlands Instituut voor Audio-visuele Media), Emile Cohl, de vader van de tekenfilm, en de Nederlandse animatiefilmsindeks. Bij de toegekende prijzen op het Hollands Animation festival van april 1979 de namen van Albert van Kuik, Charles Povel, Herman Meurs, Hans Hesselink, Toonder Studio's, Bert Kroon, Per Lygum, Hans Noordermeer, Børge Ring, Paul Driessen en Niek Reus. Inlichtingen: Holland Animation, Gedempte Voldersgracht 20, 2011 WD Haarlem.

Comic Forum

In Oostenrijk is nu ook stripvakblad uitgebracht: *Comic Forum. Das österreichissche Fachmagazin für Comicliteratur,* uitgegeven en verzorgd door Wolfgang Alber (Fasangarteng. 53, A-1130 Wien). *Comic Forum* stelt zich als doel een eigen vakmedium te zijn, aktuele informatie te verstrekken, de strip in Oostenrijk een hoger aanzien te geven en te fungeren als publikatiekanaal voor jonge striptekenaars. In het eerste nummer veel nieuws, Hugo Pratt en de ontstaansgeschiedenis van *Corto Maltese,* Roodbaard, een interview met Walter Kellermann, een aardige Blueberrypersiflage van Gerhard Förster en een beschouwing over het fandomwezen in het Duitse taalgebied met veel nuttige adressen. Net als *Stripschrift* bevat het nummer ook nieuws en mededelingen van de Oostenrijkse stripvereniging Vereinigung Für Comic-Literatur (Postfach 66, A-1150 Wien). *Comic Forum* verschijnt eens per kwartaal: 4 nummers kosten DM 20,— of öS 140, over te maken aan Wiener Postscheckkonto nr. 1313.583 ten name van Comic Forum.

Die Sprechblase

Elke 6 weken verschijnt in Duitsland het tijdschrift *Die Sprechblase. Das Magazin für Sammler und Comic-Fans.* Formaat A4, omvang 64 bladzijden. Naast zoeklijsten en recensies bevat het herdrukken (tot nu toe o.a. Akim, Sigurd, Rip Kirby, Phantom, Michel Vaillant). Prijs per nummer DM 5,—. Inlichtingen zijn in te winnen bij Norbert Hethke, Altneudorfer Strasse 4, 6901 Schönau, D.B.R.

Guust/Gaston

Het is nauwelijks meer te volgen bij Driessen, maar goed, zojuist verscheen *Guust* (*Stripklubkrant van 'De Vrienden van de 9e Kunst...'* nr. 15) tevens als *Gaston (Tijdschrift voor Stripliefhebbers* nr. 6). Dat moet dus nog eens haarfijn uitgezocht worden: de verwarde mededelingen van Driessen zelf geven in elk geval geen uitsluitsel. Deels ondersteboven gedrukt biedt hij hoe dan ook enkele interessante Vlaamse herdrukken gekonsentreerd rond Marc Sleen (*Doris Dobbel*, 1950?) en Willy Vandersteen (*Tor, Pudifar, Barabitje* enz.). Uniek materiaal, dat zeker. Inlichtingen: Wiekevorstsesteenweg 20, 2421 Morkhoven (België).

Kartoen

Nog niet vermeld in deze rubriek *Kartoen* nr. 6, gratis blad over strips uit Antwerpen. In dit nummer een bijdrage over Eugeen Hermans (Pink) met bibliografie en interview. In dit verband zij trouwens opgemerkt dat *Stripgids* ook eerdaags een speciaal Pinknummer gaat uitbrengen. Verder nieuws en strips van Luc en Valdez, tesamen 24 blzz. Redaktieadres: Dirk Willemse, Goudbloemstraat 19, 2000 Antwerpen.

Striprofiel

Na 4 jaargangen en 1 'jaarplusgang' is *Striprofiel* over gestapt van het jaargangenstelsel naar de doornummering, te beginnen met nr. 36. Een ondertitel ('over Strips en Stripmakers') werd toegevoegd, de lay-out wat veranderd, kortom een face-lift. In dit nummer aandacht voor de Marvel superhelden, Giraud, Dick Briel en Kuifje. Verder een samenspraak van Patty Klein en Thé Tjong Khing, een rubriek van Ph. Fermin en de bekende andere rubrieken. Prijs *f* 5,50 (60 blzz.). Jaarabonnementen (4 nrs.) *f* 20,— over te maken op postgiro 3945495 ten name van Uitg. De Meulder, Brilliant Starstraat 30, 1611 DS Bovenkarspel.

Lambiek-bulletin

Min of meer 'gedwongen' door de regelmatige verschijning van *Stripschrift* vanaf jaargang 3 nr. 4 minder aandacht voor nieuwe uitgaven in het *Lambiek-Bulletin* en meer voor de antikwarische. Verder in dit nummer een interessante reaktie van Hergé op het boekje *Is Kuifje in Tibet geweest?* (zie *Stripschrift* nr. 121).

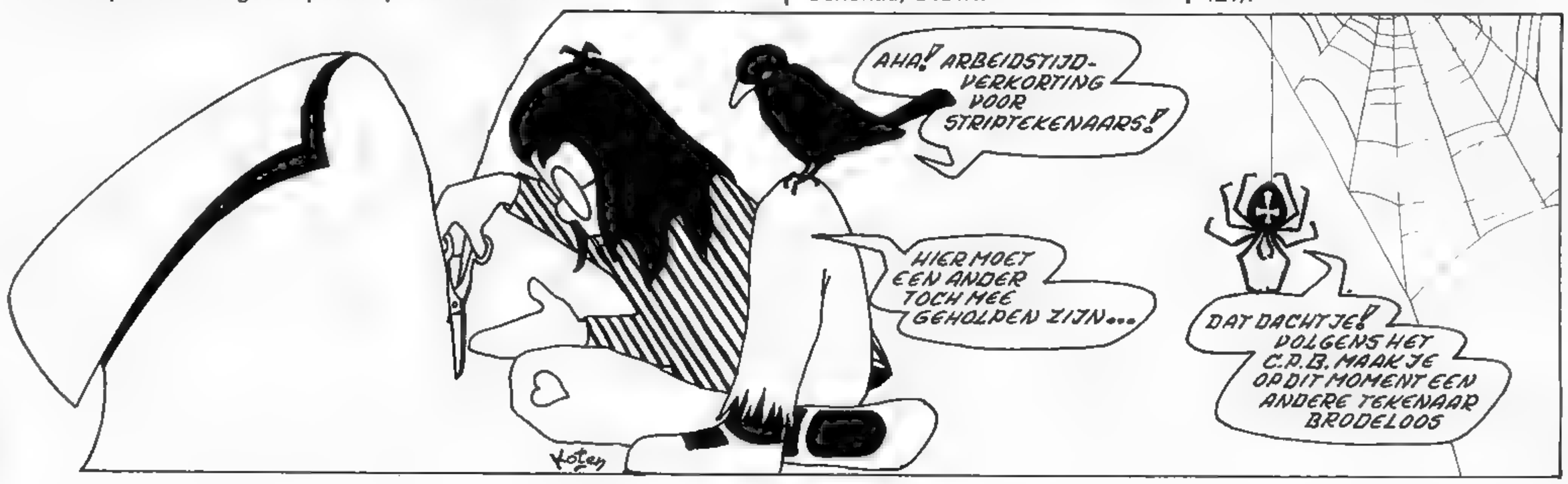
AHA! ARBEIDSTIJD-VERKORTING VOOR STRIPTEKENAARS!
HIER MOET EEN ANDER TOCH MEE GEHOLPEN ZIJN...
DAT DACHT JE! VOLGENS HET C.P.B. MAAK JE OP DIT MOMENT EEN ANDERE TEKENAAR BRODELOOS
Kotey

Stripklubprijzen

Op 26 mei zijn te Antwerpen een groot aantal onderscheidingen uitgereikt door Driessen. In de klasse 'Dolfijn 79' waren de gelukkigen Merho (Hein Robert), Eddy Ryssack, Kamagurka, Kees Kousemaker en Jan Smet. De laatste twee wegens hun verdienste door de uit-

gave van *Wordt vervolgd – Stripleksikon der Lage Landen*. In de klasse Striposkar werd de 'Zeemeermin 79' toebedacht aan Bob de Moor en Karel Biddeloo.

Kuifjetentoonstelling

In het Paleis voor Schone Kunsten (Koningstraat 10/Ravensteinstraat 23 te Brussel) vindt van 29 juni tot 26 augustus de grote tentoonstelling *De Droomwereld van Kuifje* plaats ter gelegenheid van 50 jaar Kuifje. In het tijdschrift *Kunst & Cultuur* van 1-6-79 hierover: 'Deze tentoonstelling 'De droomwereld van Kuifje' toont duizend en een voorwerpen die doorheen deze opwindende verhalen verstrooid liggen en die Kuifje best van zijn verre reizen had kunnen meebrengen. Afrikaanse maskers en mascottes, Indiaanse en Tibetaanse klederdracht, Incabeeldjes en Chinese callıgrafieën, m.a.w. een ongewoon gevarieerde verzamling universele cultuur'. Een soort volkenkundige tentoonstelling dus als er het goed begrijpen.

Op 1 oktober zal overigens in België ook een speciale Kuifjepostzegel uitgebracht ter gelegenheid van de bijzondere postzegeluitgifte 'Jeugdfilatelie 1979'.

Artikelen:

- 'Neary's ironie. Amerikaan tekent mensen die een leeg leven lijden', door Ben Dull. Het Parool, za. 21 april 1979.
- 'Topor kleedt Ligeti-opera aan' door Jan Kuijper. Het Parool, vr. 25 mei 1979.
- 'Kapitein Rob en de vele gemiste kansen' door Hans ten Houten. Algemeen Dagblad, za. 26 mei 1979.
- 'De iucratieve lachfabriek van Hanna en Barbera', door Margery Mandell Televizier nr. 18 (12 mei 1979).
- 'Het verhaal van gewone mensen', over de Franse tekenfilmserie 'Er was eens...', door Hélène Godefroy. Televizier, (5 mei 1979).
- 'Mickey Mouse op de vuist met Superman', door Dieuwke Grijma. Het Parool, za. 5 mei 1979.
- 'National Lampoon. Lachen om een klapsigaar', door Kees de Bree. Gummi nr. 19, april-mei 1979.
- 'Striptekenaar Richard Corben: 'Ik ben bang dat ik inderdaad pervers ben', door Kees de Bree. Haagse Post 19 (12 mei 1979).
- 'Cartoonist Bernard 'Willem' Holtrop. De kracht van de eenzijdigheid', door Ron Kaal. Haagse Post 23 (9 juni 1979).

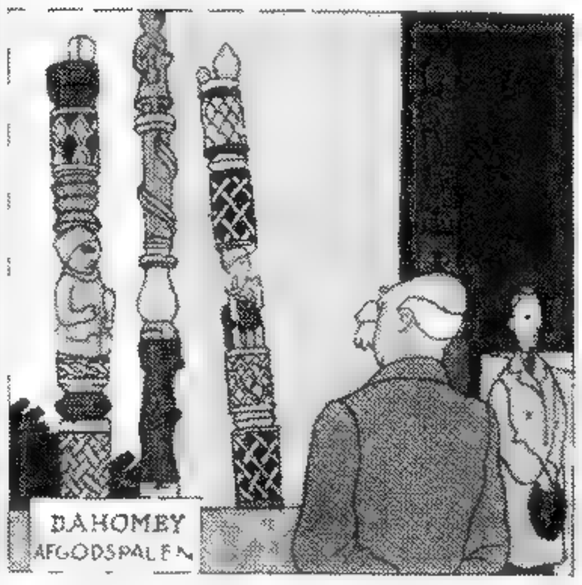

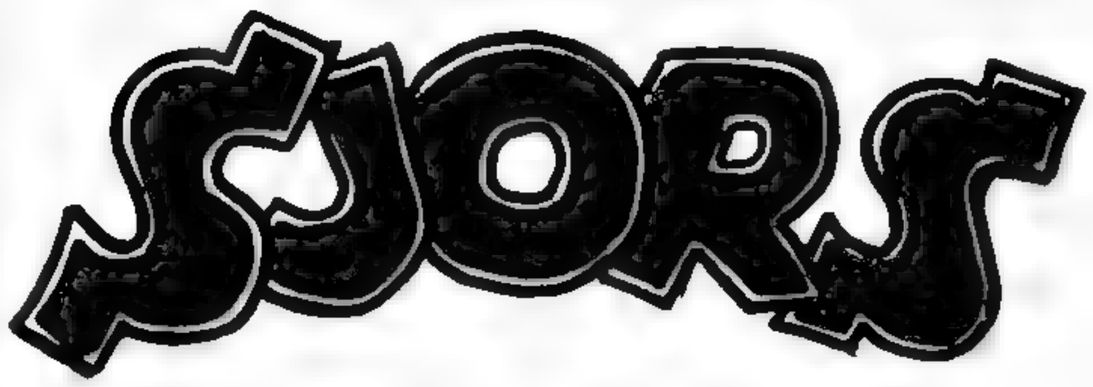

Voorstraat 371, Dordrecht, tel: 078-142012.

geopend: ma. t/m vr. v. 1300 tot 1730 uur
zaterdag v. 1000 t/m 1700 uur.

Wij verkopen alle soorten stripverhalen o.a. FRANSE, AMERIKAANSE, ENGELSE, NEDERLANDSE en VLAAMSE.
Om onze collectie ANTIEKE en 2e HANDS strips op pijl te houden zijn wij uiteraard ook geïnteresseerd in het kopen van stripverhalen.
Bent U geïnteresseerd of wilt U Uw strips of iets wat daar mee te maken heeft verkopen, kom dan eens langs in de laatste stripwinkel v.d. Randstad, voor België uiteraard de eerste.
Iedere week aanvoer van de laatste NEDERLANDSE, AMERIKAANSE, FRANSE en ENGELSE stripverhalen.
U kunt ook telefonisch bestellen, wij zenden U het graag toe.
LET OP DE OPENINGSTIJDEN A.U.B.

Van Elk

Bij deze alsnog enige korrekties op het artikel van Wassington en De Bree (waarvoor overigens véél dank, heren!) uit Stripschrift no. 116 (die ik pas net onder ogen kreeg) over Piet van Elk inzake HANNA-BARBERA! Behalve de verwisselde foto met A. S. Ogan de volgende uitspraak, opneem, schrijf- of drukfouten:
Fernando MONTEALEGRE; Nick moet waarschijnlijk CHARLES. A. Nichols bedoeld zijn (director meeste Pluto-films) (p. 13); pagina 15: Mo Gallup = Mo GOLLUB; Dave Taddler = Dave TENDLAR; de redelijk 'full-animated'-tekenfilm is niét 'Charles Webb' maar 'CHARLOTTES WEB' (kunt U nagaan hoé bekend en hoeveel aandacht er wordt besteed aan features als deze NIET uit de Disney-studio's komen!); de 'luxe' Flintstones zijn hier meen ik NIET uitgezonden, maar de er van afgeleide 'Pebbles and Bamm-Bamm-Show'; Hey There IT *'S Yogi Bear; Dyno-mutt* THE *Dog Wonder; Davey Crockett; en Jabberjaw (en Van Elk moet nog vele series méér hebben 'gemaakt' o.a. de realistische tekenfilms uit 1966-1967; en de hier óók uitgezonden half-live/animated series 'The New Adventures of Huckleberry Finn' en de bekroonde special 'Jack and the Beanstalk' (???...)). Verder is het nog Iwao Takamoto; Alex Lovy en Paul Sommer. Deze korrekties heb ik maar doorgegeven omdat de foutieve namen anders waarschijnlijk altijd als zodanig een eigen leven zouden gaan lieden, en omdat* ik *wel hoogst waarschijnlijk de enige ben en zal blijven in Nederland en 'omstreken' die zich enigszins en regelmatig in Hanna-Barbera probeert te verdiepen (en als zodanig óók te verzamelen)! Indien dit niet helemaal juist is mag ik dit graag onmiddellijk weten!*
Dat zo'n 'oude' en 'vergane', reeds lang vergeten tekenaar als Piet van Elk (overigens niets op tegen dat hij nog eens aan de 'vergetelheid' wordt ontrukt) een enige aanleiding moest vormen om dan toch maar eens iets over Hanna-Barbera te schrijven (en een paar slechte reprodukties zwakken dit dan weer af!) onderschrijft mijn gedachte hier nog eens over; en een artikel over H&B in de Tom en Jerry/M.G.M.-tijd bijvoorbeeld zullen we wel nóóit te zien krijgen, omdat Tom en Jerry na ongeveer 3 jaar zonder een minste greintje aandacht in enig blad, nu met stille trom van de televisie gaat verdwijnen, en omdat Disney toch wel altijd de tekenfilmgeïnteresseerde van 'monopole' informatie e.d. zal blijven bevredigen, en niet verder dan dié neus lang! Dit is overigens niet tegen Disney en de zijnen zélf bedoeld, natúúrlijk hou ik óók van hun!
Kan ik hier een reaktie op krijgen, via SSchrift of persoonlijk, zelfs van meerdere mensen?
En ga maandelijks zo door, veel strips',

groetend Jac. C. Moonen
Stramproy

ps. Krijgt U eens strippublicatieproblemen (uitgeput of komkommertijd) en wilt U het dan toch ook niet wat méér op de tekenfilmtoer gooien, dan acht ik de herhaling/voorzetting/completering van de in ong. 1974/75 in Kuifje-weekblad kortstondig gepubliceerde 'wereldstripencyclopedie' een zeer goede en verantwoorde zaak.
ps. ps. Over Rob van Eyck's reaktie op het boek 'Ik beleef het nog iedere dag' over W. Vandersteen in SS. 117/118: Hoe zit het nog met het al oudere gerucht dat Van Eyck (i.s.m. Panda?) een soort Bio/bibliografie over W. Vandersteen zouden gaan uitgeven, zodat inderdaad ook de in de laatste uitgave hierover (besproken dus in 117/118) geuite vele onjuistheden en onvolledigheden eindelijk eens volledig werden opgelost?

Naschrift redaktie:
U heeft volkomen gelijk. Het interview met Van Elk zat stapvol foutief gespelde namen. Ten eerste is Van Elk zelf geen meester in het onthouden van namen, ten tweede is het interview niet door de interviewers zelf uitgetikt en ten derde was er door de wisseling van uitgever geen mogelijkheid om ook maar enige correctie aan te brengen nadat de tekst 'gezet' was. Onze excuses uitten wij reeds in vorige Stripschriften.
U vraagt meer tekenfilmartikelen. U wordt op uw wenken bediend. Het interview met Martin Rosen heeft u inmiddels al kunnen lezen en een interview met de maker(s) van de nieuwste tekenfilm Raggedy Ann & Andy **volgt. De encyclopedie zal wat ons betreft niet snel terugkeren en wat betreft de geruchten over Rob van Eijck: u moet niet alles geloven wat u hoort.**

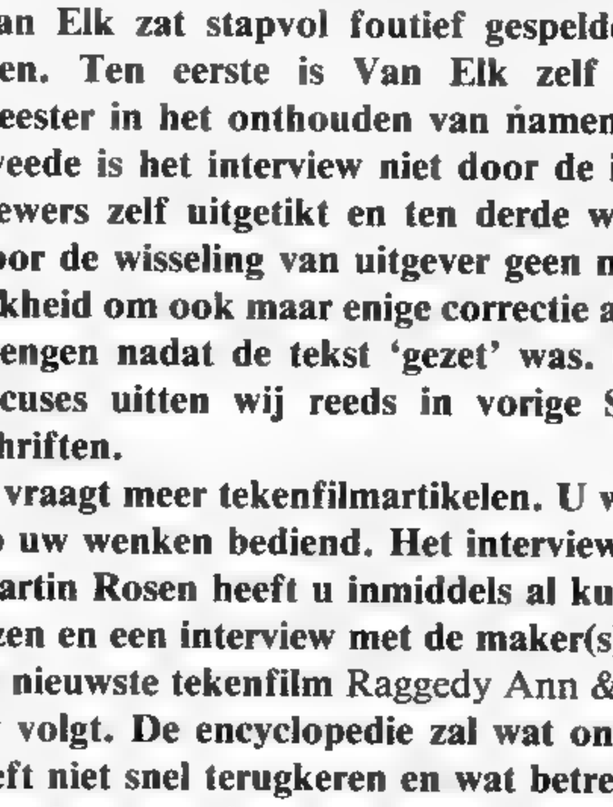

Stripkarrière 1
Ik wou U vragen of U mij wat informatie kan verstrekken over krantenstrips en eventueel cartoons. Op het ogenblik ben ik bezig met een krantenstrip te maken; (zoiets als de tovenaar van Fop, uit de Volkskrant) maar dan in mijn eigen stijl natuurlijk. Kunt u mij vertellen hoe het publiceren hiervan in zijn werk gaat? Heeft U ook adressen van b.v. syndicaten, die je verder kunnen helpen? Of heeft U suggesties, raadgevingen in deze richting. (...) Ik ben van plan mijn brood hiermee te gaan verdienen, dus alle informatie is welkom.

Karel v.d. Wal
Bakhuizen

Stripkarrière 2
(...) Ik ben vooral geïnteresseerd in artikelen over de techniese kant van het cartoon- en striptekenen i.v.m. het feit, dat ik hoop als tekenaar ooit nog eens aan de slag te komen. Nu kom ik wat die techniese kant betreft in **Stripschrift** *best aan mijn trekken, maar ik heb toch nog enige vragen. Die vragen wil ik aan jullie voorleggen (...): 1. Bij wie kan ik terecht om er achter te komen, of mijn tekeningen goed genoeg zijn om in aanmerking te komen voor publikatie, m.a.w. hoe pak je het aan als je tekenaar wilt worden. De bedoeling is om uit te zoeken of het zin heeft naar een uitgever of een blad te stappen. 2. Waar krijg ik informatie over de techniese kant van het cartoon- en striptekenen (...).*

Jan van Teunenbroek
Utrecht

Naschrift: **Deze beide brieven zijn recente voorbeelden van verzoeken die ons bereiken om informatie over het hoe en wat van een stripkarrière. Gezien het onderwerp van ons blad zijn we er wellicht zelf verantwoordelijk voor. De beantwoording ervan is echter niet eenvoudig. In het algemeen kunt u zich het best wenden tot een door u uit te kiezen (bekende) striptekenaar. Laat hem uw werk zien, praat of schrijf er over en laat u niet ontmoedigen door het feit dat striptekenaars een chronisch gebrek aan tijd hebben. Het Stripschap beschikt over een volledige adressenlijst van Nederlandse striptekenaars. Adressen van syndikaten of laten we zeggen uitgeverijen zijn in de verschillende telefoonboeken te vinden bij de plaats waar zij hun albums uitgeven. Het Stripschap (Postbus 11335 te Amsterdam) bereidt overigens een informatiepakket voor over deze materie. Laat u zich in elk geval niet ontmoedigen als Kresse, Toonder, Hergé of Vandersteen zich niet voor uw karrière willen inspannen. Er blijven nog genoeg striptekenaars over. We verwijzen u verder naar de talloze interviews, bijv. in** Stripschrift, **waaruit blijkt dat zo goed als iedere stripkarrière een andere start heeft gehad. Er zijn natuurlijk ook mislukte karrières, ook al zult u in ons blad daarover weinig vinden...**

(HB)

Herman Munster

Als vervent verzamelaar en lezer van strips zit ik met een probleem, welke U (door Uw grotere kennis van stripverhalen) misschien kunt oplossen.

Het probleem is deze: Er schijnt vroeger een stripverhaal te hebben bestaan van Herman Munster. Verdere gegevens ontbreken van dit persoon.
Nu was mijn vraag aan U:
– Weet U misschien waar ik dit stripfiguur kan terugvinden?
– Of in welk boek ik misschien iets van deze strip kan vernemen?

R. J. Damen
Rheden

Wie helpt?

't Stripfigurenfeest

12 Kratten pils hadden ze al achter de kiezen en dat was te merken ook. Oom Arie gekleed in 'n gerafeld Marsupilami-pak gekompleteerd met plastic sandalen lag brallend in de hoek, iedereen z'n levensvisie op te dringen. Wodka Coen liet via de pick-up (die zo hard stond dat 't behang omkrulde) de zoetgevooisde stem van Herman Brood door de flat schallen en Peter gekleed als smurf kotste de goudvissenkom vol. Neef Jan hield 't gesprek gaande over de Kresse producten, terwijl Frank handtastelijk werd bij Sonja die als Natasja vermomd was. In een woord: de vreugde was alom.

Jan Hartman
Nijmegen

Zo kan ie wel weer...

Volgende keer kan uw ruiladvertentie hier staan (zie antwoordkaart elders in dit blad).

HET ENIGE ADRES IN NEDERLAND EN BELGIË VOOR INBINDMAPPEN, O.A. EPPO (OUD EN NIEUW MODEL), PEP DONALD DUCK, ROBBEDOES, KUIFJE ETC. STORT PER MAP (½ JAAR) FL. 7.95 OP GIRO 4053546 T.N.V. WOUT, VAN WOUSTRAAT 126, AMSTERDAM

ALLE NIEUWE EN GEBRUIKTE STRIPS EN S.F. BOEKEN UIT VOORRAAD LEVERBAAR DOOR GEHEEL NEDERLAND. BEL 020-792116 OF 020-224680
GRAAG GEVEN WIJ PRIJSOPGAVE
BESTELLINGEN VAN BOEKEN EN STRIPS VAN MEER DAN FL. 25,– ALTIJD 15% KORTING!!

hoe krijg je een van deze boeken?
OLLIE BLUNDER
PRAATMAKER
DEEL 1
DE TRANS-TIJD-HANDELAAR
GEWOON EVEN EEN NIEUWE ABONNEE OPGEVEN!
Daarvoor kun je de antwoordkaart uit het hart gebruiken. S.v.p. invullen en opsturen!

DE STRIPSCHAPPAGINA

MEDEDELINGEN, BERICHTEN & AANBIEDINGEN

Nogmaals nieuwe leden

Lid worden van Het Stripschap kan door *f* 17,50 (65+ en 15- *f* 12,50) over te maken op postgiro 1513000 t.v.v. de penningmeester van Het Stripschap. U kunt zich ook als lid (resp. lid/abonnee = *f* 47,—) aanmelden door voor het desbetreffende bedrag een volledig ingevulde en ondertekende girobetaalkaart, betaalcheque of eurocheque (denk om vermelding van het nummer van uw kaart) aan ons op te zenden. Ook zwart/wit albums zijn op deze manier te bestellen. In een begeleidend briefje dient de opdracht wel gespecificeerd te worden.

Ledenservice

Goed nieuws van uitgeverij Drukwerk.
Onderstaande werken zijn onlangs verschenen en natuurlijk opgenomen in de ledenservice van Het Stripschap. Belangstellenden kunnen de albums verkrijgen door storting van *f* 8,95 per album op postgiro 3291121 tnv. Het Stripschap, Postbus 11335, 1001 GH Amsterdam.
Leden 10% korting!

Tom Poes liefhebbers opgelet
Indien u nog enkele exemplaren mist in uw kollektie, onthoudt het goed, een dezer dagen is het spul uitverkocht. De sets A t/m X kunt u aanschaffen voor *f* 8,90 per set (2 boekjes); leden van Het Stripschap betalen *f* 7,50

In de opslagplaats van Het Stripschap gevonden!
Stef Ardoba deel 2 – opdracht in het verleden. Enkele exemplaren, haast u. Voor *f* 5,50 (leden 10% korting) kunt u het album verkrijgen.

Zwart/wit reeks Oberon
Nog verkrijgbaar zijn de nummers: 12, 13, 14, 16, 19, 20. 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30. Prijs *f* 5,50. Ook deel 17/18 is nog verkrijgbaar. Dat kost echter *f* 14,95 (harde omslag!!!). Leden natuurlijk 10% korting op alle uitgaven.

Nieuw
Nieuw zijn de delen 31 en 32!!!! Dit zijn: Johnn Bakker-Blook-de Tellecten en Bert Bus-de avonturen van Huckleberry Finn-deel 1. Per stuk *f* 5,50, leden 10% korting.

Voorwaarden karikaturale strip
De strip moet een kompleet verhaal vormen en moet voorzien zijn van tekst. Het in te zenden deel van deze komplete strip mag niet langer zijn dan 4 aaneengesloten afleveringen van een krantestrip dan wel 4 aaneengesloten pagina's A-4 dan wel een komplete gagstrip zijn.
De tekeningen in zwart wit moeten reproduceerbaar zijn. Bij de inzending aan te geven titel en omvang van de komplete strip.

Voorwaarden realistische strip
De strip moet een kompleet verhaal vormen en moet voorzien zijn van tekst. Het in te zenden deel van deze komplete strip mag niet langer zijn dan 10 aaneengesloten pagina's A-4 aaneengesloten afleveringen van een krantestrip.
De tekeningen in zwart-wit moeten reproduceerbaar zijn. Bij de inzending aan te geven titel en omvang van de komplete strip.

Uiterste inzenddatum
1 augustus 1979, te verzenden aan Het Stripschap, Postbus 11335, Amsterdam.

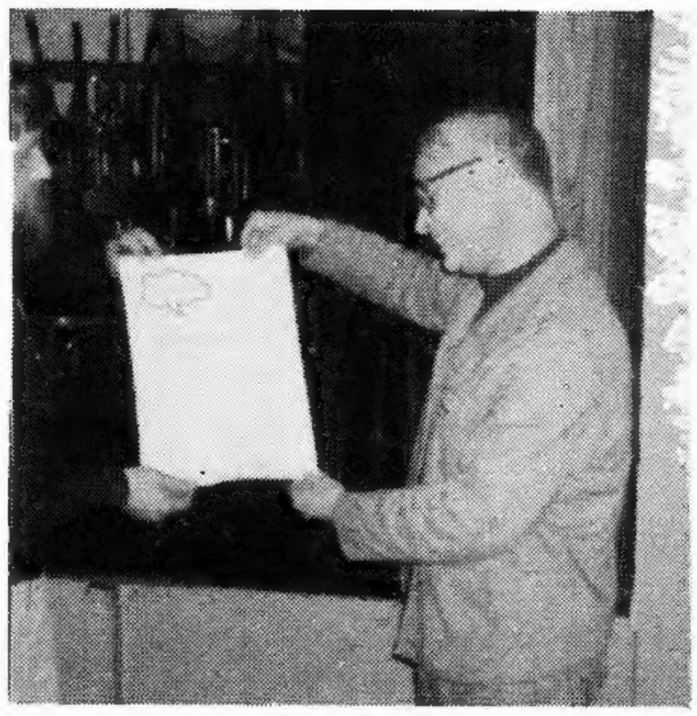

Erelid

Op 28 april 1979 aan het slot van de ALV te Schiedam is de oorkonde behorende bij het erelidmaatschap van P. Hans Frankfurther aan hem uitgereikt. Hoewel al in 1972 tot erelid benoemd, bleek het niet mogelijk deze oorkonde eerder uit te reiken. In de tussenliggende periode is de tekst echter zo geschaafd en geslepen dat onze welbespraakte oud-voorzitter het document alsnog glunderend in ontvangst nam.
De foto, gemaakt door Arie Verhoeve uit Pijnacker, toont het feestvarken tijdens de uitreiking terwijl links nog juist de meest vooruitstrevende delen van de huidige voorzitter, Wil Soyer, zichtbaar zijn.

Stripgilde

Een aantal Vlaamse striptekenaars hebben zich verenigd in een beroepsvereniging. Het 'Stripgilde' (een prima benaming voor een prachtig ambacht) wil zich inzetten voor de erkenning van het beroep van Striptekenaar. Tevens wil zij steun verlenen bij auteursrechtelijke en andere problemen. Voorzitter van het Stripgilde is Eddy Ryssack. Momenteel hebben zich reeds 35 striptekenaars aangesloten waaronder Marc Sleen en Berckmans.
Ook Nederlandse striptekenaars kunnen zich bij het Stripgilde aansluiten.
Een informatieblad is verkrijgbaar bij de sekretaris van het Stripgilde, de heer Kris Desaeger, Kapucijnenvoes 217, 3000 Leuven, België.

Tentoonstelling werk jonge striptekenaars. Stripdag 15 september 1979 in Dronten, De Meerpaal

Het stripschap is voornemens op de Elfde Dag van het Beeldverhaal een tentoonstelling te houden met werk van jonge Striptekenaars, die nog niet aan de bak zijn gekomen en wier werk nog nimmer verschenen is.
Het ligt in de bedoeling, dat van het ingezonden werk een boekwerkje verschijnt, dat ook op de Stripdag uit zal komen.
Aan deze tentoonsteling is geen wedstrijd verbonden. Een tentoonstellingscommissie van Het Stripschap zal de tentoonstelling inrichten, deze kommissie bepaalt ook welk werk opgenomen zal worden in de te verschijnen katalogus. Bij elk werkstuk behoort een beknopte levensbeschrijving van de deelnemer.

Dronten Stripdag

Op **zaterdag 15 striptember 1979** zal de 11e Dag van het beeldverhaal gehouden worden, 'De Meerpaal' in Dronten zal het centrum zijn voor de Stripboekenbeurs, Stripruilbeurs, Stripschapprijsuitreiking, Forum en gesprekken met Striptekenaars, Stripquiz, Tentoonstelling werk jonge tekenaars, Film, Dia's enz. enz. De 11e Dag zal in het teken staan van 50 jaar Kuifje. Meer nieuws volgt.

professor pi

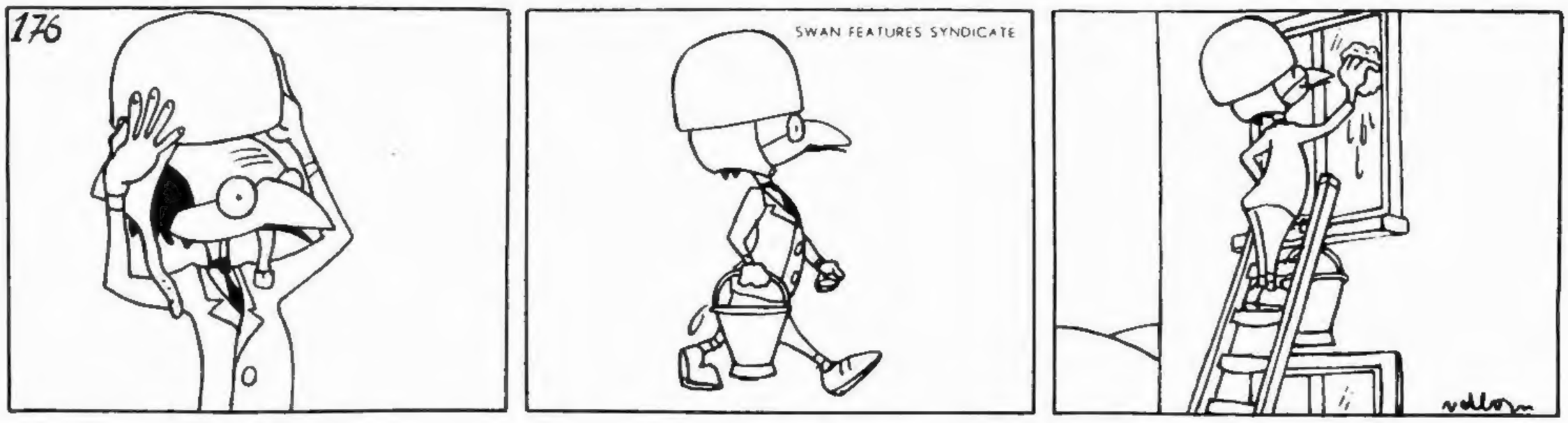

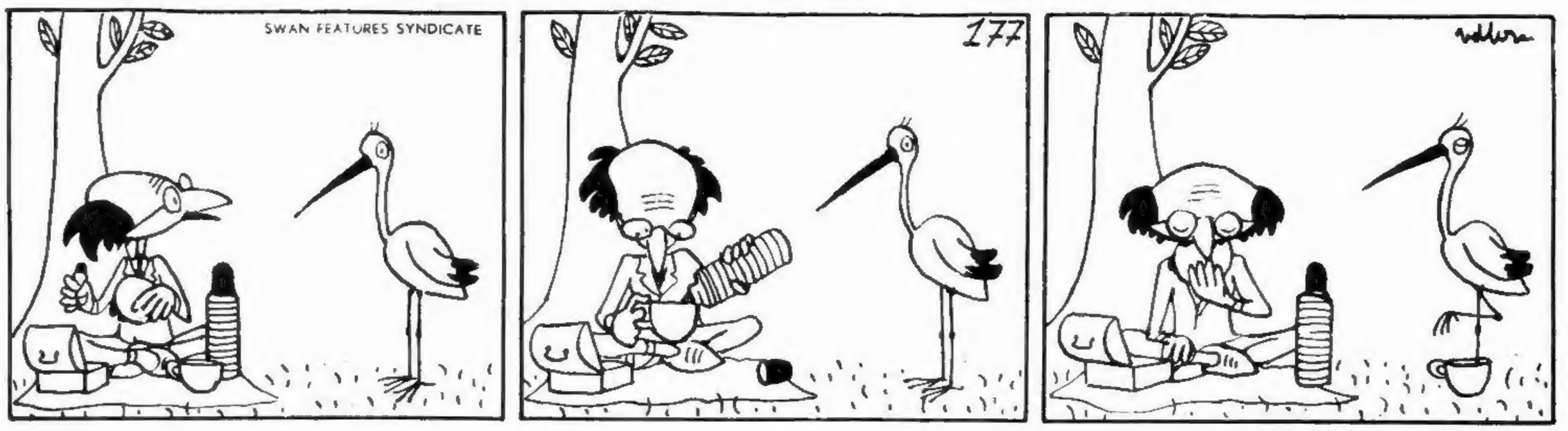

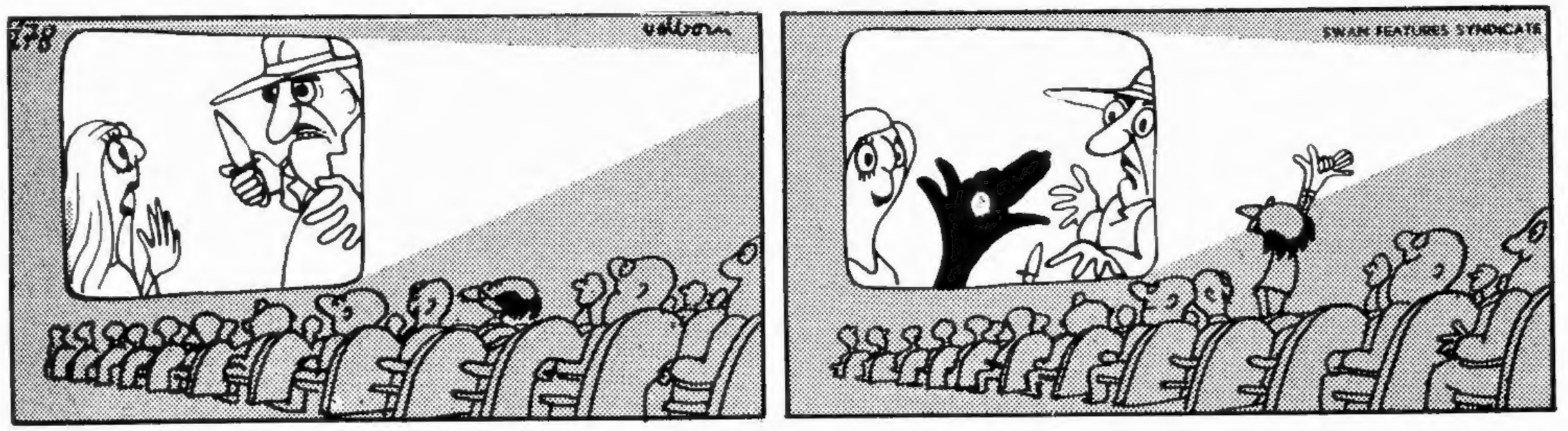

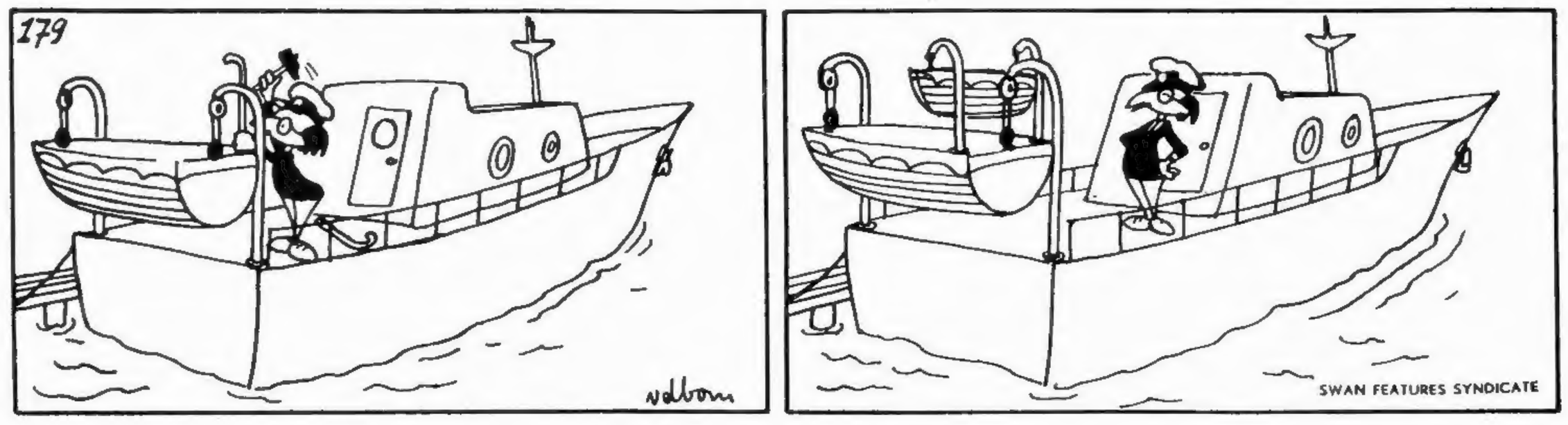

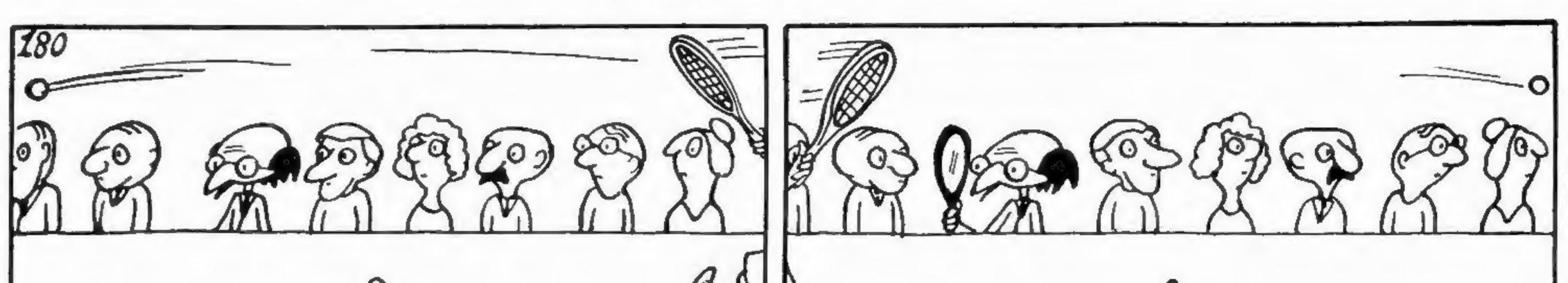

„FLATER"

speciaalzaak in stripboeken

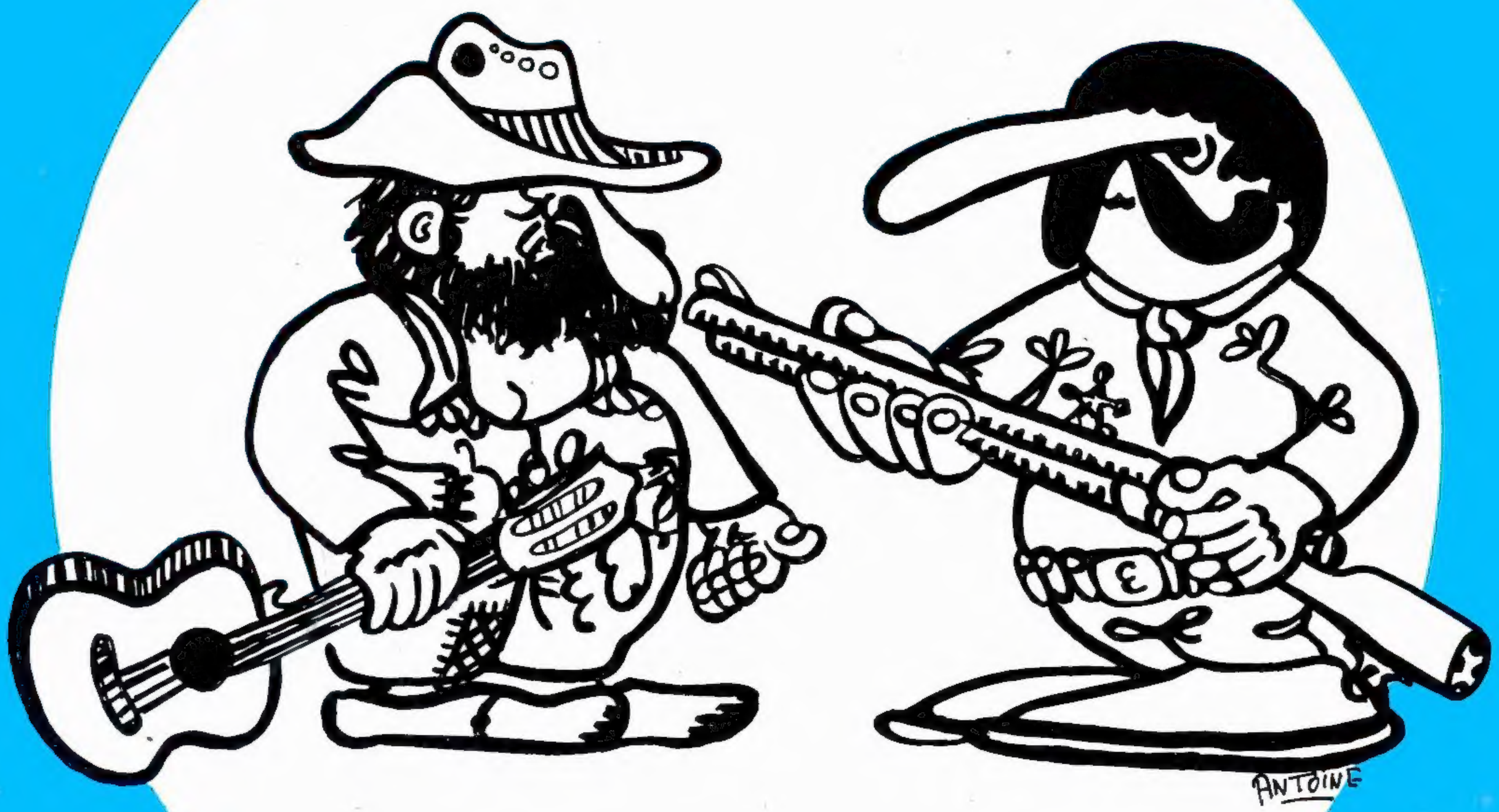

kleine overstraat 17 deventer

05700-19255